

पयन्ना संग्रह भाग १ लो.

छपावी प्रसिद्ध कर्ता
आवीकाशाला तरफथी

शा. बालाभाई ककलभाई.

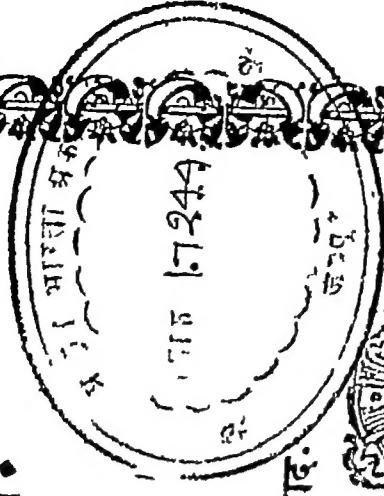
ठा. मांडवीनी पोल. नागजीभूदरनी पोल. अमदावाद.

संग्रहकर्ता
संग्रहकर्ता

अमदावाद.

खमामाने चकले निर्मल प्रिन्टिंग प्रेससां छाप्युं.
संवत् १९६२ वीर संवत् २४३२.

किंमत ४ आना.

પ્રસ્તાવના.

પીસ્તાબ્લીસ આગમની અંદર પચસા વસ કહેલા છે તે મધેના ૧ ભક્ત પચસો, ૨ સ્વડસરણ, ૩ મહા પદ્મ સ્વાધર્મોના તેમજ યથાવિધિ આરાધન કરનાર શ્રાવક શ્રાવીકાના ઉપયોગ માટે હાથેથી યદાર પાડ્યો છે તેની અંદર અસલ મેટર સુધારવામાં તથા હપાઈને યાદાર પડેલા ફરમા જોવામાં મુનિરાજ શ્રી શ્રી કર્પુરવિજય-જી મહારાજ તથા પત્ન્યાસજી શ્રી શ્રી માળેકવિજયજી ગરીબ જે શ્રમ લીધો છે તેને માટે તેમનો અમે આ સ્થલે મોટો ઉપકાર માનીએ છીએ.

આ પુસ્તકના સાત ફરમા હપાઈ ગયા એવામાં ગામ પાલેજના રહેવાસી શા. મુલ્લચંદ સરપચંદ અમને મ-લ્લા આવેલા તેમને મહારાજજી શ્રી બુદ્ધિસાગરજી કૃત આત્મભાવના તથા પરમાનન્દ પત્રીશી યોગ્યતાદર્શક પુ-સ્તકમાં નાંખવાની હતી તે પુસ્તક વહાર પડતા સુધીમાં તૈયાર નહોં થઈ ગયેલી હોવાથી રહી ગઈ, તે આ પુ-સ્તકમાં ભેગી નાંખવાનો વિચાર જનાવવાથી તે પળ હેવટના ભાગમાં અભાયદી લાખલ કરી છે

આ પુસ્તક સાધ્ર સાધર્મીને મેટ તરીકે અપાય એવા વિચારથી નીચેના સદ્ગુહસ્થો તરફથી નીચેનો રકમ મેટ આવેલી છે તે ઉપકારપૂર્વક સ્વીકારીએ છીએ.

રૂ. ૨૫ વર્કીલ મળીલ હડીસગ હા. હુનીલલ નગીનદાસ.

રૂ. ૨૦ નેમચદભાઈ નગીનદાસ

રૂ. ૧૦ ધેન સરસ્વતી દલપતભાઈ.

રૂ. ૫૦ શા મુલ્લચંદ સરપચંદ. ગામ પાલેજ

રૂ. ૨૫ શા વાડીલાલ લલુભાઈ હા. વેળીચદ સુરચંદ.

રૂ. ૫ શા. વેળાભાઈ મનસુખભાઈ.

मुनिराजश्री बुद्धिसागरजीकृता आत्मभावना.

ॐ नमः सिद्धम्.

नाणं च दंसाणं चैव चरित्तं च तवो^{स्य} तहा।

वीरिञ्चं लुवल्लुगोअ^य एअं जीवस्स लक्खणं ॥१॥

ज्ञान, दर्शन, चारित्र, तप, वीर्य, अने उपयोग हे, लक्षण ते जेनुं, तेने आत्मा कहेहे. अरुपी, अकषायी, अयोगी, अनंतज्ञानी, चेतनत्व शक्तिमान् आत्मा हे.

यथा नैर्मल्यं शक्तीनां यथा रत्नान्न मिन्नता।

ज्ञान दर्शन चारि^{त्र} लक्षणा^{नां} तथात्मनः ॥२॥

जेम निर्मल कान्ति रत्नोनी, रत्न अकी मिन्न नथी; तेम आत्माने विषे रहेलां

एवां ज्ञान दर्शन चारित्र ते आत्माश्रकी भिन्न नश्री. जे योगि पुरुषोए आत्माना सुखने अनुभव्युं ठे, तेन इइ नरेंदना सुखने तुण मात्र गणेंठे. “अध्यात्मसार” नामना ग्रंथ-मां श्रीमन्महोपाध्याय श्री यशोविजयजीए कह्युं ठे के-

कांताथर सुधा स्वादाद् यूनां यज्जायते सुखं ।

विंढुः पार्श्वे तदध्यात्म शास्त्रास्वादसुखोदधेः ॥३॥

युवान पुरुषोने स्त्रीनना लुटना चुंवनथकी जे सुख उत्पन्न आयठे, ते सुख,—अध्यात्मशास्त्रने बिषे तल्लीन ग्रथेला एवा जे पुरुषो, तेना सुखरूपी समुझनी आगल विंढु मात्र ठे.

वली कहे ठे के,—

अध्यात्मशास्त्र संजत संतोष सुखशालिनः

गणयंति न राजानं न श्रीदं नापि वासवम् ॥४॥

अध્યાત્મશાસ્ત્રથી કી ઉત્પન્ન થયેલો જે સંતોષ તેના સુખને વિષે મગ્ન થયેલા પુરુષો,
 -રાજાને, કુબેર નામનો જે દેવતા તેને, તથા ઇંદ્રને પણ ગણતા નથી. અર્થાત્-વર્તમાન,
 મૃત, અને ત્રિવિધ્ય એ ત્રણ કાલના ઇંદ્રો સહિત ત્રણ મુવનના પ્રાણીહનું સુખ એકઠું
 કરીએ, તે સુખ આત્માનું જે સુખ, તેનો બરોબરી કરી શકતુ નથી. અર્થાત્ આત્માનું
 સુખ આત્યંતિક છે. આત્માનું સુખ વલ્લી નિત્ય છે. તેનો કોઈ પણ વચતે નાશ થવાનો
 નથી. જેને પોતાના આત્માના સ્વરૂપની હલ્લખાણ નથી, તેહ પરમાત્માના સ્વરૂપને હલ-
 લી શકતા નથી; માટે પરમાત્માના સ્વરૂપને જાણવાના જિજ્ઞાસુનું પ્રથમ સ્વસ્વરૂપને
 હલ્લખવાને વિશેષે કરીને નિશ્ચય કરવો જોઈએ. જેણે આત્માનું સ્વરૂપ જાણ્યું નથી, તેને
 પોતાના આત્મામાં સ્થિતિ નથી તેથી તે શરીર અને શરીરમાં વ્યાપિ રહેલો એવો જે
 આત્મા, તેમનેજુદો સમજી શકતો નથી. જ્યાં સુધી દેહ અને આત્મા જુદો છે એવું સ-
 મજી શકતો નથી, ત્યાંસુધી આત્માના સ્વરૂપની પ્રાપ્તિ થતી નથી. એ માટે મુમુક્ષોએ
 પહેલાંજ વિવેકથી રુની રીતે આત્માનો નિશ્ચય કરવો જોઈએ.

હવે આત્માનું સ્વરૂપ ત્રણ પ્રકારે વર્ણવેલું;—સર્વને વિષે વ્યાપિ રહેલો એવો આત્મા, જુદા જુદા ત્રણ વિકલ્પો વર્તે (૧ બાહિર, ૨ અંતર, અને ૩ પરમ એમ ત્રણ પ્રેદે) કહેવામાં આવશે. યથા અધ્યાત્મગિતા—બાહિર અંતર પરમ એ આત્મ પરિણતિ ત્રીન.

હવે બાહિર આત્માનું સ્વરૂપ કહેલું—દેહાદિક આત્મબ્રમ, બહિરાત્મ બહુ દિન, દેહ, વાણી, મનને વિષે જે જે આત્મચ્રાંતિથી આત્મબુદ્ધિ થાય તે, મોહનિષ્ઠામાં પડીને દોરા-તો ચેતન, બહિરાત્મ કહેવાયલું. તે શરીર વાણી મનનેજ આત્મા માનનારા પ્રાણીયો કદી પણ સંસારનો પાર પામી શકતા નથી. અને જ્યાં સુધી બહિરાત્મ બુદ્ધિ છે, ત્યાંસુધી તપ જપ ક્રિયા અનુષ્ઠાન યથાયોગ્ય ફલને આપી શકતાં નથી.

હવે અંતર આત્માનું સ્વરૂપ કહેલું. ઉપર કહેલી શરીરાદિ બાહિરની વસ્તુનું ઓ-મીને, જે પોતાનાજ આત્મામાં આત્મનિષ્ઠ થાય, તેને અંતરાત્મા કહેલું.

હવે પરમાત્માનું સ્વરૂપ કહેલું:—શરીર અને કર્મોદિના લેપ વિનાના હોવાથી નિર્લે-પી; શરીરાદિકનો સંગ નહીં હોવાથી અસંગી; જ્ઞાવકર્મ રહિત હોવાથી પરમશુદ્ધ; સિ-

द्विपदेने पामेला होवाशी निष्पन्न; अव्याबाध सुखी होवाशी आनंदमय; विकल्प संकल्प रहित होवाशी निर्विकल्प; अनंतज्ञान, अनंतदर्शन, अने अनंत चारित्र, तथा अनंत वीर्यरूपी लहमी पामवाशी जे सिद्ध कहेवाया तेज परमात्मा कहेवायेबे.

त्यारे हवे परमात्मानुं स्वरूप ओळखवाने माटे शुं शुं करबुं जोइए ? ते कहे ठे. आ शरीर, वाणी, अने मन ते, हुं नशी. स्त्री, धन, कुटुंब, पुत्र विगेरे मारां नशी; अने हुं तेमनो नशी. पांच इंद्रिअशी जोगवाता जे विषयो ते मारा नशी, कारण के बाहिरना विषयोमां हुं अने मारुं एवी बुद्धि करावनार राग अने द्वेष ठे. अने जे जे अंशे आत्मा-मांशी राग द्वेष बूटा पमशे, ते ते अंशे आत्मा स्थीरता अनुभवतो जशे. अने ते एटले सुधी के, अगाड कोइ पण दिवसे नही अनुभवेली एवी शांति, पोतामांज अनुभवशे. एवी शांति अने स्थीरता अनुभवतो, आत्मामांज अंतरात्मा जणायबे. अने ए अंतर आत्मा बाहिर विषयोथी दूर अइ, परमात्मानो सन्मुख अइ, तेनुं दर्शन करवाने योग्य आय ठे. माटे जेने परमात्माना दर्शननी के परमात्म पदनी जीझाशा होय तेने आ

હુપાય કામિ લગાનવાની હું પ્રાર્થના કરું. શ્રીમદ્ દેવચંડી પણ કહે છે કે-પ્રીતિ અનંતિ પરશક્તી, જે તોમ્ને હો તે જોમ્ને એહ; પરમ પુરુષશ્રી રાગતા, એકત્વતા હો દાહી ગુણ મેહ. અજ્ઞાદિ કાલથી શરીર, વાણી, અને મન, તેમના જે વિષયો, તે પરવસ્તુ છે. માટે તમે તેની સાથે પ્રીત તોમ્ને એટલે પરમાત્માની સાથે પ્રીતિ અવાને તમારી યોગ્યતા આવશે. અને યોગ્યતા અહ, પગી જો પરમાત્માની સાથે રાગ કરશો તો ગુણના ઘરરૂપ તમે પોતે પરમાત્મા થઈ જશો.

આ અનાદિકાલથી અવિદ્યાના અન્યાસમાં પડેલો મૂઠ, પોતાનું શરીર તેજ આત્મા માનવા રૂપ પહેલી ખૂલ કર્યા પગી, તે ખૂલોની પરંપરામાં પડતો જાય છે. તે આવી રીતે;-જો તે શરીર દેવતાનું હોય તો પોતાને દેવતા માને, માણસનું હોય તો માણસ માને, પશુ પંક્ષીનું હોય તો પશુ પંક્ષી એમ જાણે; નારકીમાં હોય તો હું નારકીનું એમ માને. આમ શરીરના પર્યાય રૂપ મનુષ્યાદિ “તે, હું” એમ માનતો ચાલ્યો જાય છે. અર્થાત્ત્ર જ્ઞાનોન્નવમાં જટકતો ફરે છે.

જરૂના વિષે આત્મબુદ્ધિવાળા મિશ્રયાદિષ્ટિનું આત્માને ઠોમ્ની, બીજા વિકલ્પો, ઇ-
 વ્યાત્મસમયી શરીરાદિને વિષેજ સુંઝાઈ રહી, આ વિચારા આલા વિશ્વને ઝોરે ! ઠગી
 લીધું છે. પઠી પોતાથી મિત્ર એવા પુત્ર, સ્ત્રી, આદિને પોતાનાંજ માને છે. આ શરીર આ-
 ત્માથી મિત્ર છે તો પશુ, પુત્ર, સ્ત્રી, ધન, એતો આત્મા ઇક્રી અત્યંત મિત્ર થયાં. તે ઇ-
 તાં, અનાદિકાલથી અવિદ્યાના તાવની કુમમાં ને કુમમાં હમેશાં એમજ બકી રહ્યો છે
 કે તે મારાં છે; પઠી તે મૂઠ, શરીર પાતલું હોય તો પોતાને પાતલો માને છે, સ્થૂલ હોય
 તો પોતાને સ્થૂલ માને છે. શરીરમાં આત્મા એવું જે દૃઢ જ્ઞાન, તે દેહ ધારીત્રને શરીર
 સાથેજ રહેવા દે છે. અર્થાત્ત્ર જવો જવમાં જટકાવે છે. અને “ આત્મામાં આત્મા ” એવો
 બોધ તે, દેહ ધારીત્રને શરીરાદિકથી ઠોમ્ની, મોક્ષ પ્રાપ્તિ કરાવે છે. અહીં બહિરાત્મ
 જાવ ઠોમ્ની અંતરાત્મા થવાની જલામણ કરે છે. દેહને વિષેજ આત્મ જાવ, તેજ સંસાર
 સ્થીતિનું બીજ છે. માટે ઇંડિયોને બાહિર ન જવા દે, અંતઃપ્રવેશ કરવો. અને પઠી અં-
 તઃપ્રવેશ સહેજ થતાં અંતર આત્મા થવાય.

હવે અંતર આત્માવાલો જીવ પોતાની પૂર્વની વાહ્ય વૃત્તિને સંત્રારી खेद કરે છે, ઇંદ્રિય દ્વારવેને મારા આત્મતત્વમાંથી खસી જઈ, આ ઇંદ્રિયોથી જણાતા વિષયોમાં અરે હું ફસાઈ પરુયો હતો. અને તેજ વિષયોને અત્યાર સુધી અવલંબીને રહેલો હોવાથી ઇન્દ્રિયોથી જણાતો એવો તે હું નહીં, એવું મને સમ્યક્ પ્રકારે खરેखર હમણાં સુધી જણાયું નહિ.

આમ અંતરાત્મા યયા પતી પરમાત્માના પદની કુંચી દેખામેલે. આ ઉપર કહેલા વાહ્ય વિકલ્પો ઊભી દેશ, મનમાં પણ આવતા વિકલ્પોને ઊભી દેવા; એટલે હું સુખી, દુઃખી, इत्यादि સઘણા વિકલ્પોનો ત્યાગ કરવો. કેવલ અંતર્ આત્મા અઈ, પરમાત્માની જ્ઞાવના કરવી, અને જ્ઞાવના કરતાં કરતાં અંતરાત્માને પણ ઊભી દેવો; આવો અભ્યાસ કરતાં કરતાં પણ યોમાજ વચ્ચતમાં આત્માનું સ્વરૂપ પોતામાં પ્રતિજ્ઞાસેલે.

આ, જે જે કંઈ દેખાય છે તે તે આત્માથી જુડે છે; અને જે જે કંઈ દેખાય છે તે તે ઇંદ્રિયગોચર છે, અને હું તો ઇંદ્રિયને અગોચર હું, જ્ઞાનવાન્ હું, એટલે દેખાતું એવો ન-

શ્રી; ત્યારે મારાશ્રી જુદા એવા જન્મ સાથે કેમ બોલુ. પરમાં હવે બાહિર વિકલ્પો તજી અંતર વિકલ્પો તજવાને બતાવેહે—

મને કોઈ બોધ કરી શકે, અથવા હું કોઈને બોધ કરું કે—હું આવો હું, એ તો માત્ર ધ્રાન્તિ છે. કારણકે હું નિર્વિકલ્પ હોવાશ્રી એવી કોઈ કલ્પનાશ્રી ગ્રહણ શરૂ કરું નહિ. હવે નિર્વિકલ્પ હોવા તતાં આત્મ સ્વરૂપ દેખાત્મવા પ્રયત્ન કરેહે, જે પોતે જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રનેજ ગ્રહણ કરી રહ્યો છે, અને પોતાશ્રી જુદા એવા જન્મ પદાર્થને ગ્રહણ કરતો નશ્રી, તેજ જ્ઞાની નિર્વિકલ્પ હું હું. નર, નારી, ને નાન્યતર હું નશ્રી. તેમ એક, બે કે વધુ હું નશ્રી. કારણ કે વેદ અને સંખ્યા એતો દેહને છે. આત્મસ્વરૂપ જાણનારને રાગ દ્વેષ ક્ષીણ હોવાશ્રી કોઈ શત્રુ મિત્ર હોતા નશ્રી.

આજ સુધી મારું જે જે પૂર્વે આચરણ હતું, તે સઘલું, આજે તત્ત્વ જાણ્યા પછી, હવે મને સ્વપ્રવત્ત્ અગર ઇંડજાલ સદૃશ જાણેહે.

આત્માને પરવસ્તુના સંબંધશ્રી બંધ છે; બંધ કર્મનો પમેહે; અને તે કર્મ આઠ છે. તે

નીચે મુજબ-૧ જ્ઞાનાવરણી, ૨ દર્શનાવરણી, ૩ વેદનીય, ૪ મોહનીય, ૫ આયુ, ૬ નામ, ૭ ગોત્ર અને ૮ અંતરાય. તે આઠ કર્મની પ્રકૃતિનું ૧૫૫ છે. તે કર્મનો પ્રકૃતિબંધ, સ્ત્રીતિબંધ, અનુજ્ઞાગંધ, અને પ્રદેશ બંધ એ ચાર પ્રકારે પરવસ્તુના સંબંધથી બંધ પડે છે. અને પરવસ્તુના પ્રેદના અન્યાસથી મોક્ષ છે. વંધનનું કારણ પરવસ્તુમાં આત્મઆનિ છે. અને મોક્ષનું કારણ સ્વવસ્તુમાં સ્વપણું; અને પરવસ્તુમાં પરપણું જાણવું; માનવું, અને આચરવું એજ છે.

હવે આત્માનો આમ અનુભવ થયા પછી તેનીજ વારંવાર જાવના કરવાથી અત્રા ફલને દેખામે છે. આ પ્રમાણે જ્ઞાન દર્શનમય, આત્માનો અનુભવ થયા પછી “ સોહં સોહં, તેજ હું તેજ હું, ” એવો વગર અટકે, અન્યાસ કરતાં, તે શુદ્ધ ચૈતન્યમય આત્માની એવી દૃઢ વાસના થાય છે કે, -જેથી આત્મા પરમાત્માની સ્ત્રીતિને પામે છે. આત્મ વિભ્રમથી નત્પન્ન થઈને દુઃખ આત્મજ્ઞાનથીજ નાશ પામે છે. પણ જેને આત્મજ્ઞાન નથી તેવા પુરુષો તપથી પણ તે દુઃખનો નાશ કરી શકતા નથી.

अज्ञानी, आत्माने स्त्री, पुरुष, ननुसक वेदवालो जाणेंढे; अने ज्ञानी ज्ञान दर्शन-
मय जाणेंढे. शरीरे पहरेलुं लूगुं जामु, फाटेलुं होय, लाल होय, पीलुं होय, पातलुं
होय, तेथी कंइ शरीर जामु पातलुं कहेवाय नहीं. तेमज शरीर जामु, पातलुं होवाथी,
आत्मा कंइ जामो, फाटलो, फाटलो लाल कहेवाय नहीं.

आ हाखतुं चालतुं एबुं जे आ जगत, ते मेरु सरखुं स्थीर जेने लागेंढे, तेमज
मन, वचन, अने कायानी क्रिया विगरेनुं जरु जेबुं लागेंढे, तेज आनंदमय मोक्ष पामे
ढे. आत्मस्वरूपनी तुलखाण करनाराए परसंग त्याग करवो. तेने माटे कहेढे:-होवत
मन तन चपलता, जनके संग निमित्त जनसंगी होवे नहीं, तांते मुनि जग मिन्न. मन
शरीर अने वाणीनी चपलता ते मालसना संसर्गशी थायेंढे. माटे ज्ञानी पुरुषे चपल-
तानुं बीज, एवो जे मनुष्यनो संसर्ग, तेनो त्याग करवो जोइए.

जेने आत्मानो निश्चय थायेंढे तेने पहिलां आ जगत नुन्मत जेबुं लागेंढे; परंतु
आत्मदर्शननी दृढवासना अया पवी ते जगत पृथ्वरनी पेंढे जाले ते.

आ शरीरादिषु आत्मा जुद्धो वे एवं मात्र बोलवाथी के सांजलवाथीज बंधन मू-
काइ, मोक्ष पामतो नथी. परंतु ज्यारे जेदज्ञानना अन्पासथी आत्मानो निश्चय थायवे,
त्यारेज मोक्ष पामवे,

आ शरीरस्थी जुदा एवा आत्मानि, आत्मा विषे एवी दृढ वासना करवी के-ते
स्वप्नमां पण हुं शरीरी हुं, जेथी पोताने फरीथी अंगसंगति न () थापापमे.

જાતિ અને લિંગ એ બે દેહને આશ્રયી રહ્યાં છે. અને એ દેહ તેજ સંસાર છે. માટે જાતિ અને લિંગનો, પરમાર્થ દૃષ્ટિવાને આગ્રહ કરવો નહિ. જેમ ચેલ વ્રમર સંગથી જમ-રી થાય છે, જેમ વાટ દિવાને પામી પોતે પણ દીવારૂપે બની જાય છે, તેમ આત્મા પો-તાથી સ્તિન્ન એવા સિદ્ધ જગવાજની આરાધના કરતો પોતે પણ સિદ્ધ થઈ જાય છે. આ પ્રમાણે વાણીશ્રી, નહિ વર્ણન કરી શકાય એવા પરમાત્માની જાવના કરતાં કરતાં, પો-તેજ પરમાત્મરૂપ બને છે, એટલે મોક્ષ લક્ષ્મીને પામે છે, હૃતિશ્રી, શાન્તિ; શાન્તિ; શાન્તિ;

परमानंद पचीशी.

॥ श्री जिनाय नमः ॥ श्री सुधर्मास्वामी प्रत्ये श्री जंबुस्वामी पुढे अर्थेवो श्री सदगुरु प्रत्ये शिष्य पुढे, हे जगवन् नित्य देहाना प्रत्ये द्यो हो तेमां घणीवार सकल डव्य मांही, सकल वस्तु मांही, आत्माज प्रधान करी वर्णवो हो तो जे इय शक्ति ते अनंत पर्याय सहित, ज्ञायक शक्ति अनंत पर्याय सहित, एवु आत्मइवधनुं स्वरूप मुज प्रत्ये कहो त्यारे श्री सुधर्मास्वामी, श्री जंबु प्रत्ये अर्थेवां श्री सदगुरु शिष्य प्रत्ये कहे. हे शिष्य, जे तीर्थकरे कहेते थेके अनंता तीर्थकरनां आयु पहेंचे तोपण ए आत्म डव्यना स्वरूपनो अनंतमो जागे कहो न शकाथ. तोपण ते हुं तुज प्रत्ये दिग्दर्शमात्र कहुं ते तुं सांजल.

परमानंद संपन्न, निर्विकार निरामय ॥

ध्यानहीना न पश्यंति, निज देहे व्यवस्थितं ॥ १ ॥

परम नृकुष्ट आनंद तेणे करी संपूर्ण ठे, परम नृकुष्ट आनंद ते शा माटे, जे माटे ए आत्मइव्यनुं अनुभवतुं तेज अतींद्रिय सुख उपजे, बीजा इंद्रियादिकना आनंद अक्री इंद्रिय जनित सुख उपजे, ते आनंदनी वांछाए इंद्रिय तपे. आत्म इव्यना आनंदनी वांछाए शीतलता उपजे. इंद्रिय जनित आनंदनी इच्छाए इंद्रियने सुखे प्रवर्तवतां प्रयास उपजे. आत्मस्वरूपना आनंदमय आत्मध्याने प्रवर्तवतां अत्यंत सुख स्थिरता रूप उपजे. इंद्रियजनित आनंद कर्म निकाचित प्राय, जेम श्रेणीकने नरकायु बंधाणुं, अने आत्मइव्यने अनुभवतां अनंत निकाचित कर्म तुटे. इंद्रियजनित आनंद अनुभवतां अनंत संसार बंधे. आत्मानो अतींद्रिय आनंद अनुभवतां अनंत संसार तुटे. ओम्ना काळमांडी मोक्षनां सुख प्राप्त. ते माटे ज्ञाव आनंद परम नृकुष्टो कहीए. बीजा इंद्रियजनित आनंद ते इव्य आनंद कषाय कामनो नहीं. ते माटे ए ज्ञाव आनंद तेज नृकुष्टानंद कहिये. विकार रक्षित आत्मानुं स्वरूप ठे. रोगरहित पोतानी देहने विषे रह्यो एवो

જે આત્મા તેને જે પ્રાણી ધર્મ ધ્યાને અને શુકલ ધ્યાને રહિત છે, તે પ્રાણી દેશ પરીક્ષે,
સર્વ પરીક્ષે, દેશ પ્રત્યક્ષે, સર્વ પ્રત્યક્ષે એ ચાર માંહી એકે પ્રકારે નથી દેખતા. ॥૧॥

અનંત સુખ સંપન્ન, જ્ઞાનામૃત પર્યોધરં ॥

અનંત વીર્ય સંપન્ન, દર્શનં પરમાત્મનઃ ॥૨॥

આત્મસ્વરૂપ કેવું છે, તે કહેશે. અનંત અવ્યાબાધ આત્મિક સુખ તેણે સહિત છે.
જ્ઞાનરૂપી અમૃતના મેઘ સમાન છે. વલી અનંત અવિનાશી વીર્ય તેણે કરી સહિત એકું
દર્શન એટલે સ્વરૂપ પરમ સર્વોત્કૃષ્ટ આત્માનું છે. ॥ ૨ ॥

નિર્વિકારં નિરાબાધં, સર્વ સંગ વિવર્જિતં ॥

પરમાનંદં સંપન્નં, શુદ્ધ ચેતન લક્ષણં ॥૩॥

આત્મ સ્વરૂપ કેવું છે, તે કહેશે. બાહ્ય અન્યંતર વિકાર રહિત અને બાધા એટલે
પીડા એ કરીને રહિત છે, સર્વ બાહ્ય અને અન્યંતર સંગ તેણે કરી રહિત છે, પરમ નુત્કૃષ્ટ
જ્ઞાનાનંદે કરી સહિત, શુદ્ધ નિર્વાધરિત ચેતનારૂપ લક્ષણ સહિત છે. ॥૩॥

उत्तमा ह्यात्मचिंता च, मोह चिंता च मध्यमा ॥
अधमा काम चिन्ता च, परचिंताऽधमाधमा ॥४॥

स्व आत्मानि चिंता ते उत्तम कहिये, जे क्यांशी हुं आव्यो, क्यां जइश, अने मांहुं स्वरूप शुं ठे, इत्यादिक विचार ते उत्तम ठे. मोह-पुत्र घनादिकनी चिंता ते मध्यम ठे. काम-स्त्रियादिकना विषयनी चिंता ते अधम ठे. परङ्गयनी चिंता तथा परनी इष्ट्यां प-रने विषे रागद्वेष ते अधम मांही अधम ठे. ॥ ४ ॥

निर्विकल्पं समुत्पन्नं, ज्ञानमेव सुधारसं ॥

विवेक मंजलीकृत्वा, तं पिबंति तपस्विनः ॥५॥

विकल्प रहित अने सम्यग् प्रकारे उत्पन्न एण्डुं एबुं ज्ञानरूप अमृत जळ तेने वि-वेकरूप अंजलि (खोबे) करीने मोटा तपस्वीनु पीए ठे ॥ ५ ॥

सदानंदमयं जीवं, यो जानाति स पंक्तिः ॥

स सेवते निजात्मानं, परमानंद कारणं ॥६॥

सदा सर्व काले आनंदमय जीवन्तु स्वरूप ठे एवुं जे जाणे तेने पंक्ति कहीए.
ते परम आनंदना कारण एवा पोताना आत्माने सेवे, ध्याए. ॥ ६ ॥

नखिन्यां च यथा तोयं, निन्नं तिष्ठति सर्वदा ॥

अयमात्मा स्वप्नावेन, देहे तिष्ठति निर्मलः ॥७॥

कमलना ठोदने विषे जेम पाणी सदा सर्व काले अलग रहेते तेम आ आत्मा
शरीरेने विषे स्वप्नावे निन्नरूप निर्मळ रहेते. ॥ ७ ॥

द्वयकर्म विनिर्मुक्तं, ज्ञावकर्म विवर्जितं ॥

नोकर्म रहितं विद्धि, निश्चयेन चिदात्मनः ॥८॥

द्वयकर्म १५८ प्रकृतिरूप ते थकी विशेषे मुकाणो ठे; शुद्ध स्वप्नावे जोतां ज्ञाव
कर्म जे विज्ञाव परिणति तथा राग द्वेष तेणे करी रहित ठे, वळी उदारीक शरीर प्र-
मुख नोकर्म रहित एवा आत्मा तुं जाण. निश्चय नये करी आत्मानुं ज्ञानमय स्वरूप ठे.

आनंदं ब्रह्मणो रूपं, निजदेहे व्यवस्थितं ॥

જ્ઞાનહીના ન પડ્યંતિ, જાત્યંધા ઇવ ત્રાસ્કરં ॥૯॥

જેમ જન્મશ્રી આંધલા પુરુષો સૂર્યને દેખતા નથી, તેમ પોતાના શરીરને વિષે રહેલા એવા આનંદમય અને જ્ઞાનમય આત્માના સ્વરૂપને જ્ઞાનરહિત પુરુષો જોતા નથી. ॥૯॥

તદ્ધ્યાનં ક્રિયતે પ્રકત્યા, મનો યેન નિલ્લીયતે ॥

તત્ક્ષણં દૃશ્યતે શુદ્ધં, ચિત્ ચમત્કાર લક્ષણં ॥૧૦॥

તે ધ્યાન (શુક્લધ્યાન) પ્રતિકર્મે કરવું જોઈએ, જેણે કરી મન લય પામે છે, અને તેજ સમયે જ્ઞાનના ચમત્કારરૂપ લક્ષણવાળું શુદ્ધ આત્મસ્વરૂપ દેખાય છે. ॥ ૧૦ ॥

યે ધર્મશીલા મુનયઃ પ્રધાના, સ્તે હઃસ્વહીના નિયમાદ્ બ્રવંતિ ॥

સંપ્રાપ્ય શીઘ્રં પરમાર્થતત્ત્વં, વ્રજંતિ મોક્ષ પદમેકમેવ ॥૧૧॥

જે ઉત્તમ ધર્મવંત મુનિયો હોય છે તેનું નિશ્ચયે કરીને હઃસ્વથી રહિત થાય છે અને પરમાર્થ તત્ત્વને જલદીથી પામીને સકલ કર્મ ક્ષયરૂપ એક મોક્ષ સ્થાનકને જ પામે છે.

આનંદરૂપં પરમાત્મતત્ત્વં, સમસ્ત સંકલ્પ વિકલ્પ મુક્તં ॥

स्वप्नावलीनं निवसंश्च नित्यं, जानाति योगी स्वयमेव तत्त्वं ॥१७॥

आनंदरूप एवुं अने समस्त संकल्प एटले आर्तरीड ध्यान रहित अने विकल्प एटले वचनवर्गणा तेषे रहित एवुं परमात्मतत्त्व ठे तेवुं हमेशां चिंतन करतो अने स्वप्नावमां लीन एवो योगी पोते ज तत्त्व एटले वस्तु स्वरूपने जाणेंठे. ॥ १७ ॥

चिदानंदमयं शुद्धं, निराकारं निगमयं ॥

अनंतसुख संपन्नं, सर्व संग विवर्जितं ॥१८॥

वळी ते ज्ञानमय अने आनंदमय एवुं अने दोषरहित ठे, निराकार अने रोगरहित ठे अनंत सुखे करी सहित ठे अने सर्व बाह्यसंग एटले स्त्री पुत्रादिकवस्ते रहित अने अन्यंतर संग कहेतां रागद्वेषादिके रहित ठे. ॥ १८ ॥

लोकमात्र प्रमाणो हि, निश्चये नहि संशयः ॥

व्यवहारे देहमात्रः, कथितः परमेश्वरः ॥१९॥

निश्चय नयें करी आ आत्मा लोकना जेटला प्रदेशवाळो एटले असंख्यात प्रदेशी

હે એમાં કાંઈ સંદેહ નથી અને વ્યવહાર નયે કરી આ આત્મા પોતાના દેહની અવગાહના પ્રમાણે પરમેશ્વરરૂપ કહેનામાં આવેલો છે. ॥ ૧૪ ॥

યત્કલ્પો દૃઙ્યતે શુઠ્ઠ, તત્કલ્પે ગત વિચ્રમઃ ॥

સ્વસ્થ ચિત્તઃ સ્થિરોન્નૂતો, નિર્વિકલ્પ સમાધયે ॥૧૫॥

જે કલ્પે શુઠ્ઠ આત્માનું દર્શન આપે છે તે કલ્પે અજ્ઞાન રૂપ અપ્રમનો નાશ આપે છે અને એવો શુઠ્ઠ આત્મા નિર્વિકલ્પ સમાધિને અર્થે સ્વસ્થ ચિત્તવાલો અને સ્થિરી નૂત થાય છે. ॥ ૧૫ ॥

સ એવ પરમં બ્રહ્મ, સ એવ જિનપુંગવઃ ॥

સ એવ પરમં તત્ત્વં, સ એવ પરમોઃ ગુરુઃ ॥૧૬॥

તેજ આત્મા બ્રહ્મ જ્ઞાનરૂપ છે તેજ આત્મા રાગ દ્વેષના જીતનારમાં મુખ્ય છે તેજ આત્મા બ્રહ્મ સાર પદાર્થ છે અને તેજ આત્મા મોટો ગુરુ છે. ॥ ૧૬ ॥

સ એવ પરમં ઝ્યોતિઃ, સ એવ પરમંતપઃ ॥

સ એવ પરમં ધ્યાનં, સ એવ પરમોત્તમઃ ॥૧૭॥

તેજ આત્મા નત્કૃષ્ટ તેજ સ્વરૂપ છે, તેજ આત્મા નત્કૃષ્ટ તપરૂપ છે, તેજ આત્મા
નત્કૃષ્ટ ધ્યાન રૂપ છે, અને તેજ આત્મા પરમ નત્તમ પદાર્થ છે. ॥ ૧૭ ॥

સ એવ સર્વકલ્યાણં, સ એવ સુખન્નાજનં ॥

સ એવ શુદ્ધ ચિદ્રૂપઃ, સ એવ પરમંશિવં ॥૧૮॥

તેજ આત્મા સર્વ કલ્યાણમય છે, તેજ આત્મા સુખનું નાજન છે, તેજ આત્મા
શુદ્ધ જ્ઞાન સ્વરૂપી છે, અને તેજ આત્મા પરમ મોકરૂપ છે. ॥ ૧૮ ॥

સ એવ પરમાનંદઃ, સ એવ સુખદાયકઃ ॥

સ એવ પરચૈતન્યં, સ એવ ગુણસાગરઃ ॥૧૯॥

તેજ આત્મા નત્કૃષ્ટ આનંદવાળો છે કેમકે એવો આનંદ બીજા કોઈ પદાર્થમાં નથી,
તેજ આત્મા સુખનો આપનાર છે, કેમકે તેના જેવો બીજો કોઈ સુખદાતા નથી,

તેજ આત્મા નત્કુષ્ટ ચેતનાવંત છે અને તેજ આત્મા જ્ઞાન દર્શન ચાદિત્રાદિ ગુણોનો સમુદ્ધ છે. ॥ ૧૯ ॥

પરમાનંદ સંપન્નઃ, રાગદ્વેષ વિવર્જિતઃ ॥

સોહં વૈ દેહમધ્યે નુ, યો જાનાતિ સ પંક્તિઃ ॥ ૨૦ ॥

નત્કુષ્ટ આહ્વાદ તેણે કરી સહિત એવો અને રાગ દ્વેષ રહિત એવો આત્મા તે હું નિશ્ચે આ દેહમાં રહ્યો હું, એવું જે જાણે છે તેને પંક્તિ જાણવો. ॥ ૨૦ ॥

આકારહીનં શુદ્ધં, સ્વસ્વરૂપે વ્યવસ્થિતં ॥

સિદ્ધમષ્ટ ગુણોપેતં, નિર્વિકારં નિરંજનં ॥ ૨૧ ॥

ગોઠ, ચોરસ, ત્રીકોણ, વિગેરે આકારરહિત, અને કર્મ મલ રહિત, પોતાના સ્વરૂપમાં રહેલો એવો, સિદ્ધ અણ્વો, કેવલજ્ઞાન ૧, કેવલદર્શન ૨, નિત્યસુખ ૩, ક્ષાયિક સમકિત ૪, નિત્યસ્થિતિ ૫, અરૂપી ૬, અગુરુલઘુ ૭, અને અનંતુવીર્ય ૮, એ આઠ ગુણે કરી સંયુક્ત છે, અને વિકારરહિત અને નિરંજન છે. ॥ ૨૧ ॥

તત્સમંતં નિજાત્માનં, યો જાનાતિ સ પંમિતઃ॥

સહજાનંદ ચૈતન્યં, પ્રકાશતે મહાશયં ॥૧૨૧॥

આગળ કહી ગયા તે ગુણોએ સહિત એવા પોતાના આત્માને જે માણસ જાણે તે તેને પંમિત કહેવો, તે મહાશયને સહજ આનંદવાલુ ચૈતન્ય પ્રકાશેશે. ॥ ૧૨૧ ॥

પાષાણેષુ યથા હેમ, દુग्ધમધ્યે યથા ઘૃતં ॥

તિલમધ્યે યથા તૈલં, દેહમધ્યે તથા શિવઃ ॥૧૨૩॥

પથ્થરમાં જેમ સોનું રહેલું હે, દુધમાં જેમ ધી રહેલું હે, તલમાં જેમ તેલ રહેલું હે, તેમ દેહને વિષે આત્મા રહેલો હે. ॥ ૧૨૩ ॥

કાષ્ઠમધ્યે યથાવનિઃ, શક્તિરૂપેણ તિષ્ઠતિ ॥

અપ્યમાત્માં શરીરેષુ, યોજાનાતિ સ પંમિતઃ ॥૧૨૪॥

જેમ લાકડામાં અગ્નિ શક્તિરૂપે રહેશે તેમ આ આત્મા શરીરમાં શક્તિરૂપે રહેશે, એમ જે જાણેશે તેને પંમિત જાણવો. ॥ ૧૨૪ ॥

अव्रतानि परित्यज्य, व्रतेषु परितिष्ठतः ॥

त्यजेत् तान्यपि संप्राप्य, परमं पदमात्मनः ॥ १५ ॥

अव्रतोने त्याग करीने व्रतोने विषे समस्त प्रकारे रहेतो एवो माणस, आत्मानुं परमपद पामीने व्रतोने पण त्याग करेवे. ॥ १५ ॥

॥ इति श्री परमानंद पचीशी संपूर्णा. ॥

भक्त पयन्नो.

नमिक्कण महाइसयं ॥ महाणुज्जावं मुणिं महावीरं ॥

त्रणिमो त्तत्तपरिन्नं ॥ नियसरण्ठा परछाय ॥ १ ॥

महा अतिशयवंत अने महा प्रभाववाला एवा मुनि महावीर स्वामिने वांदिने पोताने तथा परेने स्मरण करवाने अर्थ भक्त परिज्ञा पयन्नो हुं कहंछुं ॥ १ ॥

त्रव गहण त्रमण रीणा ॥ लहंति निव्वुइ सुहं जमच्छीणा ॥

तं कप्पहुमकाणण ॥ सुहयं जिणसासणं जयइ ॥ २ ॥

संसाररूपी गहन वनमां भमतां पीडाएला जीवो जेने आशरे मोक्ष सुखेने पाये छे ते कल्पवृक्षना उद्यान सरखुं सुखेने आपनारुं जैन शासन जयवंतु वर्ते छे ॥ २ ॥

मणुयत्तं जिणवयणं च ॥ उल्लहं पाविक्कण सप्पुरिसा ॥

सासयसुहिक्करसिएहिं ॥ नाणवसिएहिं होयवं ॥ ३ ॥

दुर्लभ एवं मनुष्यपणुं अने जिनेश्वर भगवाननुं वचन पामीने सत्पुरुषोए श्लाघता सुखना एक रसीक

एवा अने ज्ञानने वश वर्तो थनुं जोइए ॥ ३ ॥

जं अद्य सुहं नविणो ॥ संनरणीयं तयं नवे कद्धं ॥

ममंति निरुवसगं ॥ अपवग्गसुहं बुहा तेषा ॥ ४ ॥

जे आज सुख થવાનું છે તે કાલ સંભારણા યોગ્ય થવાનું છે તે માટે પંડિત પુરુષો ઉપસર્ગ રહિત ઇંદુ મો
ક્ષનું સુખ વાંછે છે ॥ ૪ ॥

નરવિબુદ્ધે-સુરસુક્કં ॥ ડુક્કં પરમહનં તયં ચિંતિ ॥

પરિણામ દારુણ મસા, સયં ચ જં તા અલં તેણં ॥ ૫ ॥

પંડિત પુરુષો માણસનું અને દેવતાઓનું જે સુખ છે તેને પરમાર્થ થકી દુઃખ જ કહે છે કેમકે તે પરિ
ણામે દારુણ છે અને અશાશ્વતું છે તેથી તે સુખવડે સર્ચું ॥ ૫ ॥

જં સાસય સુહ સાહણ ॥ માણા આરાહણં જિણિંદાણં ॥

તા તીએ જડયઘં ॥ જિણવયણ વિસુહ્વુદ્ધિહિં ॥ ૬ ॥

જિન વચનમાં જેની નિર્મલ બુદ્ધિ છે તેવા માણસોએ જે શાશ્વતા સુક્ષ્મનું સાધન થું જિનેંદ્રોધી આજ્ઞાનું
આરાધન છે તે આજ્ઞા પાલવાને વિષે ઉચ્ચમ કરવો ॥ ૬ ॥

તં નાણ દંસણાણં ॥ ચારિત્તવાણ જિણપણીયાણં ॥

જં આરાહણ મિણમો ॥ આણા આરાહણં વિંતિ ॥ ૭ ॥

તે જિનેશ્વરોએ કહેલા જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, ને તપ તેઓનું જે આરાધન તેજ અહિં આજ્ઞાનું આરાધન કહેલું છે. ॥૭॥

પવચ્ચાએ અપ્રુચ્ચનવિ ॥ આરાહન અહાસુનં ॥

અપ્રુચ્ચય મરણેણં ॥ અવિગત્તમારાહણં લહ્હ ॥ ૮ ॥

દિક્ષા લેવાને તત્પર થાણો પણ સૂત્રમાં કહ્યા મુજબ આરાધક થાય તે મરણને વિષે ઉદયમંવંત થકો સંપૂર્ણ આરાધકપણું પામે ॥ ૮ ॥

તં અપ્રુચ્ચયમરણં ॥ અમરણધમ્મેહિં વન્નિયં તિવિહં ॥

ત્તત્તપરિન્ના ઇંગિણિ ॥ પાન્નવગમં ચ ધીરેહિં ॥ ૯ ॥

તે ઉદયમંવંતનું મરણ, જેને મરણ રૂપી ધર્મ નથી એવા ધૈર્યવંત (વીતરાગો) એ ૨ ભક્ત પરિજ્ઞા મરણ ૨ ઇંગિની મરણ અને ૩ પાદપોષગમ મરણ એ રીતે ત્રણ પ્રકારે કહેલું છે ॥ ૯ ॥

ત્તત્તપરિન્નામરણં ॥ હુવિહં સવિયારમોય અવિયારં ॥

સપરક્કમ્મસ્સ મુણિણો ॥ સંલિહિયતણુસ્સ સવિયારં ॥ ૧૦ ॥

ભક્ત પરિજ્ઞા મરણ વે પ્રકારનું છે. ૧ સવિચાર અને વીજું અવિચાર છે; તે ઉદ્યમવંત સાધુ સંલેખનાં શરીર દુર્બલ કરે તે સવિચાર ॥ ૧૦ ॥

અપરક્ષમસ્સકાલે ॥ અ પહુપત્તંમિ જં તમવિયારં ॥

તમહં ઝત્ત પરિન્નં ॥ જદા પરિન્નં ઝણિસ્સમિ ॥ ૧૧ ॥

પરાક્રમ રહિત સાધુને સંલેખના કર્યો વિના જે મરણ થાય તે અવિચાર ભક્ત પરિજ્ઞા મરણ કહીએ તે અવિચાર ભક્ત પરિજ્ઞા મરણને યથા પ્રકારે હું કહીશ. ॥ ૧૧ ॥

ધિફ વલ વિપલાણ મઽકાલ ॥ મચ્ચુકલિયાણ મઽકયકરણાણં ॥

નિરવચ્ચ મઙ્ગકાલિય ॥ જફણ જુગં નિરુવસગં ॥ ૧૨ ॥

ધીરજ વલ રહિત એવા અકાલ મરણના કરનારા અને અકૃતના કરનારાઓને અને નિરવચ્ચ આજના કાલના યતિઓને ઉપસર્ગ રહિત મરણ યોગ્ય છે ॥ ૧૨ ॥

પસમસુદ્ધસપ્પિવાસો ॥ અસોઞ્ઞહાસો સજીવિયનિરાસો ॥

વિસયસુદ્ધ વિગયરાગો ॥ ધમ્મુદ્ધમ જાયસંવેગો ॥ ૧૩ ॥

ઉપશમ સુલેખે વિષે અભિલાષવાલો અને શોક અને હાસ્ય રહિત એવો અને પોતાના જીવિતને વિષે આજ રહિત એવો વિષય સુલેખની તૃષ્ણા રહિત ધર્મને વિષે ઉદ્યમ કરત્તાં જેને સંવેગ થયેલો છે એવો ॥ ૧૩ ॥

નિહિયમરણાવહો ॥ વાહિ ગઢો ગિહ્હો વા ॥

ત્રવિનં ત્રત્તપરિન્નાદ ॥ નાયસંસારનિગુન્નો ॥ ૧૪ ॥

મરણની અવસ્થા નીચે જેને અને વ્યાધિ ગ્રસ્ત એવો અને સંસારનું નિર્ગુણપણું જેને જાણું છે એવો યતિ અથવા યુદ્ધસ્થ ભક્તપરિજ્ઞા મરણને યોગ્ય હોય ॥ ૧૪ ॥

વાહિ જર મરણ મયરો ॥ નિરંતરુપત્તિ નીર નિતરંબો ॥

પરિણામ દારુણ હુહો ॥ અહો ડુરંતો ત્રવ સમુદ્ધો ॥ ૧૫ ॥

વ્યાધિ જરા અને મરણરૂપી મયરો છે જ્યાં અને નિરંતર જન્મરૂપિ પાણીનો સમુદ્ધ છે જ્યાં પરિણામે દારુણ દુઃખનો આપનારો એવો અહો ઇતિ શ્વેદે સસારરૂપી સમુદ્ર ઘણો દુરંત છે ॥ ૧૫ ॥

પઢાયાવપરહો ॥ પિયધમ્મો દોસદૂસણસયન્હો ॥

અરિહ્દ પાસઢાઢિવિ ॥ દોસે દોસિદ્ધ કલિન્નિવિ ॥ ૧૬ ॥

પશ્ચાતાપે કરીને પીડાણ્ણો ધર્મ જેને પ્રીય છે એવો અને દોષને નિદવાને તૃષ્ણાવાલો અને દોષ અને દુઃશીલિયણાવહે પણ સહિત એવા પામત્યાદિક પણ અણગણને યોગ્ય છે ॥ ૧૬ ॥

ઇય કલિનણ સહરિસં ॥ ગુરુ પામૂલે ત્રિગમ્મ વિણણં ॥

ત્રાલયલ મિલિય કર કમલ ॥ સેહરો વંદિતં ત્રણદ ॥ ૧૭ ॥

आ अणशण करीने हरख सौहित विनयवडे गुरुना चरण कमल आगीने हस्त कमल जोडीने मु कुटनी पेठे कपाले लगाडीने गुरुने वांढीने आ प्रमाणे कहे ॥ १७ ॥

आरुहिय मद्द सुपुरिस ॥ भक्तपरिन्ना पसछ वोढिछं ॥

निश्चामएण गुरुणा ॥ इच्छामि भवन्नवं तरिजं ॥ १८ ॥

हे सत् पुरुष, भक्त परिज्ञारूप प्रज्ञास्त वद्दाण उपर चढीने निर्यामिक एवा जे गुरु तेवढे संसाररुपी अर्ण-
वने तरवाने हुं इच्छंछुं ॥ १८

कारुन्नामय नीसंदसुंदरो ॥ सो विसो विसे गुरु भणइ ॥

आलोयण वय खामण ॥ पुरस्सरं तं पवच्छेसु ॥ १९ ॥

दयामय अमृत रसथी सुंदर एवा ते गुरु पण तेने केहेता हवा के (हे वत्स) आलोयण लइ त्रत उ-
चरी सर्वेने खमाववा पूर्वकृतेभक्त परिज्ञा अणशणने अंगीकार कर ॥ १९ ॥

इच्छासुत्ति भणिता ॥ भक्ती बहुमाण सुद्ध संकप्पो ॥

गुरुणो विगयावाए ॥ पाए अन्निवंदिजं विहिणा ॥ २० ॥

इच्छं एम कहीने भक्ति अने बहुमानवडे शुद्ध संकल्पवालो, जेनामांथी अनर्थ गएला छे एवा गुरुना च-
रण कमल प्रत्ये निधिण वांढीने ॥ २० ॥

સદ્ધનં નરહરિન મણો ॥ સંઘેગુઘેય તિલ્લસઘ્વાન ॥

જં કુણદ્ધ લુદ્ધિ હેનં ॥ સો તેણારાહન હોદ્ધ ॥ ૨૧ ॥

પોતાના શત્રુને ઉદ્ધરવાને ઇચ્છતો સંઘ (મોક્ષનો અખિલાષ) અને ઉદ્ધેગ (સંસાર છાંડવાની ઇચ્છા) થકી તિલ્લ શ્રદ્ધાવાળો જે શુદ્ધિને માટે જે કંઈ કરે તે વડે તે માણસ આરાધક થાય ॥ ૨૧ ॥

અહ સો આલોઅણ દોસ વહ્ધિયં ॥ નદ્ધુયં જહાયરિયં ॥

બાલુઘ્ધ બાલકાલાન ॥ દેદ્ધ આલોઅણં સમ્મં ॥ ૨૨ ॥

હવે તે આલેયણના દોષે કરીને રહિત બાલકની માફક વચપણના વસ્તુ થકી જેનું આચરણ કર્યું હોય તેનું સમ્યક પ્રકારે આલોચન કરે ॥ ૨૨ ॥

ઠવિણ પાય હિત્તે ॥ ગણિણા ગણિ સંપયા સમગ્ગેણં ॥

સંમ મણુમન્નિય તવં ॥ અપાવન્નાવો પુણો ત્તણદ્ધ ॥ ૨૩ ॥

આચાર્યના નમ્ર ગુણે સહિત એવા આચાર્ય તેમણે પ્રાપ્તશ્રિત આપે થકે સમ્યક્ પ્રકારે તે પ્રાપ્તશ્રિત તપ આદરીને નિર્મલ ભાવવાળો એવો તે શિષ્ય ફરીને કહે ॥ ૨૩ ॥

દારુણા દુહજલયરનિયર ॥ ત્તીમ ત્તવજલહિ તારણ સમન્હો ॥

નિપ્પચ્ચ વાય પોણ ॥ મહ્ધવણ અમ્મહન રિક્કવસુ ॥ ૨૪ ॥

દારુણ દુઃસ્વરૂપ જલચર બીવોના સમુદ્ધથી ભયંકર એવા સંસારરૂપી સમુદ્રને તારવાને સમર્થ એવા ગુહ નિ
ર્ધિન એવા વહાણ સમાન મહાવ્રતને વિષે અપને મૂકો ॥ ૨૪ ॥

જઈ વિસર્વલ્લિયચંદ્રો ॥ અસ્કંદ મહાવ્રત જઈ જઈવિ ॥

પદ્મચત્ર નૃષાવણ ॥ સુઠાવણ મરિદ્ધ તદ્દાવિ ॥ ૨૫ ॥

જો પળ સ્વંદયો છે કોપ જેળો એવો અસ્વંદ મહાવ્રત વાલો યોન છે તોપણ પ્રવ્રજ્યા વ્રતની ઉપસ્થાપનાને
યોગ્ય તે છે ॥ ૨૬ ॥

પદ્મુળો સુકયાણતિં ॥ ત્રિચ્છા પચ્છપ્પિણંતિ જહ વિહિણા ॥

જાવજ્ઞીવ પદ્મના ણતિં ગુરુણો તદ્દા સોવિ ॥ ૨૬ ॥

મધુની સારી કરેલી આજ્ઞાને જેમ ચાકરો વિધિવદે વજાવીને પાછો આપે છે તેમ યાવત્ જીવ ચારિત્ર
પાલીને તે પળ ગુરુને એ પ્રમાણે જણાવે ॥ ૨૬ ॥

જો સાદયારચરણો ॥ આનુદિય દંદ સ્વંન્નિયવત્ત વા ॥

તદ્દ તસ્સ વિસમ્મ મુવ, ધિયસ્સ નૃષાવણા ત્તણિયા ॥ ૨૭ ॥

જેણે અતિચાર સહિત વ્રત પાલ્યું તથા આકુટો દંદે વ્રત સ્વંદયું એવા પળ સમ્યક્ ઉપસ્થિત થઈને (શિ
ષ્યને) ઉપસ્થાપના કહી છે ॥ ૨૭ ॥

તત્તો તસ્સ મહ્વય ॥ પઘ્ય ઝારો નમંત સીસસ્સ ॥

સીસસ્સ સમારોવહ ॥ સુગુરુવિ મહ્વણ વિહિણા ॥ ૨૫ ॥

સાર પછી મહાવ્રતરૂપ પર્વતના ભારથી નમી ગણું છે મસ્તક એનું એવા તે શિષ્યને સુગુરુ વિધિવેડે મ-
હાવ્રતની આરોપણા કરે ॥ ૨૮ ॥

અહ હુચ્ચ દેસવિરત્ત ॥ સમત્તરત્ત રત્ત અ જિણવયણે ॥

તસ્સવિ અણુઘયાઈ ॥ આરોવિચ્ચંતિ સુઘાઈ ॥ ૨૯ ॥

હવે દેશવિરતિ શ્રાવક સમાકિતને વિષે રક્ત અને જિન વચનને વિષે તત્પર હોય તેને પળ શુદ્ધ અણુવ્રતો
મરણના વચ્ચે આરોપણ કરાય છે ॥ ૨૯ ॥

અનિયાણોદારમણો ॥ હરિસ વસ વિસટ્ઠ કંચુય કરાલો ॥

પૂણ્ણ ગુરું સંધં ॥ સાહંમિય માહ ઝત્તીણ ॥ ૩૦ ॥

નિયાણા રોહિત અને ઉદાર ચિત્તવાલો હરખને વશે થિસ્તાર પામ્યાં છે રોમ રાય એનાં એવો ગુરુનો સં-
ઘની અને સાર્થધિકની નિષ્કપટપણે ભક્તિવેડે પૂજા કરે ॥ ૩૦ ॥

નિય દઘ્ઘ મગ્ગઘ્ઘ જિણિંદ ॥ ઝવણ જિણ વિંબ વર પઢઠાસુ ॥

વિયરહ પસહ્ઠ પુહ્ઠય ॥ સુતિહ્ઠ તિહ્ઠયર પૂઠ્ઠાસુ ॥ ૩૧ ॥

પ્રધાન જિનેદ્ર પ્રાસાદ જિનેવિંવ અને ઉત્તમ પ્રતિષ્ઠાને વિષે અને પ્રશસ્ત પુસ્તક લઘાવવામાં સુતીર્થ અને તીર્થકરની પૂજાને વિષે શ્રાવક પોતાના દ્રવ્યને વાપરે ॥ ૩૧ ॥

જદ સેવિ સઘ વિરદ ॥ કયાણુરાનુ વિસુદ્ધ મણ કાનુ ॥

ઘિન્ન સયણાણુરાનુ ॥ વિસય વિસાનુ વિરત્તો અ ॥ ૩૨ ॥

જો તે શ્રાવક સર્વે વિરતિ સંયમને વિષે કયો છે અનુરાગ જેણે એવો અને વિશુદ્ધ મન (વચન) અને કાયા વાળો અને સ્વજન કુટુંબના અનુરાગ રહિત એવો વિપય ઉપર લેવો ધરતો અને વૈરાગવાળો, સંશયારય પદ્ધત્ત ॥ પન્નિવચ્છદ સોવિ નિયમ નિરવચ્છ ॥

સઘ વિરદ પહાણ ॥ સામાદય ચરિત્ત મારુહ ॥ ૩૩ ॥

તે શ્રાવક સંથારા ઉપર દિક્ષાને અંગીકાર કરે અને નિયમવડે નિરવચ્છ એટલે સર્વે વિરતિરૂપ પાંચ મહા-વ્રતે પ્રધાન એટલે સામાયક ચારિત્ર અંગીકાર કરે ॥ ૩૩ ॥

અહ સો સામાદય ધરો ॥ પન્નિવચ્છ મહ્વચ્છ અ જો સાહુ ॥

દેસ વિરનુ અ ચરિમં ॥ પચ્ચક્કામિત્તિ નિહ્વનુ ॥ ૩૪ ॥

હવે તે સામાયક ચારિત્ર ધારણ કરનારો અને મહાવ્રતને અંગીકાર કરનારો એવો જે સાધુ અને દેશ વિહિતિ છેલ્લું પચ્ચલ્લાણ કરું એવો નિશ્ચય મને ધારણ કરતો એવો (શ્રાવક) ॥ ૩૪ ॥

गुरु गुण गुरुणो गुरुणो ॥ पय पंकय नमिय महन प्रणइ ॥

प्रयवं प्रत्तपरिन्नं ॥ तुम्हाणुमयं पवद्यामि ॥ ३५ ॥

गुरुगुणवडे करीने गुरु एवा गुरु पदपंकजने मस्तकवडे नमस्कार करीने आ प्रमाणे कहे. हे भगवन् तमारी अनुमतिथी भक्त परिज्ञा अणशण हुं अंगीकार करुंछु ॥ ३५ ॥

आराहणाइ खेमं ॥ तरुसेव य अप्पणो अ गणिवसहो ॥

द्विवेण निमित्तेणं ॥ पन्निखेहइ इह रहा दोसा ॥ ३६ ॥

आराधनादिकने विषे कल्याण तेने (अणसण लेनारने) अने पोताने थाय तेम आचार्य दिव्य निमित्तवडे निमित्त अणजोये अणसण लेवरावे तो दोष लागे ॥ ३६ ॥

तत्तो भव चरिमं सो ॥ पञ्चस्काइत्ति तिविह माहारं ॥

उक्कोसियाणि दद्याणि ॥ तस्स सद्वाणि दंसिद्धा ॥ ३७ ॥

त्यारपल्ली ते गुरु उत्कृष्टां सर्व द्रव्यो पोताना शिष्यने देखाडीने अण प्रकारना आहारने जावजीव सुधी पचखावे ' ॥ ३७ ॥

पासित्तु ताणि कोइ ॥ तीरंपत्तस्सिमहिं किं मच्च ॥

देसं च कोइ भुञ्जा, संवेग गत्त विचिंतेइ ॥ ३८ ॥

ते उत्कृष्टां द्रव्योने जोइने भवसमुद्रना कांटे पर्वोचैला एवा मारे आ वडे थुं काम छे एम कोइ एक चितवे; कोइ जीव द्रव्यनी इच्छा होय ते भोगवीने संवेग पाम्यो छतो ए प्रमाणे चितवे ॥ ३८ ॥

किं चत्तं तोवचुत्तं मे ॥ परिणामासुइ सुइ ॥

दिदसारी सुइं जायइ ॥ चोअणे से विसीयनु ॥ ३९ ॥

थुं में भोगवीनेःछांड्युं नथी, जे पदार्थ पवित्र होय ते परिणामे अशुचि छे एम ज्ञान तत्पर थको शुभध्यान करे; जे विषाद पामे तेने आवी चोयणा आपवी ॥ ३९ ॥

नुअरमल सोहणढा ॥ समाहिपाणं मणुन मे ॥

सो वि महुं पञ्चयद्यो ॥ मंदं च विरेयणं खमनु ॥ ४० ॥

उदरमलनी शुद्धिने अर्थे समाधिपान (साकर चिंगेनुं पाणी) मने सारुं छे. तो ते मधुर पाणी पण तेने पाहुं अने थोडे थोडे विरेचन करावहुं ॥ ४० ॥

एल तय नागकेसर ॥ तमालपत्तं ससङ्करं दुइं ॥

पानुण कढिय सीयल ॥ समाहि पाणं तनु पढा ॥ ४१ ॥

एलची, तज, नागकेसर, तमालपत्र एना वडे करीने सहित एहुं साकरवाहुं दूध कहीने दाहुं करी पा-
इए तेने समाधि पाणी कहीए ए पीवाथी ताप उपशमे; तयार पछी:- ॥ ४१ ॥

महुर विरेयण मेसो ॥ कायव्वो फोफलाइ दुव्वेहिं ॥

निव्वाविनु अ अग्गी ॥ समाहिमेसो सुहं लहइ ॥ ४१ ॥

फोफलादिक द्रव्ये करीने मधुर औषधनुं विरेचन करावबुं जोइए. केमके एरीते उदरनो अग्नि होलेवे
थके आ अणशणनो करनारो सुखे समाधि पाये ॥ ४२ ॥

जावज्जीवं तिविहं ॥ आहारं वोसिरइ इहं खवगो ॥

निज्जुवगो आयरिनु ॥ संघस्स निवेयणं कुणइ ॥ ४३ ॥

अणशण करनार तपस्वी जाव जीव सुधी त्रण प्रकारना आहार (अशन, खादिम, अने स्वादिम) ने
अहींआं वोसिरावे छे एम निजामणा करावनार आचार्य संघने निवेदन करे ॥ ४३ ॥

आराहण पच्चइयं ॥ खमगस्स य निरुवसग पच्चइयं ॥

तो नस्सगो संघेण ॥ होइ सव्वेण कायव्वो ॥ ४४ ॥

ते (तपस्वी) ने आराधना संबंधि सर्व वात निरुपसर्गपणे प्रवर्ते तो सर्व संघे वसें छप्पन्न भ्वासोभ्वासनो
काउस्सग करवो ॥ ४४ ॥

पच्चक्कावित्ति तनु ॥ तं ते खवगं चउव्विहाहारं ॥

संघ समुदाय मध्ये ॥ चिइवंदण पुव्वयं विहिणा ॥ ४५ ॥

त्यार पछी ते आचार्य संघना समुदायमां चैत्यवंदन पूर्वक निधिवडे ते क्षपक (तपस्वी) ने चतुर्विध आहारतुं पचखाण करावे ॥ ४५ ॥

अहवा समाहि हेजुं ॥ सागारं चयइ तिविहमाहारं ॥

तो पांशियं पि पढ्वा ॥ वोसिरियव्वं जहाकालं ॥ ४६ ॥

अथवा समाधिने अर्थे त्रण प्रकारना आहारने सागार पणे पचखे त्यार पछी पाणीने पण अवसरे चोसिरावे. ॥ ४६ ॥

तो सो नमंतसिरसं ॥ घमंतकरकमलसेहरो विहिया ॥

खामेइ सब्ब संघं ॥ संवेगं संजणेशो ॥ ४७ ॥

त्यार पछी ते (अणशण करनार) मस्तक नमाव्नीने पोतानां वे हाथने मस्तके सुकुट समान करीने विधिवडे संवेग पमाडतो सर्व संघने खमावे ॥ ४७ ॥

आयरिय उवच्चाए ॥ सीसे साहंसिए कुलगणेश ॥

जेमे केइ कसाया ॥ सब्बे तिविहेण खामेमि ॥ ४८ ॥

आचार्य, उपाध्याय, शिष्य, ^{साधर्मिक} कुल अने गणना उपर मे जे कोइ कपाय कर्या ते सर्वे हुं त्रिविधे खमावुंछुं ॥ ४८ ॥

સવે અવરાહપ ॥ શામેમિ અહં સ્વમેભુ મે જ્ઞયવં ॥

અહમવિ શામેમિ સુજ્ઞે ॥ ગુણ સંધાયસ્સ સંધસ્સ ॥ ૪૯ ॥

સર્વે મારા અપરાધના પદ (વાંક) હે ભગવન્ મને સ્વમો અને હું પણ ગુણના સમુહ વાળા એવા સંધને
શુદ્ધ થઈને સમાવુંછું ॥ ૪૯ ॥

ઇય વંદણ શામણ ગરિહ્ણોહિં ॥ જવસય સમધ્ધિયં કમ્મં ॥

નુવણેઽ સ્વણેણ સ્વયં, મિગાવહ રાડપત્તિવ્વ ॥ ૫૦ ॥

આ રીતે વંદન, શામણાં સ્વ નિદાઓવડે સો ભવનું ઉપાર્જેલું કર્મ એક ક્ષણ માત્રમાં સ્ત્રુગાવર્તી રાણીની
પેટે ક્ષય કરે ॥ ૫૦ ॥

અહ તસ્સ મંહવ્વયં સુદ્ધિયસ્સ ॥ જિણ વયણ જ્ઞાવિય મ્હસ્સ ॥

પચ્ચક્કાયાહારસ્સ ॥ તિવ્વ સંવેગ-સુહ્યસ્સ ॥ ૫૧ ॥

હવે તે (અણશણ કરનાર) મહાવ્રતને વિષે નિશ્ચલ રહેલાને અને જિન વચનવડે ભાવિત થયુંછે મન
જેનું એવાને, પચ્ચક્કા છે આહાર જેણે એવાને, અને તિવ્ર સંવેગવડે કરીને મનોહર એવાને ॥ ૫૧ ॥

આરાહણ લાજ્ઞાનં ॥ કયન્થ મપ્પાણયં મણંતસ્સ ॥

કલુસ કલ તરણિ લહિં ॥ અણુસહિં દેઙ્ગણિવસન્નો ॥ ૫૨ ॥

अणशण आराधनाना लाभ थकी पोताने कृतार्थ माननाराने, पापरूपी कादबने ओलंगवाने लाकडी स-
मान एवी शीखामण आचार्य दे ॥ ५२ ॥

कुग्गह परूढ मूलं ॥ मूलानुद्धिंद वढ मिहत्तं ॥

नवेसु परमतत्तं ॥ संमतं सुत्त नीइए ॥ ५३ ॥

कुग्रह (कदाग्रह) रूपी वधुंछे मूल जेनुं एवा मिथ्यात्वेने मूल थकी उखेडी नांखीने हे वत्त परम त-
त्त्व एवा सम्यक्त्वेने सूत्रनी नीतिए भाव्य ॥ ५३ ॥

भक्तिं च कुणसु तिवं ॥ गुणाणुराएण वीयरायाणं ॥

तह पंच नमुक्कोरे ॥ पवयणसारे रइं कुणसु ॥ ५४ ॥

वली गुणना अमुरागवडे वितराग भगवाननी तीव्र भक्ति कर ॥ तथा प्रवचननो सार एवा पांच नम-
स्कारने विषे अनुराग कर ॥ ५४ ॥

सुविहिय हिय निज्ञाए ॥ सज्ञाए नुच्चुन सया होसु ॥

निच्चं पंच महव्वय ॥ रक्कं कुण आयपच्चरकं ॥ ५५ ॥

सुविहित साधुने हितना करनार एवा स्वाध्यायनै विषे हमेशां उद्यमवंत था अने नित्य पांच महाव्रतनी
रक्षा आत्म समक्ष कर ॥ ५५ ॥

નબ્રસુ નિયાણ સહ્યં ॥ મોહ મહદ્યં સુકમ્મ નિસ્સહ્યં ॥

દમસુ અ મુણિંદ સંદેહિ ॥ નિંદિએ ઇંદિય મંદે ॥ ૫૬ ॥

મોહે કરીને મોટા અને શુભ કર્મને શલ્ય સમાન એવા નિયાણ શલ્યને તું ત્યાગ કર, અને મુનિંદ્રોના સ-
મુઠે નિદ્યા છે એવા ઈંદ્રિયરૂપી મૃગેદ્રોને તું દમ ॥ ૫૬ ॥

નિદ્યાણ સુહાવાએ ॥ વિદ્યન્ન નિરયાઇ દારુણાવાએ ॥

હણસુ કસાયપિસાએ ॥ વિસય તિસાએ સય સહાએ ॥ ૫૭ ॥

નિર્વાણ સુખને અતરાય મૂત અને નરકાદિકને વિષે મયંકર પાત જેથી થાય છે એવા કષાયરૂપી પિશા-
ચને હણ, જે વિપય વૃણાના હમેશાં સલાહ આ છે ॥ ૫૭ ॥

કાલે અપહુસંતે ॥ સામન્ને સાવસેસિએ ઇન્હિ ॥

મોહ મહારિત્ત દારણ ॥ અસિલિંદિં સુણસુ અણુસઠિં ॥ ૫૮ ॥

કાલ નહીં પહોંચતે અને હમણાં થોડું ચારિત્ર વાકી રહે છેતે મોહ રૂપી મહા વૈરીને વિદારવાને મોટે સ્વ-
દ્ગ અને લાઠી (ઢાંગ) સમાન હિત શિક્ષાને તું સાંખલ ॥ ૫૮ ॥

સંસાર મૂલ વીયં ॥ મિહ્નંતં સવ્વહા વિવદ્ધેહ ॥

સંમત્તે દઢચિત્તો ॥ હોસુ નમુક્કાર કુસલો અ ॥ ૫૯ ॥

संसारना मूल बीज भूत एवा मिथ्यात्वेन सर्व प्रकारे त्याग कर अने
थई नमस्कारना ध्यानने विषे कुशल था ॥ ५९ ॥

मियतन्हियाहिं तोयं ॥ मन्नैति नरा जहा स तन्हाए ॥

सुरकाईं कुहस्मानु ॥ तेहव मिच्च मूढ मणो ॥ ६० ॥

जेमं पाणसो पोतानी तृणावडे करीने मृगतृणाने विषे (झांझवाना पाणीमां) पाणी मानेछे तेम

मिथ्यात्वथी मूढ मनवालो कुर्यामयकी सुखनी इच्छा करे छे ॥ ६० ॥

न वि तं करेइ अगगी ॥ नेय विसं नेयकिन्ह सधपोवि ॥

जं कुणइ महा दोसं ॥ तिघं जीवाण मिच्चं ॥ ६१ ॥

जे महा दोष जीवने तीव्र मिथ्यात्व करे छे ते दोष अग्नि विष के कृष्ण सर्प पण करतो नथी ॥ ६१ ॥

पार्वेइ इहेव वसणं ॥ तुरुमणिदत्तुव दारुणं पुरिसो ॥

मिच्चनमोहिमणो ॥ साहु पनुसान पावान ॥ ६२ ॥

मिथ्यात्वथी मूढ चित्तवालो माणम माधु उपर द्वेष राखना रूप पापथी तुरुमणि नगरीना दत्तनी पेटे

तीव्र दुःख आ लोकमांज पावे ॥ ६३ ॥

મા કાસિ તં પમાયં ॥ સંમત્તે સઘ હુક્ક નામણા ॥

જં સમ્મત્ત પઢઠાંઈ ॥ નાણ તવ વિરિય ચરણાંઈ ॥ ૬૩ ॥

તુ સર્વ દુઃખને નાશ કરનાર એવા સમ્યક્ત્વને વિષે પ્રમાદ ન કરીશ, જે કારણ માટે સમ્યક્ત્વને આધારે જ્ઞાન, તપ, વીર્ય અને ચારિત્ર રહેલાં છે. ॥ ૬૩ ॥

જ્ઞાવાણુરાય પિમ્માણુ ॥ રાય સુગુણાણુરાય રત્તો અ ॥

ધમ્માણુરાય રત્તો ॥ અ હોસુ જિણસાસણે નિચ્ચં ॥ ૬૪ ॥

જેવો તું પદાર્થના ઉપર અનુરાગ કરે છે, પ્રેમનો અનુરાગ કરે છે અને સદ્ગુણના અનુરાગને વિષે રક્ત થાય છે તેવોજ જિન જ્ઞાસનને વિષે હૃદયમાં ધર્મના અનુરાગવડે કરીને રક્ત થા. ॥ ૬૪ ॥

દંસણ ઝઠો ઝઠો ॥ નહુ ઝઠો હોઈ ચરણ પપ્પઠો ॥

દંસણમણુપત્તસ્સ નુ ॥ પરિયમણં નહિ સંસારે ॥ ૬૫ ॥

સમ્યક્ત્વથી અટ્ટ તે સર્વથી અટ્ટ જાણવો, પણ ચારિત્રથી અટ્ટ થઈને વધારી અટ્ટ થતો નથી કેમકે સમ્યક્ત્વ પામેલો જે જીવ છે તેને સંસારને વિષે જાણું પરિવ્રમણ નથી ॥ ૬૫ ॥

દંસણ ઝઠો ઝઠો ॥ દંસણ ઝઠસ્સ નહિ નિવાણં ॥

સિઝંતિ ચરણ રહિયા ॥ દંસણ રહિયા ન સિઝંતિ ॥ ૬૬ ॥

दर्शन यकी भ्रष्ट ते भ्रष्ट जाणवो सम्यक्त्वथी चुकेलाने मोक्ष नथी, चारित्र्यथी रहित जीव मुक्ति पा-
मेछे पण समिकितथी रहित जीव मोक्ष पायता नथी ॥ ६६ ॥

सुखे सम्मत्ते अविरतु वि ॥ अद्येइ तिढयर नामं ॥

जह आगमेसिद्धदा ॥ हरिकुल पढ सेणियाईया ॥ ६७ ॥

शुद्ध समिकित छते अविरती एवो पण जीव तिर्थकर नाम कर्म उपार्जन करे जेम आगामि कालमां क-
ल्याण थवानुं छे जेमनुं एवा हरीकुलनो प्रभु एटले कृष्ण महाराज अने श्रेणिक विगेरे राजाओए उपार्ज-
न कर्युं ॥ ६७ ॥

कङ्खाण परंपरयं ॥ लहंति जीवा विमुद्धसम्मत्ता ॥

सम्म इंसण रयणं ॥ नगघइ ससुरा सुरे लोए ॥ ६८ ॥

निर्मल सम्यक्त्ववाला एवा जे जीवो ते कल्याणनी परंपराने पायेछे. (कैमके) सम्यक् दर्शन रूपी
रत्न सुर अने असुर लोकने विपे असुल्य छे ॥ ६८ ॥

तेलुक्कस्स पडुत्तं ॥ लङ्खणवि परिवर्तंति कालेणं ॥

सम्मत्ते पुण लखे ॥ अक्कयसुक्कं लहइ सुक्कं ॥ ६९ ॥

त्रण लोकनी प्रभुता पायनिं काले करीने ते पडेछे. पण सम्यक्त्व पाये छते अक्षय सुखवाहुं एव मोक्ष
तेने जीव पायेछे ॥ ६९ ॥

अरिहंत सिद्ध चेइय ॥ पवयण आयरिय सव्वसाहूसु ॥
तिव्वं करेसु ज्ञानिं ॥ तिगरण सुद्धेण ज्ञावेणं ॥ ७० ॥

१. अरिहंत २. सिद्ध ३. चैत्य (जिन प्रतिमा) ४. प्रवचन सिद्धांत ५. आचार्य ६. सर्व साधु एटलाने
विषे मन, वचन अने काया ए व्रण करणवडे शुद्धभावथी तीव्र भक्ति करे ॥ ७० ॥

एगावि सा संमग्धा ॥ जिएज्जत्ती दुग्गइं निवारेजं ॥

दुव्वहाइं लहावेजं ॥ आसिद्धि परंपर सुहाइं ॥ ७१ ॥

एकली एवी पण जिन भक्ति दुर्गतने निवारवाने मोटे समर्थ थाय छे अने ज्यां सुधी सिद्धि पामे
त्यां सुधी दुर्लभ एवा परंपर सुखने मेलवी आपवा समर्थ छे ॥ ७१ ॥

विद्या वि ज्ञानिमंतस्स ॥ सिद्धि सुवयाइ होइ फलयाय ॥

किं पुण निव्वुइ विद्या ॥ सिद्धिह अज्जनिमंतस्स ॥ ७२ ॥

विद्या पण भक्तिवतने सिद्ध थाय छे अने फलने आपनारी थाय छे तो बली शी रीते मोक्षनी विद्या
अभक्तिवतने सिद्ध थाय ? ॥ ७२ ॥

तेसिं आराहण नायगाण ॥ न करिस्स जो नरो ज्ञानिं ॥

अणियं पि उच्चमंतो ॥ सादिं सो ज्जसेर चवइ ॥ ७३ ॥

ते आराधनाओना नायक एवा बीतराग भगवान तेनी जे माणस भक्ति न करे ते पुरुष घणो पण उ-
द्यम करतां डांगरने उखर भूमिने विषे वावेछे ॥ ७३ ॥

वीएण विणा सस्सं ॥ इच्छइ सो वास मप्पएण विणा ॥

आराहणमिच्छंतो ॥ आराहयज्जन्तिमकरंतो ॥ ७४ ॥

आराधकनी भक्ति नहि करतो पण आराधनाने इच्छतो एवो माणस धी विना धान्यनी अने वादलां
विना वरसादनी इच्छा करेछे ॥ ७४ ॥

उत्तम कुल संपत्तिं ॥ सुह निष्फत्तिं च कुणइ जिण्णज्जनी ॥

मणियार सिद्धि जीवस्स ॥ ददुरस्सेव रायगिहे ॥ ७५ ॥

श्री जिनेश्वर महाराजनी भक्ति उत्तम कुलने विषे उत्पत्ति अने सुखनी निष्पत्ति करेछे, जेम राजग्रह
नगरने विषे मणीआर शेटनो जीव जे देडको हतो तेने थयुं ॥ ७५ ॥

आराहण पुरस्सर मणन्न हियउ विमुद्ध लेसाउ ॥

संसार रक्य करणं ॥ तं मा मुंची नमुक्कारं ॥ ७६ ॥

आराधना पुर्वक बीजे ठेकाणे चित्त नहि आपनार विशुद्ध लेख्या थकी संसारना क्षयने करनार एवा
नवकारने तुं मा मुक्त ॥ ७६ ॥

अरिहंत नमुक्कारो ॥ इक्कोवि हविच्च जो मरणकाले ॥
सो जिणवरेहिं दिवो ॥ संसारुहेयण समडो ॥ ७७ ॥

मरणनी वखते जो एक पण अरिहंतने नमस्कार थाय तो ते संसार उच्छेद करवाने समर्थ छे एम जि-
नेश्वर भगवाने कहेलुं छे ॥ ७७ ॥

मिंवो किलिवंकमो ॥ नमो जिणाणं ति सुकय पणिहाणो ॥

कमलदलको जरको ॥ जानु चोरुत्ति सूलिहिनु ॥ ७८ ॥

माठां कर्मनो करनारो एवो महावत जेने चोर कहिनि शूलीए दीधेलो ते पण 'नमो जिणाणं' एम
कहेतो शुभ ध्याने वर्ततो कमलपत्रना जेनी आंखवालो यक्ष थयो ॥ ७८ ॥

भाव नमुक्कार विवज्जियाइं ॥ जीवेण अकय करणाइं ॥

गहियाणि य मुक्काणि य ॥ अणंतसो दव्व लिंगाइं ॥ ७९ ॥

भाव नमस्कार रहित एवां निरर्थक द्रव्य लिग जीवे अनंती वार ग्रहण कर्यो अने सूक्त्यां ॥ ७९ ॥

आराहणा पम्मागा ॥ गहणे दडो जेवे नमुक्कारो ॥

तह सुगइ मगग गमणे ॥ रहुव जीवस्स अपमिहनु ॥ ८० ॥

आराधना रूप पताका लेवाने विषे नमस्कार हाथ रूप थायछे, तेमज सद्गतिना मार्गे जवामां ते जीवने अप्रतिहत रथ समान छे ॥ ८० ॥

अन्नाणी विय गोवो ॥ आराहिता मनु नमुक्कारं ॥

चंपाए सिद्धिसुनु ॥ सुदंसणो विस्सुनु जानु ॥ ८१ ॥

अन्नानी एवो पण गोवाल नवकार आराधीने मरण पाप्म्यो ते चंपानगरीने विषे श्रेष्ठी पुत्र सुदर्शन एवं नामे प्रख्यात थयो ॥ ८१ ॥

विद्या जहा पिसायं ॥ सुहु वज्जता करेइ पुरिस वसं ॥

नाणं हियय पिसायं ॥ सुहु वज्जत्तं तह करेइ ॥ ८२ ॥

जेम विद्या सारी रीते आराधो थकी पिशाच प्रते पुरुषने वश करेछे तेम ज्ञान रुडी पेरे आराध्युं थकुं मन रुपी पिशाचने वश करेछे ॥ ८२ ॥

नुवसमइ किएह सप्पो ॥ जह मंतेण विहिणा पज्जेणं ॥

तह हियय किएह सप्पो ॥ सुहु वज्जत्तेण नाणेण ॥ ८३ ॥

जेम विधिण आराधेलां मंत्रवेह कृष्ण सर्प उपशमे छे तेम रुडी पेरे आराधेलां एवा ज्ञान वेडे मन रुपी कृष्ण सर्प वश थायछे ॥ ८३ ॥

जह मक्कमनु खणमवि ॥ मझहो अड्डिनं नसक्केइ ॥

तह खणमवि मझहो ॥ विसएहिं विणा न होइ मणो ॥ ८४ ॥

जेम मांकडो क्षण मात्र पण निश्चल थइ न शके तेम मन क्षणमात्र पण विषयोना आनंद विना मध्य-
स्थ न रही शके ॥ ८४ ॥

तम्हा स उठिनमाणो ॥ मण मक्कमनु जिणोवएसेण ॥

कानं सुत्त निबद्धो ॥ रामेयवो सुहेऊणो ॥ ८५ ॥

ते माटे ते उठता मनरूपी मांकडाने जिनता उपदेशवडे दोरीथी बांधेलो करीने शुभ ध्यानने विषे र-
माडवो ॥ ८५ ॥

खूई जहा ससुत्ता ॥ न नस्सइ कय वरंमि पम्मियावि ॥

जीवो तहा ससुत्तो ॥ न नस्सई गनु वि संसारे ॥ ८६ ॥

श्रुतज्ञान

जेम सोय दोरा सहित होय ते कवरामां पडी होय तो पण खोवाइ जाय नहि तेम जीव ()
रूपी) दोरा सहित संसारने विषे पड्यो होय तो पण नाश पावे नहि ॥ ८६ ॥

संन सिंलगेहिं जवो ॥ जइ तां मरणाउ रक्खिनु राया ॥

पत्तोअसुसामन्नं ॥ किं पुण जिण वुत्त सुत्तेणं ॥ ८७ ॥

लौकिक श्लोकोवेड यत्ने जो मरण थकी राजाए वचाव्यो अने ते रुहुं सावुपणुं पाम्यो तो जिनेश्वर भगवाने कहेला एवा सूत्रवडे जीव मरणना दुःखथी छुटे एमां शुं कहेहुं ॥ ८७ ॥

अहवा चिलाइपुत्तो ॥ पत्तो नाणं तहा सुरत्तं च ॥

नवसम विवेग संवर ॥ पयसुमरण भित्त सुयनाणो ॥ ८८ ॥

अथवा उपशम, विवेक, संवर ए पदना सांभलवा मात्र श्रुत ज्ञान जेने छे एवो चिलाती पुत्र ज्ञान पाम्यो तेमज देवपणुं पाम्यो ॥ ८८ ॥

परिहर लक्ष्मीव वहं ॥ सम मण वयण काय जोगेहिं ॥

जीव विसेसं नाहुं ॥ जावज्जीवं पयत्तेणं ॥ ८९ ॥

जीवना भेदने जाणीने जावजीव प्रयत्नवडे सम्मक्क मन, वचन, कायाना योगवडे छ कायना जीवना बधने त्याग कर ॥ ८९ ॥

जह ते न पियं डुक्कं ॥ जाणिय एमेव सब जीवाणं ॥

सत्तायर सुवउत्तो ॥ इत्तो धम्मेष कुणसुदयं ॥ ९० ॥

जेम तने दुःख बहालु लागतुं नथी एम सर्व जीवने पण दुःख गमतुं नथी एवं जाणीने सर्व आदरवडे उपयुक्त छतो धर्मेने विषे उद्यम करतो दयाने कर ॥ ९० ॥

તુંગં ન મંદરાત્ ॥ આગાસાત્ વિસાલયં નહિ ॥

જહ તહ જયંમિ જાણસુ ॥ ધમ્મમહિંસાસમં નહિ ॥ ૯૧ ॥

જેમ જગતને વિષે મેરુ પર્વત થકી કંઈ હંચું નથી અને આકાશ થકી કંઈ મોટું નથી તેમ અહિંસા સમાન ધર્મ નથી ॥ ૯૧ ॥

સદ્ધે વિય સંબંધા ॥ પત્તા જીવેણ સદ્ધે જીવેહિં ॥

તો મારંતો જીવં ॥ મારહ સંબંધિણો સદ્ધે ॥ ૯૨ ॥

સર્વ પણ (સઘલાણ) સંબંધો સર્વે જીવો સાથે આ જીવે પામ્યા તેથી જીવને મારતો છતો સર્વ સંબંધિ-
ઓને મારે છે ॥ ૯૨ ॥

જીવ વહો અપ્પવહો ॥ જીવદયા અપ્પણો દયા હોઈ ॥

તા સદ્ધ જીવહિંસા ॥ પરિચત્તા અત્ત કામેહિં ॥ ૯૩ ॥

જીવનો વધ તે આપણોજ વધ જાણવો અને જીવની દયા છે તે આપણીજ દયા છે તેથી આત્માનાં મુલને
ફાલતા જીવોણ સર્વ જીવ હિંસા સ્યાગ કરી છે ॥ ૯૩ ॥

જાવડયાંદં દુરકાંદં ॥ હંતિ ચત્તગગયસ્સ જીવસ્સ ॥

સદ્ધાંદં તાંદં હિંસા ॥ ફલાંદં નિન્નણં વિયાણાહિં ॥ ૯૪ ॥

જેટલાં દુઃખો ચાર ગીતમાં રસડતા -જીવને થાય છે તે સર્વે હિંસાનાં ફલ છે એમ સુક્ષ્મ બુદ્ધિથી જાણ ॥ ૯૪ ॥

જંકિંચિ સુહસુયારં ॥ પહુત્તણં પગદ સુંદરં જં ચ ॥

આરુગં સોદ્ધગં ॥ તં તમહિંસાફલં સર્વં ॥ ૯૫ ॥

જે કંઈ મોટું સુખ અને પ્રમુખ જે કંઈ સ્વાભાવિક રીતે સુંદર છે, નિરોગપણું, મૌમાગ્યપણું છે તે તે સર્વે અહિંસાનું ફલ સમજવું ॥ ૯૫ ॥

પાણોવિ પામિહરં ॥ પત્તો વૂઠોવિસુંસુમારદેહ ॥

એગેણ વિ એગ દિણ ચિણ ॥ હિંસાવય ગુણેણં ॥ ૯૬ ॥

ચંડાલ પણ સુસુમાર દ્રહેને વિષે એક દિવસમાં એક જીવ વચાવવાથી ઉત્પન્ન થયેલો અહિંસા વ્રતના ગુણ-વડે દેવતાનું સાનિધ્ય પામ્યો ॥ ૯૬ ॥

પરિહર અસન્ન વયણં ॥ સર્વંપિ ચત્તવિહં પયત્તેણ ॥

સંજમવંતા વિ જન ॥ ત્રાસા દોસેણ લિપંત ॥ ૯૭ ॥

અસત્ય ચાર પ્રકારનું છે તેનાં નામ ૧. અછતાનું પ્રગટ કરવું, ત્રેમ આત્મા સર્વગત છે, ૨. વીજા અર્થનું કહેવું જેમ ગો શબ્દે શ્વાન. ૩. છતાને ઓલવવું, જેમ આત્મા નથી. ૪. નિદાનું કરવું, જેમ ચોર ન હોય તેને

ચોર કહેવો, એ સર્વે પળ ચાર પ્રકારના અસત્ય વચનને પ્રયત્નવેડે કરીને ત્યાગ કર જે માટે સંજમવંત પુરુષો પળ ભાષાના દોષવેડે (અસત્ય ભાષણવેડે કર્મથી) લેપાય છે. ॥ ૧૭ ॥

હાસેણ વ કોહેણ વ ॥ લોહેણ જાણ વા વિ તમસચ્ચં ॥

મા જાણસુ જાણસુ સચ્ચં ॥ જીવહિયહં પસહ્મિણં ॥ ૧૮ ॥

વલી હાસ્યવેડે ક્રોધવેડે લોભવેડે અને ભયવેડે તે અસત્ય ના વોલ પળ જીવને હિતતું કરનારું અને મુંદર એટલું સત્ય વચન વોલ ॥ ૧૮ ॥

વિસ્સસણિચ્છો માયા ॥ વ હોઈ પુચ્છો ગુરુઘ લોઝસ્સ ॥

સયણુઘ સચ્ચવાઈ ॥ પુરિસો સઘસ્સ હોઈ પિતુ ॥ ૧૯ ॥

સત્યવાદી પુરુષ માતાની પેઠે વિશ્વાસ રાખવા લાયક અને ગુરુની પેઠે લોકને પૂજવા યોગ્ય અને સગાની પેઠે સર્વને વહાલો લાગે છે ॥ ૧૯ ॥

હોતુ વ જમી સિહંમી ॥ મુંમી વા વક્કલિ વંન ગો'વા ॥

લો'એ અસચ્ચવાઈ ॥ જંનઈ પાસંમ ચંમલો ॥ ૨૦ ॥

જટાવંત હોય અથવા શિલાવંત હોય, મુંઢ હોય અથવા વલ્કલ (ક્ષાહની છાલ) પહેરનાર હોય, અથવા નગ્ર હોય તોપણ લોકને વિષે અસત્યવાદી, પાશંદી અને ચંડાલ કહેવાય છે ॥ ૨૦ ॥

नव ब्रह्मचर्यनी गुप्ति तेणे करी शुद्ध एवं ब्रह्मचर्य तेने रक्षण कर; निह घणा दोषथी भरेलो एवो जा-
णीने कामने जीत ॥ १०७ ॥

जावइया किरदोसा ॥ इहपरलोए दुहावहाहुंति ॥

आवहइ तेनु सव्वे ॥ मेहुए सन्ना मणुस्सस्स ॥ १०८ ॥

खरेखर जेटला दोष आ लोक अने परलोकेने विपे दुःखना करनारा छे ते वथा दोषोने मनुष्यनी म-
थुन संज्ञा लावैछे ॥ १०८ ॥

रइ अरइ तरल जीहा ॥ जुएण संकप्प उप्पम फणेण ॥

विसय बिलवासिणा ॥ मय मुहेण विव्वो अरोसेण ॥ १०९ ॥

रति अने अरतिरूप चंचल वे जीभवाला अने संकल्प रूप प्रचंड फणावाला अने विषयरूप वीलमां व-
सनारा अने मदरूप मुखवाला अने गर्वथी अनादररूप रोपवाला ॥ १०९ ॥

काम जुअंगेण ददा ॥ तच्चा निम्मोय दप्प दाहेण ॥

ज्जासंति नरा अवसा ॥ दुस्सह दुक्कावह विसेण ॥ ११० ॥

लज्जारूप कांचलीवाला अने अहंकाररूप दाढवाला अने दुःसह दुःखकारक विषवाला एवा काम
भुजंगवडे इसाएला माणसो परवश थाएला देखायछे ॥ ११० ॥

लल्लुक्क नरय वियणानु घोर संसार सायरव्वहणं ॥

संगठइ न पिच्चइ ॥ तुच्चत्तं कामिय सुहस्स ॥ १११ ॥

रौद्र नरकनी वेदनाओ अने घोर एवा संसार सागर तेनुं वहन करुं तेने पामे
तुच्छपणुं न देखे ॥ १११ ॥

कामित सुखनुं

वम्मह सरसय विद्धे ॥ गिद्धे वणिनुव्वराय पत्तिए ॥

पानु स्कालय गेहे ॥ दुग्ंधेणग सो वसिनु ॥ ११२ ॥

कामना सैकडो वाणवडे विधाएलो अने श्रृद्ध थएलो एवो वाणीओ जेम राजानी
खालनी अंदर नांख्यो ते अनेक दुर्गंधोने सहन करतो त्यां रब्बो ॥ ११२ ॥

स्त्रीए पायखानाना

कामा सत्तो न मुणइ ॥ गम्मा गम्मं पि वेसियाणुव्व ॥

सिद्धी कुबेरदत्तो ॥ नियय सुया सुरय रइ रत्तो ॥ ११३ ॥

कामासक्त माणस वेदयानी पेटे गम्य अने अगम्यने न जाणे जेम कुबेरदत्तशेठ पोतानी तरत बाळक-
ने जन्म आपनारी माताना उपर सुरत विषय सुखथी रक्त थएलो रब्बो ॥ ११३ ॥

पम्पि पिद्धिय कामकलिं ॥ कामग्घहा सुसुय सुअणुबंधं ॥

महिला सुदोस विसव, छरीसु पयइं नियहंतो ॥ ११४ ॥

कंदर्प व्याप्त एवी अने दोषरूप विषनी वेलडीओ एवी स्त्रीओने विषे प्रेयीं छे काम कलह जेणे एवा प्रतिबंधने (आसक्तिने) स्वभावयी जोता एवा तमे छोडीदो ॥ ११४ ॥

महिला कुलं सुवंसं ॥ पइं सुयं मायरं व पियरंवा ॥

विसंअधा अगणंती ॥ डुरक समुदंमि पामेइ ॥ ११५ ॥

स्त्री-विषयमां आंधली थइ छती कुल, वंश, पति, पुत्र, माता तेमज पिताने नहि गणकारती दुःख समुद्रने विषे पाडेछे ॥ ११६ ॥

नीयं गमाहिं सुपत्तं हराहिं ॥ उपिच्छ मंथर गइहिं ॥

महिलाहिं निन्नयांहिव ॥ गिरिवर गुरुया विजिञ्चंति ॥ ११६ ॥

स्त्रीओ नीचगामीनी पक्षे (ढळती जमीनमां जनारी) सारा स्तनवाली पक्षे (सुंदर पाणीने हरण कर-नारी) देखवा योग सुंदर अने मंद मंद गतीवाली नदीओनी पठे मेरु पर्वत जेवा भारे (पुरुषो) ने पण भेदी नांखेछे ॥ ११६ ॥

सुहु वि जियासु सुहु वि पियासु ॥ सुहु वि परूढ पिम्मासु ॥

महिलासुपुत्रागीसु अ ॥ विसंजं नाम को कुणइ ॥ ११७ ॥

અતિશય પરિચયવાલી અને અતિશય પ્રિય એવી વલી અનિશય પ્રેમવંત એવી પણ સ્ત્રીઓ રૂપ સાપળોને વિષે સ્વેચ્છા કોણ વિશ્વાસ કરે ॥ ૧૧૭ ॥

વિસંત્ર નિષ્ઠરં પિદુ, ડવયાર પરં પરૂહ પિમ્મંપિ ॥

કય વિપ્પિયં પડ્ડં ઋત્તિ ॥ નિતિ નિહણં હયાસાનુ ॥ ૧૧૮ ॥

અતિ વિશ્વાસવંત એવા અને ઉપકારને વિષે તત્પર એવા ને ઉત્પન્ન થયો છે પ્રેમ તે જેને એવા પણ પતિને એકવાર અપ્રિય કરવાથી તરતજ તે અધમ સ્ત્રીઓ મરણ પમાડેછે ॥ ૧૧૮ ॥

રમણિય દંસણાનુ ॥ 'સો માલં ગીનુ' ગુણ નિવહ્નનુ ॥

નવ માલાઃ માલાનુ વહરંતિ હિયયં મહિલિયાનુ ॥ ૧૧૯ ॥

સુંદર દેસાતી એવી અને સુકુમાર અંગવાલી અને ગુણથી (દોરીથી) વંધાએલી નવી જાડની માલા જેવી સ્ત્રીઓ પુરુષના હૃદયને હરેછે ॥ ૧૧૯ ॥

કિંતુ મહિલાણ તાસિં ॥ દંસણ સુંદર જણિય મોહાણં ॥

આલિંગણ મયરા દેઃ ॥ વચ્ચ માલાણ વવિણાસં ॥ ૧૨૦ ॥

દર્શનના સુંદરપણાથી ઉત્પન્ન કર્યો છે મોહ તે જેમને એવી સ્ત્રીઓના આલિંગનરૂપ મદિરા કળેરની વધ્ય માલાની પેઠે પુરુષોને વિનાસ આપેછે ॥ ૧૨૦ ॥

रमणीय दंसणं चैव ॥ सुंदरं होत संगम सुहेणं ॥

गंधोन्विय सुरंहोमालईइ ॥ मलयं पुण विणासो ॥ १२१ ॥

स्त्रीनुं दर्शन खेरखर खुं छे, माटे संगमना मुखवडे करीने सयुं; मालानो गंध पण सुगंधीदार होय पण मर्दनवडे विनाश पाये ॥ १२१ ॥

साकियपुराहिवइ ॥ देव रइ रक्ख सुख पप्रढो ॥

पंगुल हेजं बूढो ॥ बूढोय नईइ देवीए ॥ १२२ ॥

साकेत नगरनो आधिपाते देवरति नाम राजा राज्यना सुखथी भ्रष्ट थयो, पांगलाने माटे ते नदीमां पडयो अने ते नदीरूप देवीने विपे बुडयो ॥ १२२ ॥

सोय सरी डुरिय दरी ॥ कवम कुम्मी महिलिया किलेस करी ॥

वयर विरोयण अरणो ॥ डुख खणी सुखपम्निवक्का ॥ १२३ ॥

शोकनी नदी अने दुरितनी गुफा, कपटनुं वर अने क्लेशनी करनारी अने वैरूपी अग्निने सलगाववोने अरणीना लाकडा समान अने दुःखनी खाण अने सुखनी प्रीतिपक्षी स्त्री छे ॥ १२३ ॥

अमुणिय मण परिक्कम्मो ॥ सम्मं को नाम नासिजं तरइ ॥

वम्मह सर पसरोहे ॥ दिठ्ठिओहेमयज्जोणं ॥ १२४ ॥

कामना बाणनो विस्तार छे जेमां एवो हृगाक्षीओ (स्त्रीओ) नां दृष्टिनां कटाक्षने विषे अणजाणयो छे मननो निग्रह जेनो एवो कयो पुरुष सम्यक् प्रकारे नाशी जवाने समर्थ थाय छे ॥ १२४ ॥

घण सालाउ व डुरुन्न ॥ मंत सुपनहरान वहुति ॥

मोहविसं सहिलाउ ॥ आलक विसं व पुरिसस्स ॥ १२५ ॥

अतिशय उंचां अने घणां बादलां वाली एवी मेवपाला जेम हडकवाना विषने वधारे तेम अतिशय उंचा पयोधर (स्तन) वाली स्त्रीओ पुरुषना मोह विषने वधारे छे ॥ १२५ ॥

परिहरसु तउ तसिं ॥ दिठिं दिठीविसस्स व अहिस्स ॥

जं रमसि नयण बाण ॥ चरित पाणे विणासंति ॥ १२६ ॥

ते माटे ते स्त्रीओनी दृष्टिने दृष्टिविष सर्पनी दृष्टिनी पेठे तेम त्याग करो; केमके स्त्रीनां नेत्र बाण चारित्र्यपी प्राणनो नाश करेछे ॥ १२६ ॥

महिता संसग्गीए ॥ अग्गी इव जं च अप्पसारस्स ॥

मयणं व मणो मुणिलो ॥ विहुंत सिग्धं चिय विलाइ ॥ १२७ ॥

स्त्रीनी संगतिथी अल्प सत्ववाला मुनिनुं पणं मनं अग्निथी जिमं मीण ओगंली जाय तेनी पेठे खरेखर, गली जाय छे ॥ १२७ ॥

जइवि परिचत्त संगो ॥ तव तणु यंगो तहावि परिवरुइ ॥

महिला संसगगीए ॥ कोसा जवणू सियव्य रिसी ॥ १२८ ॥

जो पण स्त्रीना सर्व संगने लग करनार अने तपवडे करीने पातला अंगवालो ^{होय} तोपण कोशाना घरने विषे वसनार सिंह गुफावासी ऋषि स्त्रीना संगथी चली जायेछा ॥ १२८ ॥

सिंगार तरंगाए ॥ विलास वेलाए जोववण जलाए ॥

के के जयंमि पुरिसा ॥ नारि नईए न बुझति ॥ १२९ ॥

शृंगार रूपी कछोलो छे जेमां अने विलास रूपी भरती छे जेमां जुवानी रूपी पाणी छे जेमां एवी स्त्री रूपी नदीने विषे जगतने विषे कया कया पुरुषो नथी डुबता ॥ १२९ ॥

विराय जलं मोह कलं ॥ विलास विव्वोय जलयरा इंसं ॥

मय मयरं उत्तिन्ना ॥ तारुन्नमहसवं धीरा ॥ १३० ॥

धीर पुरुषो, विषय रुप जलवाला, अने मोह रूपी कादववाला, अने विलास अने अभिप्राय रूपी जलचर वाला, मद रूपी मगरवाला, एवा जुवानी रूपी समुद्रने तरी गया ॥ १३० ॥

अपिंतर बाहिरए ॥ सव्वे संगे तुमं विवञ्चेहिं ॥

कय कारिय एमईहिं ॥ कायमणो वाय जोगेहिं ॥ १३१ ॥

કરતું, કર(વ)તું અને અનુમોદવા રૂપ ત્રણ કર્ણવહે અને મન, વચન, કાયાના જોગોવહે અભ્યંતર અને વાહિર એવા સર્વે સંગોને તું ત્યાગ કર. ॥ ૧૩૧ ॥

સંગ નિમિત્તં મારઈ ॥ ત્રણદ અલિયં કરેઈ ચોરિકં ॥

સેવદ મેહુણ મિહં ॥ અપ્પરિમાણં કુણદ જીવો ॥ ૧૩૨ ॥

પ્રમંગ પડે સંગનાં હેતુથી જીવને મારે, જૂઠું બોલે, ચોરી કરે, મથૂન સેવે, અને જીવ ઇચ્છાનું અપરિમાણ કરે (પરિગ્રહનું પરિમાણ ન કરે) ॥ ૧૩૨ ॥

સંગો મહા ત્રયં જં ॥ વિદ્દેન્નિત્તં સાવણ સંજ્ઞેણં ॥

પુત્તેણ દિણ્ણં અહંમિ ॥ મુણિવદ્દ કુંચિણ્ણં જહા ॥ ૧૩૩ ॥

સંગ મોટા ભયનું કારણ છે, કેમકે પુત્રે દ્રવ્ય ચોરે છતે શ્રાવક કુંચિક શેઠે મુનિપતી રૂષીને વહેમથી પીઠા ઉપજાવી ॥ ૧૩૩ ॥

સવ્વગ્ગંથં વિમુક્કો ॥ સીદન્નૂલ પસંતિવિત્તો ય ॥

જં પાવદ્દ મુત્તિસુહં ॥ ન ચક્કવદ્દી વિ તં લહ્હ ॥ ૧૩૪ ॥

વાહ્ય અને અભ્યંતર પરિગ્રહથી મુક્ત, શીતલ પરિણામવાલો, અને ઉપશાંત ચિત્તવાલો એવો પુરુષ જેનું નિર્લોભપણાનું સુત્ર પામે તે સુત્ર ચક્રવર્તિ પળ ન પામે ॥ ૧૩૪ ॥

निस्सहस्रसेह महद्वयाइं ॥ अस्करं निवृण गुणाइं ॥

उवहमंति य ताइं ॥ नियाण सत्तेण सुखिणो वि ॥ १३५ ॥

शल्य रहित पुरुषने महाव्रतो अखंड होय अने अतिचार रहित होय; ते महाव्रतोने नियाण शल्यवडे मुनोयो पण उपघात पमाडे छे ॥ १३५ ॥

अह राग दोस गप्पंच ॥ मोहगप्पं च तं ज्ञे तिविहं ॥

धम्मंहे हीण कुलाइं ॥ पत्थणं मोह गप्पं तं ॥ १३६ ॥

ते नियाण शल्य राग गर्भित, द्वेष गर्भित अने मोह गर्भित ए रीते त्रण प्रकार थाय छे; धर्मेने काजे हीण कुलादिकनी प्रार्थना करे ते मोह गर्भित नियाणुं समजहुं ॥ १३६ ॥

रागेण गंगदत्तो ॥ दोसेण विस्सज्जूमाइया ॥

मोहेण चंरुपिंगल ॥ माइया हुंति दिवंता ॥ १३७ ॥

राग नियाणाने मोटे गंगदत्त, अने द्वेष नियाणाने मोटे विष्वभूति (महावीर स्वामिनो जीव) अने मोह नियाणे चंडापिंगल आदि दृष्टांत प्रसिद्ध छे ॥ १३७ ॥

अगणिय जो मोस्क सुहं ॥ कुणइ नियाणं असार सुह हेउं ॥

सो कायमणि कएणं ॥ वेरुलिय मणिं पणासेइ ॥ १३८ ॥

जे मोक्षना सुखने अवगणीने असार सुखनुं कारण एबुं नियाणुं करे ते पुरुष काचमणिने माटे वैद्वय
रत्नेने नाश करे छे ॥ १३८ ॥

दुःखकय कर्मरुखय ॥ समाहि मरणं च बोहिलान्नो य ॥

एयं पठेयद्वं ॥ न पठ्ठणिच्चं तल्ल अन्नं ॥ १३९ ॥

दुःखक्षय अने कर्मक्षय समाधि मरण अने बोधी बीजनो लाभ एटलां वानांनी मार्यना करवी एटले इ-
च्छवां तेथी बीजुं कंइ माणबुं नाहि ॥ १३९ ॥

उच्चिय नियाण सद्धो ॥ निसिन्नत्त नियत्ति समिय गुत्तीहिं ॥

पंच महद्वय रक्कं ॥ कय सिव सुक्कं पसाहेइ ॥ १४० ॥

नियाण शल्येने त्याग करीने रात्रि भोजनथा निवृत्ति करी पांच समिति ने त्रण गुप्तिए करीने सहित
पंच महाव्रतनी रक्षा करे ते मोक्ष सुखने साधे छे ॥ १४० ॥

इंदिय विसय पसत्ता ॥ पमंति संसार सायरे जीवा ॥

परिक्खिन्न पस्का ॥ सुसील गुण पेहुण विहुणा ॥ १४१ ॥

इंद्रियोना विषयमां आसक्त थएला जीवो सुशील गुण रूप पीछां विनाना अने छेदाएली पांखवाला पक्षी-
ओनी पेठे संसार सागरमां पडे छे ॥ १४१ ॥

न लहइ जहा लिहंतो ॥ सुहिद्वियं अद्वियं रसं सुखन ॥

सोसइ तालुय रसियं ॥ विलिहंतो मन्नए सोखं ॥ १४२ ॥

जेम भवान (कुतरो) हाडकाना रसेने सुखे सुखे चाटतो थकौ खरं सुख नथी पामतो अने तालवानो रस शोपवेछे पण ते चाटतो सुग माने छे ॥ १४२ ॥

अहिलाय संग सेवि ॥ न लहइ किंचिवि सुहं तहा पुरिसो ॥

सो मसए वराउ ॥ सय काय परिस्समं सुखं ॥ १४३ ॥

तेम स्त्रीओना संगने सेवनार पुरुष कइ पण सुख पामतो नथी तोपण पोताना शरीरनुं परिश्रम थाय छे तेनेज ते वापडो सुख माने छे ॥ १४३ ॥

सुटु विअग्गिज्झंतो ॥ कव्ववि केलीइ नडि जह सारो ॥

इंदिय विसएसु तहा ॥ नडि सुहं सुटु वि गविढं ॥ १४४ ॥

घणुंए मागतां छतां केलना गर्भमां कोइ ठेकाणे सार नथी तेम इंदियोना विषयोमां घणुंए शोध्युं छतुं कइ सुख नथी मलतुं ॥ १४४ ॥

सोएण पवसिय पिया ॥ चक्कूएण भाहुरो वणिन ॥

घालेण राय पुत्तो ॥ निहन जीहाइ सोदोसो ॥ १४५ ॥

શ્રોત ઇંદ્રવદે પરદેશ ગણ્ણા સાર્થવાહની સ્ત્રી, ચઢુના રાગવડે મથુરાનો વાણિયો, ધ્રાણને વશે (મંથ પ્રિય) રાજપુત્ર અને જીવ્હાને રસે સોદાસ રાજા હણાયો ॥ ૧૪૬ ॥

ફાસિંદિણ હુઠો ॥ નઠો સોમાલિયા મહીપાલો ॥

દુક્કિલેણ વિનિહયા ॥ કિં પુણ જે પંચસુ પસત્તા ॥ ૧૪૬ ॥

ફરમ ઇંદ્રવદે દુષ્ટ સોમાલિકાનો રાજા નાશ પામ્યો; અકેકે વિપયે^{પૂર્ણ} એ વધા નાશ પામ્યા તો જે પાંચે ઇંદ્રિયમાં આસક્ત હોય તેનું શું કહેવું ॥ ૧૪૬ ॥

વિસયા વિસ્કો નિવરુદ્ધ ॥ નિરવિસ્કો તરદ્ધ હુત્તર જ્ઞવોહં ॥

દેવી દીવ સમાગય ॥ જ્ઞાલેજ્ઞગા હુન્નિ વિઠંતા ॥

જ્ઞાનુજ્ઞ જુયલં ચ જ્ઞણિયં ચ ॥ પાઠાંતરં ॥ ૧૪૭ ॥

વિષયની અપેક્ષા કરનારો માણસ હુસ્તર ઇવા ભવત્સમૂદ્ધ પ્રતે પડે અને વિષયથી નિર્પેક્ષ હોય તે તરે; (આ ઉપર) રત્ન દ્વિપત્ની દેવીને મલ્યા વે ધાઈ ૧. જીનપાલિન ૨. જીન રક્ષિત તેનાં દૃષ્ટાંત જાણવાં અથવા વે ધાઈનું દૃષ્ટાંત કહ્યું છે ॥ ૧૪૭ ॥

ઠલિયા અવય સ્કંતા ॥ નિરાવયસ્કા ગયા અવિગ્ધેણં ॥

તમ્હા પવયણ સારે ॥ નિરાવયસ્કેણ હોયધં ॥ ૧૪૮ ॥

रागनी अपेक्षा कीधी ते छलया अने जे निरपेक्ष थया ते निर्विघ्नपणे ठामे पर्होच्या ते कारण माटे प्रव-
चनसारने विषे निपुण माणसे रागने विषे निरपेक्ष थंडु ॥ १४८ ॥

विसए अवयस्कंता ॥ पर्दंति संसार सायरे घोर ॥

विसए सु निराविस्का ॥ तरंति संसार कंठारं ॥ १४९ ॥

विषयनी आसीक्त घरतां माणसो घोर संसार सागरेने विषे पडे छे अने विषयमां निरपेक्ष पुरुषो संसार

रुपी अटवीने ओळंगी जाय छे ॥ १४९ ॥

ता घीर धिइ बलेणं ॥ दुदंते दमसु इंदिय मंडदे ॥

तेणुखय पन्निवळो ॥ हराहि आराहण पमागं ॥ १५० ॥

तेथी हे धीर पुरुष धीरज रुपी बलवडे करीने दुर्दांत एवा इंदिय रुप सिहने दम; ने तेजे करीने अंत-
रंग बैरी रुप राग अने द्वेषनो क्षय कर्यो छे जेणे एवो तुं आराधना पतारुने ले ॥ १५० ॥

कोहाइण विवागं ॥ नाऊण य तेसि निगमेहेण गुणं ॥

निगिगएह तेण सु पुरिस कसाय कलियो पयत्तेण ॥ १५१ ॥

क्रोधादिकना विपाकने जाणीने अने तेना निग्रहवडे गुण जाणीने हे सुपुरुष ! प्रयत्नवडे कषायरुपी

क्लेशनो निग्रह कर ॥ १५१ ॥

જં અઇ તિસ્કં હુસ્કં ॥ જં ચ સુદં નત્તિમં તિલોહિણ ॥

તં જાણ કસાયાણં ॥ બુદ્ધિ સ્વયં હેનયં સંઘં ॥ ૧૫૨ ॥

જે ત્રણ જગતને વિષે અતિ તીવ્ર દુઃખ છે અને જે ઉત્તમ સુખ છે તે સર્વ અનુક્રમે કષાયોનિ દોષિ અને ક્ષયનું કારણ સમજ ॥ ૧૫૨ ॥

કોહેણ નંદમાઈ ॥ નિહયા માણેણ ફરસરામાઈ ॥

માયાએ પંડુ રચ્યા ॥ લોહિણં લોહણંદાઈ ॥ ૧૫૩ ॥

ક્રોધવડે નંદ વિગેરે, અને માનવડે ફરથુરામાદિ, માયાવડે પંડરજ્યા અને લોભવડે લોહનંદાઈ, દુઃખ પામ્યા ॥ ૧૫૩ ॥

ઇયનવણસામય પા, ણણ ॥ પઢ્ઢાયાંમિ ચિત્તંમિ ॥

જાનં સુનિવ્વુનં સો, પાણણ વ પાણિયં તિસિનં ॥ ૧૫૪ ॥

આ ઉપદેશ રૂપ અમૃત પાનવડે ચિત્ત વિષે જેમ તરસ્યો માણસ પાણી મેલવીને નિરાંતે બેસે તેમ તે શિષ્ય અતિશે નિહત થયો હોતો કહે છે ॥ ૧૫૪ ॥

ઇચ્છામો અણુસહિં જંતે જવ પંક તરણ દઢ લોહિં ॥

જં જહ નત્તં તં તહ ॥ કરેમિ વિણયણનં જણહ ॥ ૧૫૫ ॥

હે ભગવન હું ભવ રૂપી કાંદવ ઓલંગવાને હઠ લાકડી સમાન તમારી શિક્ષાને ઇચ્છું છું; જે જેમ આપે

કહ્યું તે તેમ હું કરું એમ વિનયથી નમેલો તે કહે છે ॥ ૧૫૫ ॥

જે કહવિ અસુહકર્મો ॥ દુણ દેહમિ સંજ્ઞે વિયણા ॥

અહવા તણહયા ॥ પરીસહા સે બુદીરિદ્ધા ॥ ૧૫૬ ॥

પ્રકારે
જો કોઈ પ્રકારે અથુમ કર્મના ઉદયે કરીને શરીરને વિષે વેદના અથવા તરજા વિગેરે પરિસહો સંભવે

તેમને ઉદીરે ॥ ૧૫૬ ॥

નિહં મહુરં પહ્વાયણિચ્છં ॥ હિયયંગમં અણલિયં ચ ॥

તો સેહાવેયવો ॥ સો સ્કવન પસવંતેણ ॥ ૧૫૭ ॥

સ્તિગ્ધ, મધુર, હરખનું કરનાર, હૃદયને ગમતું, અને સાહુ વચન કહેતા એવા આચાર્યે (આરાધક સાધુ)

તેને સંહન કરે એમ કરતું ॥ ૧૫૭ ॥

સંન્નરસુ સુયણુજં ॥ તં મર્ચંમિ ચલ્લિહસ્સ સંઘસ્સ ॥

તૂઠા મહા પદસા ॥ અહયં આરાહસ્સામિ ॥ ૧૫૮ ॥
હે સત્ત્વ પુરુષ, તમે સંભારી આપો કેં ચતુર્વિધ સંઘના મધ્યે મોટી પ્રતિજ્ઞા મેં કરી તે હું આરાધીશ ॥ ૧૫૮ ॥

अरहंत सिद्ध केवली ॥ पञ्चस्कंदं सब संघ सक्किस्स ॥

पञ्चक्काणस्स कयस्स ॥ भंजणं नाम को कुणइ ॥ १५ए ॥

अरिहंत, सिद्ध, केवली अने सर्व संघनी साखे प्रत्यक्ष जे पञ्चखण कर्तुं तेनुं भागवुं कोण करे ॥

जावुंकिए करुणं ॥ खज्जंतो धोर वेयणा तो वि ॥

आराहणं पस्सिचन्नो ॥ जालेण अवंति सुकुमालो ॥ १६ए ॥

शिवालणीए अतिशय खरातो, धोर वेदना पायतो पण ध्यानवहे अवंति सुकुमाल आराधना प्राम्यो ॥

सुगिह्व गिरिमि सुकोसलो वि ॥ सिद्धं दइयत्तं त्रयं ॥

वर्गधीए खज्जंतो ॥ पस्सिचन्नो उत्तमं अठं ॥ १६१ ॥

चित्रकुट पर्वतने विषे सिधार्थ (मोक्ष) ते छे प्याहं जेने एवो भगवान् सुकोसल पण वाघणवहे खरातो मोक्ष प्रत्ये प्राम्यो ॥ १६१ ॥

गुहे पान्धव गत्तं ॥ सुबंध्युणा गोमए पलिवियंमि ॥

रुद्धंतो चाणक्को ॥ पस्सिचन्नो उत्तमं अठं ॥ १६२ ॥

गोकुलमां पादोषगम अणशणवाला सुबंध्यु मंत्रिए छाणां सलगवे छेते दास्यतो एवो चाणक्य ते उत्तम अर्थने (आराधकपणाने) प्राम्यो ॥ १६२ ॥

અવલંબિનણ સત્તે તુમંપિ તા ધીર ધીરયં કુણસુ ॥

ત્રાવે સુ ય નેગુસં ॥ સંસાર મહા સમુદ્દસ ॥ ૧૬૩ ॥

તે માટે સત્ત્વને અવલંબીને તું પણ હે ધીર પુણ્ય ધીરજણું ધર અને સંસાર મહા સમુદ્રનું નિર્ગુણપણું ભાવ ॥

જંમ જરા મરણ જલો ॥ અણાદમં વસણ સાવયા દણો ॥

જીવાણ હુસ્ક હેનું ॥ કઠં ^{પૂર્વો, અન} રુદ્ધો જવુ સમુદ્ધો ॥ ૧૬૪ ॥

જન્મ, જરા અને મરણ રૂપી પાણી છે જેમાં ^{અનાદિ} દુઃસ્વરૂપી શ્વાપદવડે વ્યાપ્ત અને જીવોને દુઃખ નો હેતુ ^{પૂર્વો} જવો જાણે તે ઘણોજ કઠિનો કરનારો અને રુદ્ધ છે ॥ ૧૬૪ ॥

ધન્નોહં જેણ મણ ॥ અણોર પારંમિ જવ સમુદ્ધંમિ ॥

જવ સય સદ્દસ હુદ્ધં ॥ લદ્ધં સદ્ધંમ જાણ મિણં ॥ ૧૬૫ ॥

જે ધન્ય હું, જે કારણ માટે મેં અપાર ભવ સમુદ્રને નિષે લલ્લો ભવે પણ પામવાને દુર્લભ એવું સર્જર્મરૂપી

હું ધન્ય હું, જે કારણ માટે મેં અપાર ભવ સમુદ્રને નિષે લલ્લો ભવે પણ પામવાને દુર્લભ એવું સર્જર્મરૂપી

આ શ્રાણ (વહાણ) પામ્યું ॥ ૧૬૬ ॥

અયસ પન્નાવેણં ॥ પાલિક્કં તસસ સદ પયત્તેણં ॥

જમ્મં તરેવિ જીવા ॥ પાવંતિ ન હુસ્ક દોગચ્ચં ॥ ૧૬૬ ॥

સ્મૃતિ અને પ્રયત્નવંદે પાલેશ્વરે જીવો જન્માંતરને વિષે પણ દુઃખ અને દારિદ્ર્ય ન પામે ॥ ૧૬૬ ॥

ચિંતામણી અનુભો ॥ એય મનુભોય કલ્પ રુક્ષતિ ॥

એસો પરમો મંત્રો ॥ એયં પરમામયં સહ ॥ ૧૬૭ ॥

આ ધર્મ અપૂર્વ ચિંતામણી રત્ન છે, અને વલી આ અપૂર્વ કલ્પવૃક્ષ છે, આ પરમ મંત્ર છે, વલી અહિંઓ આ ધર્મ પરમ અમૃત સમાન છે ॥ ૧૬૭ ॥

અહ મણિ મંદિર સુંદર ॥ ફરંત જિણગુણ નિરંજણુજ્જોત ॥

પંચ નમુસ્કાર સમે ॥ પાણે પણહુ ત્રિસદ્યેહ ॥ ૧૬૮ ॥

હવે મણિમય મંદિર અને સુંદર સ્ફુરાયમાન જિનગુણરૂપ નિરંજન ઉદ્યોત છે જેને વિષે एवો તે વિનયવંત થકો પંચ નમસ્કાર સહિત પ્રાણોને સાગ કરે ॥ ૧૬૮ ॥

પરિણામ વિસુદ્ધિ ॥ સોદમ્મે સુરવરો મહિદ્ધિ ॥

આરાહિણ જાયહ ॥ મત્ત પરિણં જહસં સો ॥ ૧૬૯ ॥

તે પુરુષ મક્ત પરિણાને જથન્ય થકો આરાધીને પરિણામની વિશુદ્ધિવંદે સૌધર્મ દેવલોકને વિષે મહાદ્ધિ-ક દેવતા થાય ॥ ૧૬૯ ॥

નુકોસેણ ગિદહો ॥ અશ્વુય કપંમિ જાયઃ અમરો ॥

નિવાણ સુહં પાવઃ ॥ સાહુ સદ્ધઠ સિદ્ધિં વા ॥ ૧૭૦ ॥

અનુક્રુષ્ટપણે ભક્ત પરિજ્ઞા આરાધીને ગૃહસ્થ અચ્યુત નામના વારમા દેવલોકને વિષે દેવતા થાય અને જો સાધુ હોય તો ઉત્ક્રુષ્ટ મોક્ષનું સુખ પામે અથવા તો સર્વાર્થ સિદ્ધિને વિષે જાય ॥ ૧૭૦ ॥

ઇય જોઃસર જિણવીર ॥ ઋદ્ધ ઋણિયાણુસ્સરિણી મિણમો ॥

ઋત્તપરિસં ધન્ના ॥ પઠંતિ ઋત્તવંતિ સેવંતિ ॥ ૧૭૧ ॥

અ રીતે યોગીશ્વર શ્રી જિન વીરસ્વામિ અને ભદ્ર એવા તિર્થંકર દેવે ભાષેલાંને અનુસારે આ ભક્ત પરિજ્ઞા પયનો જેઓ મળેછે, માંવેછે અને સેવેછે તેઓ ધન્ય છે ॥ ૧૭૧ ॥

સત્તરિસયં જિણાણં વ ॥ ગાદ્દાણં સમયચિત્ત પસત્તં ॥

આરાહંતો વિહિણા ॥ સાસય સોઠ્ઠં લહ્હં મોઠ્ઠં ॥ ૧૭૨ ॥

મનુષ્ય ક્ષેત્રને વિષે એકસો સિત્તેર તિર્થંકરોનો પેઠે એકમો સિત્તેર ગાથાઓ કહી છે; તેને વિધિપૂર્વક આરાધન કરતો શાશ્વતું સુખ જે મોક્ષ તે પ્રત્યે પામે ॥ ૧૭૨ ॥

॥ ૬૩ ॥

વડસરણ પયન્નો.

સાવજ્ઞજોગ વિરઈ, નક્કિતણ ગુણવડ અ પમિવનિ ॥

સ્વલિયસ્સ નિંદણા વણ, તિગિહ્મ ગુણ ધારણા ચેવ ॥ ૧ ॥

પાપ વ્યાપારથી નિવર્તવા રૂપ સામાયક નામે પહેલું આવશ્યક, ચોવીસ તિર્થંકરના ગુણનું ઉત્કર્તન કરવારૂપ વડવિસથ્થો નામનું વીજું આવશ્યક, ગુણવંત ગુરૂની વંદના રૂપ વંદનક નામનું ત્રીજું આવશ્યક, લાગેલા અતિચાર રૂપ દોષની નિંદારૂપ પ્રતિક્રમણ નામનું ચોથું આવશ્યક, ક્ષાવ ધા દટલે આત્માને ભારે દુષણ લાગેલું તેને મટાડવા રૂપ કાડસગ નામનું પાંચમું આવશ્યક, અને ગુણને ધારણ કરવા રૂપ પચ્ચણાણ નામનું છઠું આવશ્યક. એ છ આવશ્યક નિશ્ચે કરી કહેવાયછે ॥ ૧ ॥

ચારિત્તસ્સ વિસોહી, કીરઈ સામાઈણ કિલ્લ ઇહ્યં ॥

સાવજ્ઞેયર-જોગણ, વઙ્ગણા-સેવણંત્ત ॥ ૨ ॥

આ જિનજ્ઞાસનમાં સામાયકવડે કરી નિશ્ચે ચારિત્રની વિશુદ્ધિ કરાય છે, તે સાવધ યોગને સાગ કરવાથી અને નિર્વચ યોગને સેવવાથી થાય છે ॥ ૨ ॥

द्वंसणमार विसोही, त्रनुवीसायहण किंइ य ॥

अच्चप्रुअ गुण कितण, रुवेणं जिणवरिंदाणं ॥ ३ ॥

दर्शनाचारनी विशुद्धि चउविस्सथा (लोमस्त) वडे कराय छे, ते जितेश्वर भगवानोना अनि अद्भुत

गुणना किर्तनरूप चोविसे जिननी स्तुतिवडे थायछे ॥ ३ ॥

नाणाइआनु गुणा, तस्संपन्न पन्निवत्तिकरएणानु ॥

वंदण एणं विहिणा, कीरइ सोहीनु तेसिं तु ॥ ४ ॥

ज्ञानादिक जे गुणो तेवडे करी सहित गुरु महाराजने विधिपुर्वक वंदन करवारुण, श्रीजा वंदन नामना

आवश्यके ज्ञानादिक गुणोनी शुद्धि कराय छे ॥ ४ ॥

खलिअस्सय तेसिं पुणो, विहिणां जं निंदणाह पन्निक्कमणं ॥

तेण पन्निक्कमणें, तेसिं पि य कीरए सोही ॥ ५ ॥

वली ते ज्ञानादिकनी आशातनानी निंदादिक विधिवडे करवी ते प्रतिक्रमण कहेवाय, ते प्रतिक्रमणवेदे

ते ज्ञानादिक गुणोनी शुद्धि करायछे ॥ ५ ॥

चरणाइयाइयाणं, जह्कमं वण तिगिह रुवेणं ॥

पन्निक्कमणा सुखाणं, सोही तह कानुस्सगणें ॥ ६ ॥

चारित्रादिकना अतिचारोनी भक्तिक्रमणवडे शुद्धि न थडे होय तेमनो गुमडाना ओमड सरखा अनुक्रमे आवेला पांचमा काउसग नामना आवश्यकवडे शुद्धि थाय छे ॥ ६ ॥

गुणधारण रूवेणं, पञ्चस्फालेण तवद्व्यारस्स ॥

विरिआयारस्स पुणो, सवेहिवि कीरण सोही ॥ ७ ॥

गुणना धारण करशा रुप पञ्चस्फाले करी तपना अतिचारनी अने बळी विर्याचारनी सर्व आवश्यक करी शुद्धि कराय छे ॥ ७ ॥

गय वसह सीह अग्निसेअ, दामं ससी दिणयरं ऊयं कुंजं ॥

पडमसरं सागर विमाण, भवणं रयणुच्चय सिद्धिं च ॥ ८ ॥

हाथी, हयभ, सिंह, अभिवेक, माळा, चंद्रमा, सूर्य, धजा, कळस, पद्मसरोवर, सागर, (देवगतिमांथी आवेला तिर्यकरोनी माता) विमान, अने (नरकमांथी आवेला तिर्यकरोनी माता) भवन देखे, रत्ननौ दगळो अने अभि, ए चउद स्वप्न सर्व तिर्यकरोनी माता तेमने गर्भमां आवतां देखे ॥ ८ ॥

अमरिंद नरिंद मुणिंद, वंदिअं वंदिअं महवीरं ॥

कुसलाणुबंधि बंधुर, मच्चयणं किंत्तुस्समि ॥ ९ ॥

દેવતાનાં દંદ્ર, વક્રવર્તિ રાજા, અને સુનિશ્ચયે વૈદિયા પૂજા, મહાવીરસ્વામિને વાંદીને મોક્ષને પમાડનાર સુંદર ચંડસરણ નામનું અધ્યયન કહીશ ॥ ૧૮ ॥

ચંડસરણ ગમણ હુક્કર, ગરિહા સુક્રમાણુ મોયણા જેવ ॥

એસ ગણો ઘણાવરયં, કાયદો કુસલહેનતિ ॥ ૧૯ ॥

ચાર સરણ કરવાં, પાપ કાર્યોની નિંદા કરવી, અને નિશ્ચે સુકૃતની અનુમોદના કરવી આ જાણ વસ્તુ મોક્ષનું કારણ છે માટે નિરંતર કરવી ॥ ૨૦ ॥

અરિહંત સિદ્ધ સાહુ, કેવલિકદિન સુદાવદો ધમ્મો ॥

એ એ ચંડરો જનગદ, હરણા સરણ લલ્લહ ધત્તો ॥ ૨૧ ॥

અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ, અને કેવલીએ કહેલો સુલ આપનાર ધર્મ, આ ચાગ શરણ છે તે ચાર ગતિને નાશ કરનાર છે અને તે ભાગ્યશાલી પુરુષ પામેછે ॥ ૨૨ ॥

અદ્વસો જિણજ્ઞતિ જરુ, હરંત રોમંચ કંચુશ્ચ કરાલો ॥

પહરિસપણન મ્મીસં, સીસંમિ કયંજલો જણહ ॥ ૨૩ ॥

હવે તે પુરુષ તિર્થંકરની ભક્તિના સમુદ્ધે કરી ઉછાળતાં હવાંટારુપ વહનરે કરી ભયંકર તેવો ઘણા હરણ અને સ્નેહ સહિત વસ્તુકને વિષે જે હાથ જોડી આ પ્રમાણે કહે. ॥ ૨૪ ॥

રાગદોસારીણં, હંતા કમઘગાઢ અરિહંતા ॥

વિસય કસાયારીણં, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૩ ॥

રાગ અને દ્રોષરૂપ વૈરીઓના હજનાર, અને આઠ કર્મોદિક શત્રુના હજનાર, વિષય કષાયાદિક વૈરીઓના હજનાર એવા અરિહંત ભગવાન મને શરણ હો. ॥ ૧૩ ॥

રાયસિરિ મવકસિત્તા, તવ ચરણં હુચ્ચરં અણુચરિત્તા ॥

કેવલ સિરિ મરહંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૪ ॥

રાજ્ય લક્ષ્મિને ત્યાગ કરીને દુષ્કર તપ અને ચારિત્રને સેવીને કેવલ જ્ઞાન રૂપ લક્ષ્મિને યોગ્ય એવા અરિહંતો મને શરણ હો ॥ ૧૪ ॥

શ્રુદ્ધ વંદણ મરહંતા, અમરિંદ નરિંદ પૂઅમરહંતા ॥

સાસય સુદ મરહંતા, અરિહંતા હંતુ મમ સરણં ॥ ૧૫ ॥

સ્તુતિ અને વંદન કરવાને યોગ્ય એવા, હંદ્ર અને ચક્રવર્તિની પુજાને યોગ્ય એવા, શાશ્વત સુખ પામવાને યોગ્ય એવા અરિહંતો મને શરણ હો ॥ ૧૫ ॥

પરમણગયં સુણંતા, જોહંદ મંદંદ ઝાણ મરહંતા ॥

ધમ્મકંદં અરહંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૬ ॥

ધીજાના મનમાં રહેલી વાતને જાણનારા, અને યોગિશ્વરને મહેદ્રને ધ્યાન કરવા યોગ્ય વહી ધર્મ ક-
થાને કહેવા યોગ્ય એવા અરિહંત ભગવાન મને શરણ હો ॥ ૧૬ ॥

સઘજિઆણ મહિંસા, અરિહંતા સચ્ચવયજ મરહંતા ॥

બંજઘય મરહંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૭ ॥

સર્વ જીવોની દયાપાલવી નેને યોગ્ય, સત્ય વચનને યોગ્ય, (વહી) બ્રહ્મચર્ય પાલવાને યોગ્ય એવા અ-
રિહંતો મને શરણ હો ॥ ૧૭ ॥

નુસરણમવસરિત્તા, ચનુત્તીસં અડસણ નિસેવિત્તા ॥

ધમ્મકહંચ કહંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૮ ॥

સમવસરણમાં વેચીને ચોત્રીસ અતિશયે કરીને સહિત ધર્મ કથાને કહેતા એવા અરિહંતો મને શ-
રણ હો ॥ ૧૮ ॥

એગાઈ ગિરા એગે, સંદેહે દેહિણં સમં હિત્તા ॥

તિહુઅણ મણુ સાસંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૯ ॥

એક વચને કરી પ્રાણીઓના અનેક સંદેશોને એક કાળે છેદી નાશતા અને ત્રણ જગતને શિક્ષા (જપદે-
શ) આપતા એવા અરિહંત ભગવાન મને શરણ હો. ॥ ૧૯ ॥

વયણા મણ મુવણં, નિઘાવંતા ગુણેસુ ગાવંતા ॥

જિઅલોઅ મુહરંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૨૦ ॥

(પોતાના) વચનામૃતવડે જગતને શાંતિ પમાડતા, અને ગુણોમાં સ્થાપતા, (ઘડી) જીવ લોકનો ઉદ્ધાર કરતા એવા અરિહંત મને શરણ હો ॥ ૨૦ ॥

અચ્છુઅ ગુણવંતે, નિયજસ સસહર પહાસિઅ દિઅંતે ॥

નિયય મણાઈ અણંતે, પન્નિવન્નો સરણમરિહંતે ॥ ૨૧ ॥

અતિ અદ્ભૂત ગુણવાળા, અને પોતાના યશરૂપ ચંદ્રવડે સર્વ દિશાઓના અંતને શોભાવ્યા છે, એવા શાશ્વત અનાદિ અનંત એવા અરિહંતોને શરણપણે મે અંગિકાર કર્યો. ॥ ૨૧ ॥

નમ્મિય જર મરણાણં, સમત્ત ડુસ્કત્ત સત્ત સરણાણં ॥

તિહુયણ જણ સુદયાણં, અરિહંતાણં નમો તાણં ॥ ૨૨ ॥

તજ્યાં છે જરા અને મરણ જેમણે, અને વધા દુઃસ્થી પીડાણા પ્રાણીઓને શરણપ્રત એવા, અને જગતના લોકને સુખ આપનાર એવા તે અરિહંતોને (મહારો) નમસ્કાર હો ॥ ૨૨ ॥

અરિહંત સરણ મલ સુહિ, લહ સુવિસુહ સિહ વહુમાણો ॥

પણયસિર રહ્ય કર કમલ, સેહરો સદ્ધરિસં ઝણઈ ॥ ૨૩ ॥

અરિહંતના શરણથી કર્મરૂપ મેલની યુદ્ધિ, પામ્યું છે. આતિ શુદ્ધ સિદ્ધમાં ઘડુ માન જેને ઇવો, અને તેથી નમેલા મસ્તકડપર કર્યો છે. હસ્તરૂપ કુમળનો દોડો જેને અર્થાત્ મસ્તકે અંજલી કરી છે. જેને ઇવો હ-
લ્લા કાર્મિ જીવ હર્ષ સહિત સિદ્ધનું શરણ કહે ॥ ૨૩ ॥

કમ્મઠક્કય સિદ્ધા, સાહાવિઅ નાણ દંસણ સમિદ્ધા ॥

સઘઠ લલ્હિ સિદ્ધા, તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૨૪ ॥

આઠ કર્મનો ક્ષય કરીને સિદ્ધ થઈ, અને સ્વાર્થિક જ્ઞાન દર્શનની સમૃદ્ધિવાદા વલી સર્વે અર્થની લલિયઓ સિદ્ધ થઈ છે. જેમને તે સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૪ ॥

તિઅલોઅ મહ્થઠા, પરમ પયઠા અચિંત સામઠા ॥

મંગલ સિદ્ધ પયઠા, સિદ્ધા સરણં સુહ પસઠા ॥ ૨૫ ॥

અળ મુવનના મથાલે રહેલા, અને પરમપદ ઇટલે મોક્ષમાં રહેલા, વલી અચિંત સામર્થ્યવાલા, અને મંગ-
લમૂત નિદ્ધ પદમાં રહેનાર, અને અનંત સુલે કરી પ્રશસ્ત ઇવા સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૫ ॥

મલુક્કયપન્નિવક્કા, અમૂલ્લક્કા સજોગિપચ્ચક્કા ॥

સાહાવિઅત્તસુક્કા, સિદ્ધા સરણં પરમ સુક્કા ॥ ૨૬ ॥

મુલ્લથી ઉત્તાહી નાહ્યા છે. રાગ દેષ રૂપ શત્રુ જેમણે અને અમૂલ લક્ષવાલા, વલી કેવલીઓ જેમને દેલી

શકેછે એવા, સ્વાભાવિક મુલ્લ જેમણે ગ્રહણ કર્યું છે એવા ઉત્કૃષ્ટ મોક્ષવાલા સિદ્ધો (મને) શરણ હો. ॥૨૬॥

પન્નિપીલ્લિઅ પન્નિણીઆ, સમગ્ગ જાણગિ દઢ્ઢ જ્ઞવ વીઆ ॥

જોડસર સરણીઆ, સિદ્ધા સરણં સમરણીયા ॥ ૨૭ ॥

રાગાદિક શત્રુઓનો તિરસ્કાર કર્યો છે જેમણે એવા વલી સમગ્ર ધ્યાનરૂપ અગ્નિ દાઢ્યું છે ભવનું વીજ જેમણે એવા અને યોગિશ્વરોએ આશ્રય કરવા યોગ્ય અને ભવ્ય પ્રાણીઓએ સ્મરણ કરવા યોગ્ય એવા સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૭ ॥

પાવિઅ પરમાણંદા, ગુણનીસ્સંદા વિદીન્ન જ્ઞવકંદા ॥

લહુઈ કયરવિચંદા, સિદ્ધા સરણં સ્વવિઅ દંદા ॥ ૨૮ ॥

પમાડ્યો છે આનંદ જેમણે, અને ગુણનો માર છે જેમાં, વલી નાશ કર્યો છે ભવરૂપ કંદ જેમણે, અને કૈવલજ્ઞાનના પ્રકાશવડે ચંદ્ર અને સૂર્યને થોડા પ્રભાવવાલા કરી દીધા છે, વલી મુદ્ધ આદિ વલેશનો નાશ કર્યો છે જેમણે એવા સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૮ ॥

નવલદ પરમ વંન્ના, હુલ્લહલંન્ના વિમુક્ક સંરંન્ના ॥

નુવણ ઘર ધરણ સ્વંન્ના, સિદ્ધા સરણં નિરાંરંન્ના ॥ ૨૯ ॥

પામ્યું છે ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન જેમણે એવા, વલી મોક્ષરૂપ દુર્લભ લાભ મેળવ્યો છે જેમણે એવા, મુક્યા છે અનેક

પ્રકારના સમારંભ જેમણે એવા, ત્રણ મૂલન રૂપ ઘરને ધારણ કરવામાં સ્તંભ સમાન, અને વહી આરંભ રહિત, એવા સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૯ ॥

સિદ્ધ સરણેણ નયવંન્નહેન, સાહુ ગુણ જણિઅ અણુરાત ॥

મેદણી મિલંત સુપસહ, મહત્ત તલ્લિમં ન્નણહ ॥ ૩૦ ॥

સિદ્ધના શરણવહે નથ અને વાર અંગરૂપ વ્રહ્મના કારણમૂલ સાધુના ગુણોનો ઉપજ્યો છે અનુરાગ જેને, એવો ધન્ય પ્રાણી પૃથ્વીને અડક્યું છે અતિ પ્રશસ્ત્ય દસ્તક જેનું એવો થઈ સાં આ રીતે કહે ॥ ૩૦ ॥

જિઅ લોઅ વંધુણો કુગદ, સિંધુણો પારગા મહાન્નાગા ॥

નાણાઈ એહિં સિવસુરક, સાહુગા સાહુણો સરણં ॥ ૩૧ ॥

જીવલોકના વંધુ અને કુગતિ સમુદ્રના પાર પાપનાર મહા ભાગ્યવાલા એવા, અને જ્ઞાનાદિકે કરી મોક્ષ મુક્તિના સાધનાર સાધુઓ (મને) શરણ હો ॥ ૩૧ ॥

કેવલીણો પરમોહી, વિનલમર્દ સુઅહરા જિણમયંમિ ॥

આયરિય નવપ્રાયા, તે સંઘે સાહુણો સરણં ॥ ૩૨ ॥

કેવલીઓ, પરમાવધિજ્ઞાનવાલા, વિપુલમતિ મનઃપર્યવજ્ઞાનિ, શ્રુતધર તેમજ જીનમત્તને વિષે રહેલાં આચાર્યો અને ઉપાધ્યાયો તે સર્વે સાધુઓ મને શરણ હો ॥ ૩૨ ॥

चनदस दस नव पुढी, दुवालसिक्कारसंगिणो जे अ ॥

जिणकप्पां हालेंदिअ, परिहारविसुद्धि साहु अ ॥ ३३ ॥

चउठ पूर्वि, दस पूर्वि अने नव पूर्वि, अने वळी चार अंग धरनार, अगियार अंग धरनार, जिनकलिप, यथालंदि, परिहारविशुद्धि चारीत्रवाला एवा साधुओ ॥ ३३ ॥

खीरासव महु आसव, संजिन्न लोअ दुठ बुद्धिअ ॥

चारण वेढवि पयाणु, सारिणो साहुणो सरणं ॥ ३४ ॥

क्षीराश्रव अने मध्दाश्रव लब्धिवाळा, संभिन्न श्रोत लब्धिवाळा अने कोष्ट बुद्धिवाळा, चारण मुनियो, वैक्रिय लब्धिवाळा अने पटानुमारिलब्धिवाळा साधुओ मने चरण हो ॥ ३४ ॥

उप्पिअ वडर विरोहा, निच्चमद्देहा पसंत मुहसोहा ॥

अन्निमय गुण संदोहा, हयमोहा साहुणो सरणं ॥ ३५ ॥

तज्या छे वैर विरोध जेमणे, हेमशां अद्रोहि (शांत) अतिशय शांत, मुखनी लोभावाळा, बहु मान कर्तुं छे गुणता समुहनु जेमणे एवा, अने हण्यो छे मोह जेमणे एवा साधुओ (मने) चरण हो. ॥ ३५ ॥

खंन्निअ सिंसेह दामा, अकामघामा निकामसुह कामा ॥

सुपुंरिस मणान्निरामा, आचारामा मुणी सरणं ॥ ३६ ॥

તોડયું છે સ્નેહરૂપ બંધન તે જેમણે, નિર્વેકારી સ્થાનમાં રહેનાર, નિર્વેકાર સુલ્લના કામી, સત્પુરુષોના મનને આનંદ કરનાર અને આત્મામાં રમનાર મુનિઓ મને શરણ હો. ॥ ૩૬ ॥

મિહિહ્રા વિસય કસાયા, નિહિહ્રા ઘર ઘરણિ સંગ સુદ્ધસાયા ॥

અકલિહ્રા હરિસ વિસાયા, સાહુ સરણં ગય પમાયા ॥ ૩૭ ॥

દૂર કર્યો છે વિષય અને કષાય તે જેમણે, ત્યાગ કર્યો છે ઘર અને સ્ત્રીના સંગના સુલ્લનો સ્વાદ જેમણે, વ્હી નથી ર્ધવ અને નથી શોક તે જેમને એવા અને ગયો છે પ્રમાદ જેમનો એવા સાધુઓ મને શરણ હો. ૩૭

હિંસાદ દોસ સુન્ના, કય કારુન્ના સયંત્રુપન્ના ॥

અજરામર પહ લુન્ના, સાહુ સરણં સુકય પુન્ના ॥ ૩૮ ॥

હિંસાદિક દોષે કરીને રહિત, કર્યો છે કરુણા ભાવ તે જેમણે, એવા સ્વયંત્રુ રમણ સસુદ્ર જેવી વિસ્તીર્ણ બુદ્ધિવાલા, જરા અને મરણ રહિત મોક્ષ માર્ગમાં જનારા, અને અતિશે પુન્ય કર્યું છે જેમણે એવા સાધુ મને સરણ હો ॥ ૩૮ ॥

કામ વિમ્બણ ચુક્કા, કલિમલ મુક્કા વિમુક્ક ચોરિક્કા ॥

પાવરય સુરય રિક્કા, સાહુ ગુણ રયણ ચિચ્ચિક્કા ॥ ૩૯ ॥

કામની વિમ્બનાણ કરીને રહિત, પાપે કરીને રહિત, વ્હી ચોરી જેમણે ત્યાગ કરી છે એવા, પાપરૂપ

રજના કારણ એવા, મૈથુનથી રહિત અને સાધુના ગુણરૂપ રત્નની કાંતિવાળા એવા સુનિયો (મને) શરણ હો.
સાહુત્ત સુદ્ધિઆ જં, શ્રાયરિયાઈ તનુઅ તે સાહુ ॥

સાહુઝણિણ ગદ્ધિઆ, તમ્હા તે સાહુણો સરણં ॥ ૪૦ ॥

જે માટે સાધુપણમાં વિશેષે કરીને રહેલા એવા આચાર્યાદિક છે તે માટે તેઓ પણ સાધુ કહેવાય. સાધુ.
કહેવાયેહે તેમને ગ્રહણ કર્યા તે માટે તે સાધુ (મને) શરણ હો ॥ ૪૦ ॥

પમિવન્ન સાહુ સરણો, સરણં કાનં પુણોવિ જિણધમ્મં ॥

પહરિસ રોમંચ પવંચ, કંચુઅંચિઅતણુ ઝણદ ॥ ૪૧ ॥

રિવકાર્યું છે સાધુનું શરણ જેણે એવો તે જીવ, વ્હી પણ જિન ધર્મને શરણ કરે તો આતિ હર્ષથી થયેલા
રોમાંચના વિસ્તારરૂપ વહતરે કરી શોભાયમાન શરીરવાળો આ રીતે કહે ॥ ૪૧ ॥

પવરસુકएवि पत्तं, पत्तेहिवि नवरि केहिवि न पत्तं ॥

તં કેવલિ પન્નત્તં, ધમ્મં સરણં પવન્નોહં ॥ ૪૨ ॥

આતિ સ્તુક્ષ્ણ પુન્યવ્રહે પામેલો, વ્હી કેટલાક ભાગ્યવાળા પુરુષો પણ નહિ પામેલો એવો કેવલી ભગવાને
પ્રરૂપેલો તે ધર્મ તેને હું શરણરૂપે ઓગિકાર કરુંછું ॥ ૪૨ ॥

પત્તેણ અપત્તેણય, પત્તાણિય જેણ નર સુર સુહાઈ ॥

સુરકસુહં પુણ પત્તેણ, નવરિ ધમ્મો સ મે સરણં ॥ ૪૩ ॥

જે ધર્મ પામે છતે અને અણપામે પળું જેણે માણસ, અને દેવતાના સુલોને મેલવ્યાં, પળ મોક્ષસુખ તો વળી ધર્મ પામેલાણે મેલવ્યું તે ધર્મ મારે શરણ હો ॥ ૪૩ ॥

નિદલિઅ કલુસ કમ્મો, કય સુહ જન્મો સ્વલીકય અહમ્મો ॥

પમુહ પરિણામ રમ્મો, સરણં મે હોનું જિણધમ્મો ॥ ૪૪ ॥
 મથમ અને પરિ-
 અતિશે દલ્યાં છે મલીન કર્મ જેણે, કર્યો છે શુભ જન્મ જેણે, દૂર કર્યો છે અધમ જેણે, નામે સુંદર એવો જિન ધર્મ મને શરણ હો ॥ ૪૪ ॥

કાલત્તણ્ણિ ન મયં, જમ્મણ જરા મરણ વાહિ સય સમયં ॥

અમયંવં વહુમયં, જિણમયં ચ સરણં પવવ્વોહં ॥ ૪૫ ॥
 જાણ કાલમાં પણ નહિ નાશ પામેલું, અને જન્મ, જરા, મરણ અને સેકડો ગમે વ્યાધિનું સમાવનાર, અમૃતની પેઠે ઘણાને ઇષ્ટ એવા જિન મતેનું હું શરણરૂપે અંગિકાર કરુંછું ॥ ૪૫ ॥

પસમિઅ વામપ્પમોહં, દિઠ્ઠા વિઠ્ઠસુ ન કલિય વિરોહં ॥

સિવ સુહ ફલય મમોહં, ધમ્મં સરણં પવવ્વોહં ॥ ૪૬ ॥

વિશેષે ત્રાસાવ્યો છે કામનો ડગ્ગાડુ જેણે, દેસેલા અને નહિ દેસેલા પદાર્થોમાં નથી કર્યો વિરોધ જેમો,
અને મોક્ષના દુલ્ભરૂપ ફલને આપનાર યૌ અમોષ એટલે સફળ ધર્મને શરણરૂપે અંગિકાર કરેલું ॥ ૪૬ ॥

નરય ગરૂ ગમજ રોહં, ગુણ સંદોહં પવાઈ નિશ્ચોહં ॥

નિહલિય વમ્મહ જોહં, ધમ્મંસરણં પવન્નોહં ॥ ૪૭ ॥

નરક ગતિ ગમને રોકનાર, ગુણનો તમુહ છે જેમાં એતો, અન્યવાદિવડે ક્ષોભ કરવા યોગ્ય નહિ એ-
વો, અને હળ્યો છે કામરૂપ ભુખટ જેણે એમો ધર્મ શરણરૂપે અંગિકાર કરેલું ॥ ૪૭ ॥

માસુર સુવન્ન સુંદર, રચણાલંકાર મારવ મહગદ્યં ॥

નિહિમિવ દોગ્ગન્નહરં, ધમ્મં જિણેદેસિઅં વંદે ॥ ૪૮ ॥

દેદીપ્યમાન, ઉત્તમ, સુંદર, અલંકારની, મોટાઈ, મહા સુલ્ય-
વાલો, નિધાનની પેઠે અજ્ઞાનરૂપ દારિદ્રને દળનાર એવા જિનેશ્વરોએ ઉપદેશલા ધર્મને હું વાંટુલું ॥ ૪૮ ॥

ચત્તસરણ ગમણ સંચિઅ, સુચરિઅ રોમંચ અંચિઅ સરિરો ॥

કય ઉદ્ધન ગરિહા અલુહ, કમ્મશ્કય કંચિરો જણા ॥ ૪૯ ॥

આ ચાર શરણ અંગીકાર કરવાવડે એકલું કરેલું જે સુદ્ધત તેણે કરી થયેલી વિકસર રોમરાજીએ સુ-

તે છે શરીર જેનું ઈર્ષ્યો, અને કરેલાં પાપની નિંદાઈ કરીને અથુમ કર્મના ક્ષયને ઇચ્છતો ઈર્ષ્યો જીવ (આ પ્રમાણે) કહે ॥ ૪૯ ॥

इह त्रविश्र मन्त्रविश्रं, मिश्रत पवत्तलं जमहिगरणं ॥
जिण पवयण पम्पिकुंडं, दुष्टं गरिहामि तं पावं ॥ ५० ॥

આ ભવમાં કરેલું અને પરમભવામાં કરેલું મિશ્રયાત્વના ગવર્તનરૂપ જે અધિકરણ, જિનશાશનમાં નિષેધેલું ઈર્ષ્ય તે દુષ્ટ પાપ તેને હું ગઈલું એટલે ગુરુની સાથે નિંદું ॥ ૫૦ ॥

मिश्रत पवत्तलं जमहिगरणं ॥
अन्नाणेण विरइअं, इन्हि गरिहामि तं पावं ॥ ५१ ॥

અન્નાણેણ વિરઇઅં, ઇન્હિ ગરિહામિ તં પાવં ॥ ૫૧ ॥

मिश्रयात्वरूप अंध धयेलाए अरिहंतादिकमां जे अवरणवाद, अज्ञाने करिने विशेषे कयों होय ते पापने हमणां हुं गईलुं निंदुं ॥ ५१ ॥

सुअ धम्म संघ साहुसु, पावं पम्पिलीअयाइ जं रइअं ॥
अन्नेसु अ पावेसु, इन्हि गरिहामि तं पावं ॥ ५२ ॥

શુભ ધર્મ, સંઘ, એન સાધુઓમાં શત્રુપણું ^{આદિ} જે પાપ કર્યું હોય તે, અને અન્ય પાપસ્થાનકોમાં જે પાપ લાગ્યું હોય તે પાપ હમણાં હું ગઈલું ॥ ૫૨ ॥

અનેસુ અ જીવેસુ, મિત્તો કરુણાઃ મોઝરેસુ કયં ॥

પરિઆવણાઃ હુઃસ્કં, ઇન્દિંઃ ગરિહામિ તં પાવં ॥ ૫૩ ॥

વીજા પળ, મૈત્રી કરુણાદિકના વિષય, એવા જીવોમાં પરિતાપનાદિક દુઃખ ઉપજાવું હોય તે પાપને
હુ દમ્પણાં નિદુહું ॥ ૫૩ ॥

જં નણ વય કાણિં, કય કારિઅ અણુમર્શિં આયરિઅં ॥

ધમ્મ વિરુદ્ધ મસુદં, સંઘં ગરિહામિ તં પાદં ॥ ૫૪ ॥

જે મન, વચન, અને કાયાએ કરી કરવા, કરાવવા, અને અનુમોદવાઢે આચરેલું એવું ધર્મથી વિરુદ્ધ
અને અશુદ્ધ એવું સર્વ પાપ તે હું નિદુહું ॥ ૫૪ ॥

અહસો હુક્કન ગરિહા, દલિનક્કનહુક્કનો ફુનં નણઈ ॥

સુકુમાનુરાય સમુદ્ધન, પુનં પુલયંકુર કરાલો ॥ ૫૫ ॥

હવે દુષ્કૃતની નિદાથી દલ્લયું છે ઉત્કટ પાપ કર્મ તે જેણે એવો, અને સુકૃતનો જે રાગ તેથી થયેલી પ-
વિત્ત વિકસ્વર ગેમ રાજીએ મહિત એવો, તે જીવ પ્રાટ નીચે પ્રમાણે કહે ॥ ૫૫ ॥

અરિહંતં અરિહંતેસુ, જં ચ સિદ્ધતણં ચ સિદ્ધસુ ॥

આયારં આયરિએ, નવપ્પાયતં નવપ્પાએ ॥ ૫૬ ॥

અરિહંતોને વિષે અરિહંતપણું, અને સિદ્ધોને વિષે વહીં જે સિદ્ધપણું, આચાર્યમાં જે આચાર, અને ઉપાધ્યાયમાં ઉપાધ્યાયપણું ॥ ૫૬ ॥

સાદ્ગુણ સાદુચરિત્રં, દેસવિરહં ચ સાવય જણાણં ॥

અણુમત્રે સર્વેસિં, સમ્મત્તં સમ્મદિઠીણં ॥ ૫૭ ॥

સાધુઓનું જે ઉત્તમ ચરિત્ર, અને શ્રાવક લોકોનું દેશવિરતીપણું, અને સમ્પત્તિવદ્દિષ્ટિનું સમ્પત્તિ એ સર્વને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૭ ॥

અદ્વવા સર્વંવિ અ વિઅ, રાય વયણાણુસારિ જં સુકરં ॥

કાલત્તણ્ણવિ તિવિહં, અણુમોએમો તયં સર્વં ॥ ૫૮ ॥

અથવા વિતરાગ વચનને અનુસારે જે સર્વ સુકૃત ત્રણે કાલમાં (કર્યું હોય) તે ત્રણે પ્રકારે (મન, વચન, ને કાયાએ કરી) અનુમોદીએ છીએ ॥ ૫૮ ॥

સુહ પરિણામો નિચ્ચં, વન સરણ ગમ્મહુ આયરં જીવો ॥

કુસલ પયમીજ વંધન, વંધાન સુદ્ધાણુવંધાજ ॥ ૫૯ ॥

નિરંતર શુભ પરિણામવાળો જીવ ચાર સરણની પ્રાપ્તિ આદિને આચરતો પુન્ય પ્રકૃતિઓને વાંધેછે અને (અશુભ) વાંધેલીને શુભ અનુવંધવાળી કરેછે ॥ ૫૯ ॥

મંદગુનાવા બધા, તિલ્લગુનાવા ન કુણદ તા ચેવ ॥

અસુહાન નિરણુંબંધાન, કુણદ તીધાન મંદાન ॥ ૬૫ ॥

જે (શુભ) મંદ રસવાળી વાંધી હોય તેનેજ તિવ રસવાળી કરેછે, અને અશુભ (મંદ રસવાળી) ને અનુબંધ રહિત કરેછે, અને તિલ્લ રસવાળીને મંદ રસવાળી કરેછે ॥ ૬૦ ॥

તા એયં કાયદં, બુદ્ધિ નિચ્છંપિ સંકિલેસંમિ ॥

હોદ તિકાલં સન્મં, અસંકિલેસંમિ સુકયપલં ॥ ૬૧ ॥

તે મોટે પંડિતોએ હમેશાં મંત્રલેશમાં (રોગાદિ કારણમાં) એ કરતું, અસંત્રલેશપણમાં ત્રણ કાલ રહી પેરે કર્યું હતું સુકૃત ફલ (પુન્યાનુબંધિ પુન્ય) વાલું થાયછે ॥ ૬૧ ॥

ચનરંગો જિણધમ્મો, ન કનુ ચનરંગસરણમવિ ન કયં ॥

ચનરંગ ત્રધેષ્ઠેન, ન કનુ હા હારિનુ જમ્મો ॥ ૬૨ ॥

જેણે (દાન, શિયલ, તપ, અને ભાવરૂપ) ચાર અંગવાળો જિનધર્મ ન કર્યો, જેણે (અરિહંતાદિ) ચાર પ્રકારનું શરણ પળ ન કર્યું, તેમજ જેણે ચાર ગતિરૂપ મંસારનો છેદ ન કર્યો, તે ઓરે ! મનુષ્ય જન્મ હારી ગયો ॥ ૬૨ ॥

इअ जीव पमाय महारि, वीर ज्ञदंतमेय मच्चयणं ॥

ऊाएसु तिसंज मवंज, कारणं निव्वुइ सुहाणं ॥ ६३ ॥

आ रीते हे जीव प्रमादरूपी मौटा शत्रुने जीतनार, मोक्ष प्रमादनार, अने मोक्षना सुखौनु अवश्य कारणभूत एवा आ अध्ययननु त्रण संध्याए ध्यान कर ॥ ६३ ॥

॥ इति श्री चतुःशरण प्रकीर्णकं समाप्तं ॥

इति श्रीमद्र वीरभद्राचार्य कृत चतुःशरण प्रकीर्णकं समाप्तं.

महा पञ्चखण्ड पयन्त्रो.

एस करेमि पणामं ॥ तिष्ठयराणं अणुत्तर गर्हणं ॥

सर्वेसिं च जिणायणं ॥ सिद्धायणं संजयाणं च ॥ १ ॥

आ हुं उत्कृष्ट मतिवाला तीर्थं करोने अने सर्व जिनेने, सिद्धोने संयतो (साधुओ) ने नमस्कार करुंछुं

सर्व दुष्क उपहीणायणं ॥ सिद्धायणं अरहो नमो ॥

सर्वदेहि जिण पन्नत्तं ॥ पञ्चस्काएमि पावणं ॥ २ ॥

सर्व दुःख रहित एवा सिद्धोने अने अरिहंतोने नमस्कार थाओ, जिनेश्वर भगवाने भाषेलुं सर्व सहहुंछुं, अने सर्व सावध पापना योग तेने पञ्चखण्डुं ॥ २ ॥

जंकिंचि दुच्चरियं ॥ तमहं निंदामि सच्च ज्ञावेणं ॥

सामाईयं च तिविहं ॥ करेमि सर्व निरागारं ॥ ३ ॥

जे कई पण माहुं आचरण माराथी थयुं होय ते हुं साचा भावथी निंदुंछुं, अने मन, वचन ने काया ए वण प्रकारे सर्व निरागार (आगार रहित) एहुं सामायक हुं करुंछुं ॥ ३ ॥

वाहिरं प्रितरं लुवहिं ॥ शरीरादिः सप्तोऽग्रणं ॥

मणसावइ काएणं ॥ सधं तिविहेण वोसिरे ॥ ४ ॥

वाह्य उपधी (वस्त्रादिक), अभ्यन्तर उपधी (क्रीडादिक) शरीर विगरे भोजन सहित मन, वचन ते काया एव त्रण प्रकारे सर्व वीसराबुद्धं ॥ ४ ॥

राग बंधं पनुसं च ॥ हरिसं दीणजावियं ॥

नुस्सुगत्तं ज्ञयं सोगं रइं मयं च वोसिरे ॥ ५ ॥

रागनो बंध, द्वेष, हर्ष अने दीनपणं, आकुलपणं, भय, शोक, रति, मद, ए सथलानि वीसराबुद्धं ॥ ५ ॥

रोसेण पन्निनिवेसेण ॥ अकयस्सुआ तहेव सझाए ॥

जोमे किंचिवि ज्ञाणिनु ॥ तिविहं तिविहेण खामेमि ॥ ६ ॥

रोषे करीने, कदाग्रहवडे, अक्रुतघ्नतावडे तेमज असव ध्यानने विषे ने हं कांइ अविनयपणे वोल्यो ते त्रिविधे त्रिविधे खमाबुद्धं ॥ ६ ॥

खामेमि सध जीवे ॥ सधे जीवा खसंतु मे ॥

आसवे वोसिरत्ताणं ॥ समाहिं पन्नि संधए ॥ ७ ॥

सर्वे जीवोने खयाबुं, सर्वे जीवो मने खमो, मयला आ भवने वोसिरावीने समाधि (शुभ) ध्यानने आदरे ॥ ७ ॥

निंदामि निंदणिकुं ॥ गरिहामि अ जं च मे गरहणिकुं ॥

आलोएमि अ सब्बे ॥ जिलेहिं जं जं च पम्पिकुं ॥ ८ ॥

जे निंदवा योग्य होय तेने हुं निंदुंछुं, अने जे गुरुसाखे निंदवा योग्य होय तेने गर्हुंछुं अने जे जे जिनोए निषेध्युं छे ते सर्वने आलोउंछुं ॥ ८ ॥

नुअही सरीरगं चैव ॥ आहारं च चनव्विहं ॥

ममत्तं सब्ब दब्बेसु ॥ परिजाणामि केवलं ॥ ९ ॥

उपधी, शरीर अने चतुर्विध आहार, अने सर्व द्रव्यने विषे ममता ते सर्वने जाणीने लाग करुंछुं ॥ ९ ॥

ममत्तं परिजाणामि ॥ निम्ममत्ते नवविजु ॥

आलंबणं च मे आया ॥ अवसेसं च वोसिरे ॥ १० ॥

निर्ममपणाने विषे उद्यमवतं थएलो एवो ममताने समस्त प्रकारे त्याग करुंछुं. एक मारे आत्मानुंज आलंबन छे; बीजुं सर्व वोसिराबुंछुं ॥ १० ॥

આયા મેં જં નાણે ॥ આયા મેં દંસણે ચરિત્તે ય ॥
આયા પચ્ચસ્કાણે ॥ આયા મેં સંજમે જોગે ॥ ૧૧ ॥

મારું જે જ્ઞાન તે મારો આત્મા છે, આત્મા તેજ મારું દર્શન અને ચારિત્ર છે, આત્મા તેજ પચ્ચલ્લાણ છે,
આત્મા તેજ મારું સંજમ અને તેજ મારો જોગ છે ॥ ૧૧ ॥

મૂલ ગુણ ઉત્તર ગુણે ॥ જે મેં નારાહિઆ પમાણું ॥
તે સદ્ધે નિંદામિ ॥ પડિક્કમે આગમિસ્સાણું ॥ ૧૨ ॥

મૂલ ગુણ અને ઉત્તર ગુણ જે મેં પ્રમાદવડે કરી ન આરાધ્યા હોય તે સર્વને હું નિંદુંછું અને આગામીકા-
લને વિષે જે થવાના હોય તેથી હું પાછો ચલુંછું ॥ ૧૨ ॥

इकोहं नहि मे कोइ ॥ नचाहमवि कस्सइ ॥
एवं अदीण मणसो ॥ अप्पाण मणुसासए ॥ १३ ॥

एकलो हूं छुं मारूं कोइ नहीं अने हूं पण कोइनो नहीं एम अदीन चित्तवालो आत्मने शिक्षा आपे.
इको उप्पच्चए जीवो ॥ इको चेव विवच्चइ ॥
इक्कस्स होइ मरणं ॥ इको सिच्चइ नीरुज्ज ॥ १४ ॥

જીવ એકલોજ રૂપજેછે, અને એકલોજ નાશ પામેછે, એકલોજ મરણ હોયછે અને એકલોજ જીવ કર્મ રહિત થઈને મોક્ષ પામેછે ॥ ૧૪ ॥

इको करेइ कर्म ॥ फलमवि तस्मिन्न समसुहवइ ॥

इको जायेइ मरइ ॥ परलोअं इकने जाइ ॥ १५ ॥

એકલો કર્મ કરેછે, તેનું ફલ પણ એકલોજ અનુભવેછે, એકલો જન્મેછે ને મરેછે ને પરલોકમાં એકલો-જ ઉત્પન્ન થાયછે ॥ ૧૫ ॥

इको मे सासने अथा ॥ नाए दंसए लखणो ॥

सेसा मे वाहिरा जावा ॥ सबे संजोग लखणा ॥ १६ ॥

જ્ઞાન, દર્શન, લક્ષણવંતુ એકલો મારો આત્મા શાશ્વતો છે; વાકી મારા બાહીરભાવ સર્વે સંયોગરૂપ છે.

संजोग मूला जीवेण ॥ पत्ता दुक्क परंपरा ॥

तम्हा संजोग संबंध ॥ सबं तिविहेण वोसिरे ॥ १७ ॥

સંયોગ છે મૂલ જેનું એવી જીવે દુઃખનો પરંપરા પામી તે માટે સર્વ સંયોગ સંબંધને ત્રિવિધ ત્રિવિધે વોસિરાવુંછું ॥ ૧૭ ॥

અસ્સંજમ મન્નાણં ॥ મિહત્તં સવ્વત્તં વિઅ મમત્તં ॥

જીવેસુ અજીવેસુ અ ॥ તં નિદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૧૮ ॥

અસંયમ, અજ્ઞાન, મિથ્યાત્વ, અને સર્વ પ્રકારના જીવને વિષે અને અજીવને વિષે મમત્વપણું, તે હું નિહું છું અને ગુરુની સાથે ગરહું છું ॥ ૧૮ ॥

મિહત્તં પરિજાણામિ ॥ સઘં અસ્સંજમં અલીયં ચ ॥

સવ્વત્તો અ મમત્તં ॥ ચયામિ સઘં ચ ચ્વામેમિ ॥ ૧૯ ॥

મિથ્યાત્વને, સર્વ અસંયમને, સર્વ અમલ વચનને અને સર્વ થકી મમતાને મમ્યક્ પ્રકારે છાંડું છું અને સર્વને સ્વમાહું છું ॥ ૧૯ ॥

જે મે જાણંતિ જિણા ॥ અવરાહા જેસુ જેસુ દાણેસુ ॥

તં તહ ચ્વાલોણમિ ॥ ઉવઠ્ઠત્ત સઘ ચ્વાવેણં ॥ ૨૦ ॥

જે જે ઠેકાણે મારા અપરાધો થણા જિનેંથર ભગવાન. જાણે છે તે સર્વ પ્રકારે ઉપસ્થિત થણો એવો હું તેમજ આલોડું છું ॥ ૨૦ ॥

નપ્પન્નાણુપ્પન્ના ॥ માયા અણુમગ્ગત્ત નિહંતઘં ॥

ચ્વાલોઅણ નિંદણ ગરિહણાદિં ॥ ન પુણ્ણિઆ લીયં ॥ ૨૧ ॥

उत्पन्न થતી ઇટલે વર્તમાન કાલની, અનુત્પન્ન થઈલી ઈર્ષા ઇટલે તેના પછી થતી ભવિષ્યકાળની માયા
વીજીવાર ન કરું ઇ રીતે આલોઅણ નિંદન અને ગ્રહાવહે સાગ કરુંછું ॥ ૨૧ ॥

જહ વાલો જંપંતો ॥ કચ્છ મકચ્છં ચ બુદ્ધઅં જ્ઞણહ ॥

તં તહ આલોહચ્છા ॥ માયા મય વિષ્ણુમુક્કોન્ન ॥ ૨૨ ॥

જેમ બોલું વાલક સરલપણે કાર્ય અને અકાર્ય થયુંઇ કહી દે તેમ માયા અને મદવહે રહિત ઈર્ષો પુ-
રુષ સર્વ પાપ આલોખે ॥ ૨૨ ॥

સોહી બુદ્ધઅ જ્ઞૂઅસ્સ ॥ ધર્મ્મો સુદ્ધસ્સ ચિદ્દહ ॥

નિદ્ધાણં પરમં જાહ ॥ ઘય સિન્નિદ્ધ પાવણા ॥ ૨૩ ॥

જેમ વીત્રવહે ભીચેઓ આંત્રી દીપે તેમ સરલ થઈલા માણસને આલોઅણ શુદ્ધ થાય અને શુદ્ધને ધર્મસ્થિર
રહે અને પરમ નિર્વાણ ઇટલે મોક્ષને પામે ॥ ૨૩ ॥

ન હુ સિદ્ધાહ સસદ્ધો ॥ જહ જ્ઞણિયં સાસણે ધુઅરયાણં ॥

બદ્ધરિઅ સંઘ સદ્ધો ॥ સિદ્ધાહ જીવો ધુઅ કિલેસો ॥ ૨૪ ॥

શલ્ય સહિત માણસ સિદ્ધિ પામે નોહ, એમ પાપ મેલ જેના સ્તરી ગઈલા છે ઈર્ષા (વીતરાગ) ના સાસ-
નમાં કહેલું છે; સર્વ શલ્યને ઉદ્ધરીને કલેશ રહિત ઈર્ષો જીવ સિદ્ધિ પામે ॥ ૨૪ ॥

સુબંધુપિ જ્ઞાવ સદ્ધ્વં ॥ આલોક્ષણ ગુરુ સંગાસંમિ ॥

નિસ્સલ્લા સંચારગ ॥ સુવિંતિ આરાહગા હંતિ ॥ ૨૫ ॥

ઘળું પળ ભાવ શલ્ય ગુરુની પાસે આલોકેને નિઃશલ્ય થકો સંધારો (અળશળ) આદરે તો તેઓ આરાધક થાય. ॥ ૨૫ ॥

અપ્પંપિ જ્ઞાવ સદ્ધ્વં ॥ જે નાલોઝંતિ ગુરુસંગાસંમિ ॥

ધંતંપિ અ સુઅ સમિદા ॥ ન હુતે આરાહગા હંતિ ॥ ૨૬ ॥

થોડું પળ ભાવ શલ્ય ગુરુની પાસે જે ન આલોકે તે અત્યંત જ્ઞાનવંત છતાં પણ આરાધક ન થાય ॥ ૨૬ ॥

ન વિ તે સદ્ધ્વં ચ વિસં ચ ॥ હુપ્પનતોવ કુણદ વેઅલો ॥

'જં તે' ચ હુપ્પનતં ॥ સપ્પુવ પમાદન કુલો ॥ ૨૭ ॥

જરાવ રીતે વાપરેલું એવું શસ્ત્ર, વિષ, દુઃપ્રયુક્ત વૈતાલ અને દુઃપ્રયુક્ત યંત્ર અને પ્રમાદથી છેદેલો એવો સાપ તેવું કામ ન કરે (જેવું ભાવશલ્ય કરે.) ॥ ૨૭ ॥

જં કુણદ જ્ઞાવ સદ્ધ્વં ॥ અણુહિંઅં નત્ત મદ કાલંમિ ॥

હુલ્લન વોદ્ધિઅંતં ॥ અણંત સંસારિઅંતં ચ ॥ ૨૮ ॥

જેવું ભાવ શલ્ય અંતકાલે અળ હલ્લરિવં કરે તેથી દુર્લભ વોધીપણું અને અનંત સંસારીપણું થાય છે. ॥

तो उद्धरंति गारव ॥ रद्दिआ मूलं पुणप्रव लयाणं ॥
मिह्ठा दंसण सद्धं ॥ माया सद्धं नियाणं च ॥ २९ ॥

तेथी गारव रद्दिआ माणस पुनर् भवरूपी लताओना मूल एवा मिथ्यादर्शन शल्य, मायाशल्य अने नि-
माणशल्यने उद्धरेछे ॥ २९ ॥

कय पावोवि मणूसो ॥ आलोडअ निदिअ गुरु सगासे ॥
होइ अइरेग लहूनु ॥ उहरिअ ञरुव ञारवहो ॥ ३० ॥

पापनो करनारो एवो पण माणस (पापने) आलोइने अने गुरुनी पासे निदीने जेम भारनो वहन
करनारो माणस भार उतारीने हलवो थाय तेम ते घणोज हलवो थाय ॥ ३० ॥

तस्सय पायड्डित्तं ॥ जं मग्गविनु गुरु वइस्संति ॥

तं तह अणुसरिअद्धं अणवह पसंग ञीएण ॥ ३१ ॥

तेनुं प्रायश्चित्त जेम मार्गने जाणनारा एवा गुरु उपदेश करे तेम अनवस्थाना प्रसंगनी वोक्कवाला मा-
णसे अनुसरवुं ॥ ३१ ॥

इस दोस विप्प मुक्कं ॥ तम्हा सव्वं अगूहमाणेण ॥

जं किंपि कय मकच्चं ॥ तं जहवत्तं कहेअद्धं ॥ ३२ ॥

દશ દોષ રહિત જે કંઈ-પણ અકાર્ય કર્યું હોય તે સર્વ નીહ છુપાવિને જેમ થયું હોય તેમજ કહેવું જોઈએ ॥ ૩૨ ॥

સઘં પાણારંજં ॥ પચ્ચક્કામિ અલિય વયણં ચ ॥

સઘં અદત્તાદાણં ॥ અબંન પરિગહં ચેવ ॥ ૩૩ ॥

સર્વ પ્રાણીઓના આરંભ અને અસત્ય વચન, સર્વ અદત્તાદાન, સર્વ મૈથુન અને સર્વ પરિગ્રહને હું ત્યાગ કરુંછું ॥ ૩૩ ॥

સઘં ચ અસણપાણં ॥ ચ્ચલ્લિહં જો અ વાહિરો નવહિ ॥

અપ્પિંતરં ચ નવહિં ॥ સઘં તિવિહેણ વોસિરે ॥ ૩૪ ॥

સર્વ અથન અને પાનાદિક ચતુર્વિધ આહાર અને જે ઘાઘ (વસ્ત્ર પાત્રાદિ) વપધી અને કપાયાદિ અ-ભ્યંતર વપધી તે સર્વને ત્રિવિધે વોમિરાવુંછું ॥ ૩૪ ॥

કંતારે હુપ્પિક્કે ॥ આયંકેવા મહયા સમુપ્પન્ને ॥

જં પાલીઅં ન જગં ॥ તં જાણસુ પાલણા સિંહં ॥ ૩૫ ॥

વનમાં અથવા દુકાલમાં અથવા મોટો રોગ ઉત્પન્ન થયે છે તે જે વ્રત પાલ્યું અને તે ન ભાગ્યું તે શુદ્ધ પા-લ્યું સમજવું ॥ ૩૫ ॥

रागेण व दोसेण व ॥ परिणामेण व न दूषिञ्चं जं तु ॥

तं खलु पञ्चस्त्राणं ॥ ज्ञाव विसुद्धं मुणेर्यद्वं ॥ ३६ ॥

रागे करीने अथवा द्वेषे करीने अथवा परिणामे करीने जे (पञ्चखण) न दुषीत कर्तुं ते खरेखर भाव विथुद्ध पञ्चखण जाणवुं ॥ ३६ ॥

पीञ्चं अणय छिरं ॥ सागर सलिलानु बहुतरं डुक्कां ॥

संसारंमि अणंते ॥ माईणं अन्न मन्नाणं ॥ ३७ ॥

आ अनंत संसारने विषे नवनवी माताओंनां स्तननां दुग्ध जीवि पीयां ते समुद्रना पाणी थकी पण वधारे थाय छे ॥ ३७ ॥

बहुसोवि मए रुसं ॥ पुणो पुणो तासु तासु जाइसु ॥

नयणोदयंपि जाणसु ॥ बहुअरं सागर जलानु ॥ ३८ ॥

ते ते जातीओंमां वारंवार में घणुं रुदन कर्तुं ते नेत्रना आंघुनुं पाणी समुद्रना पाणी थकी पण वधारे जाणवुं ॥ ३८ ॥

नहि क्सो पएसो ॥ लोए वालग कोमिमित्तोवि ॥

संसारे संसरंतो ॥ जह न जानु मनु वावि ॥ ३९ ॥

મ૦૫૦

૧૦૫૦ ॥ ૪૧ ॥

એવો કોઈ પણ વાલ્લના અગ્રના મધ્ય ભાગ જેટલો પ્રદેશ નથી કે જિહાં સંસારમાં ભ્રમતો જીવ નથી જ.
નમ્યો ને નથી મુઓ ॥ ૩૯ ॥

ચુલસીઈ કિલ લોએ ॥ જોસીણં પમુહ સયસહસ્તાઈ ॥

ઈક્કિંમિઅ ઇત્તો ॥ અણંતચુત્તો સમુપ્પન્નો ॥ ૪૦ ॥

લોકને વિષે શ્રેષ્ઠ ચોરાશી લાલ જીવા યોનીયો છે તે માંહે એકેક યોનીમાં જીવ અનંતીવાર ઉત્પન્ન થયો છે ॥ ૪૦ ॥

નુહમહે તિશ્ચિંમિ અ ॥ મયાઈ બહુયાઈ લાલ મરણાઈ ॥

તો તાઈ સંજરંતો ॥ પંમિઅ મરણં મરીહામિ ॥ ૪૧ ॥

ઉર્ધ્વ લોકને વિષે, અધો લોકને વિષે અને તિર્યગ્ લોકને વિષે ઘણાં લાલ મરણ પામ્યો તો તે મરણો ને સંભારતો પીંડત મરણે દુ મરીશ ॥ ૪૧ ॥

માયામિત્તિ પિયા મે ॥ જાયા જાણી અપુત્ત ધીયાય ॥

૧૦૫૦ ॥ ૪૧ ॥

માયાઈ સંજરંતો ॥ પંમિઅ મરણં મરીહામિ ॥ ૪૨ ॥

મારી માતા, મારા પિતા, માઈ, બેન, મારો પુત્ર, મારી પુત્રી એ વધાને સંભારતો પીંડત મરણ હું મરીશ.

माया पीड बंधूहिं ॥ संसार जेहिं पूरिनु लोगो ॥

वहु जोणि निवासिएहिं ॥ न य ते ताणं च सरणं च ॥ ४३ ॥

संसारमां रहेला ने घणी योनीमां निवास करता माता, पीता अने बंधुओबडे आखो लोक भरेलोछे ते ताहं त्राण तथा शरण नथी ॥ ४३ ॥

इक्को करेइ कम्मं ॥ इक्को अणुहवइ डुकय विवागं ॥

इक्को संसरइ जिनु ॥ जर मरण चनुगइ गुविनं ॥ ४४ ॥

एकलोअ जीव कर्म करे छे, अने एकलोअ जीव माटां करेलां पापना फलने भोगवे छे, अने एकलोअ जीव जरा मरणवाला चतुर्गति रूप गहन वनमां भमे छे ॥ ४४ ॥

उबेवणयं जम्मणमरणं ॥ नरएसु वेअणानु वा ॥

एआइं संभरंतो ॥ पंभिय मरणं मरिहामि ॥ ४५ ॥

ऊद्वेगना करनारां जन्म अने मरण छे, नरकनी गतिए अनेक वेदनाओ छे ए संभारतो पोंडत मरण मरीश ॥ ४५ ॥

उबेवणयं जम्मण मरणं ॥ तिरिएसु वेअणानु वा ॥

एआइं संभरंतो ॥ पंभिय मरणं मरिहामि ॥ ४६ ॥

જલ્લેગના કરનારા જન્મ અને મરણ છે, તિર્થચની ગતિએ અનેક વેદનાઓ છે એ સંભારતો પંડિત મરણ હું
મરીશ ॥ ૪૬ ॥

નવેવણયં જમ્મણ મરણં ॥ મણુણુસુ વેઅણાનુ વા ॥

એઆઈં સંનરંતો પંમિય મરણં મરિહામિ ॥ ૪૭ ॥

મનુષ્યની ગતિમાં જલ્લેગનાં કરનારા જન્મ અને મરણ અને વેદનાઓ છે એ સંભારતો પંડિત મરણ હું મરીશ ॥

નવેવણયં જમ્મણ મરણં ॥ ચવણં ચ દેવલોગાનુ ॥

એઆઈં સંનરંતો પંમિય મરણં મરિહામિ ॥ ૪૮ ॥

જલ્લેગના કરનારા જન્મ, મરણ અને દેવલોકથી ચવં થાય છે એ સંભારતો પંડિત મરણ હું મરીશ ॥ ૪૮ ॥

ઇક્કં પંમિય મરણં ॥ ઊંદિહ જાહ સયાઈં વહુઆઈં ॥

તં મરણં મરિઅવં ॥ જેણ મહ સમ્મનુ હોઈ ॥ ૪૯ ॥

એક પંડિત મરણ વહુ સેકડો ગમે જન્મ મરણોને છેદે તે મરણ મરવું જોઈએ કે જે મરણવહે મરેલો શુભ

મરણવાલો હોય ॥ ૪૯ ॥

કહ આ ણુ તં સુમરણં ॥ પંમિઅ મરણં જિણેહિં પવ્વતં ॥

સુલે નહરિ અ સલ્લો પાનવગનુ મરિહામિ ॥ ૫૦ ॥

क्यारे ते शुभ मरण जे जिनेश्वर भगवानि कहैलुं एवुं पीडित मरण तेने शुद्ध एवो अने शल्य रहित एवो
धादोपगम अणशण लेइ मरण पामीश ॥ ५० ॥

भव संसारे सबे ॥ चउद्विहा पुगला मए बद्धा ॥

परिणाम पसंगेणं ॥ अठ विहे कम्म संघाए ॥ ५१ ॥

सर्व भव संसारने विषे परिणामना प्रसंगवेडे चार प्रकारना पुद्गलो में बांध्या अने आठ प्रकारना क-
र्मनो समुदाय में बांध्यो ॥ ५१ ॥

संसार चक्कवाले ॥ सबे ते पुगला मए बहुसो ॥

आहारिआ य परिणामिआ य ॥ नयहिं गनु तितिं ॥ ५२ ॥

संसारचक्रने विषे सबे ते पुद्गलो मे घणी बार आहारपणे लेइ परीणमाव्या तोए पण तृप्ति थइ नहि-

आहार निमित्तेणं ॥ अहयं सबेसु नरय लोएसु ॥

नुववसोमि व बहुसो ॥ सत्तासु अ मिद्ध जाईसु ॥ ५३ ॥

आहारना निमित्ते हुं सर्व नरकलोकेने विषे घणीवार उपन्यो छुं तेमज सर्व मलेच्छ जातियोमां उपन्योछुं-

आहार निमित्तेण ॥ मत्ता गंठति दारुण नरए ॥

सच्चित्तो आहारो ॥ न खमो मणसा वि पढेनं ॥ ५४ ॥

आहारना निमित्ते मत्स्य भगंकर नरकने विषे जायछे तेथी सचित्त आहार मनवहेय प्रार्थवाने युक्त नथी.

तए कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेनुं काम जोगेहिं ॥ ५५ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव काम भोगोवडे तृप्त थइ शक्तो नथी ॥ ५५ ॥

तए कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नइ सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेनुं अहसारेणं ॥ ५६ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव पैसावडे तृप्त थतो नथी ॥ ५६ ॥

तए कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेनुं गंध मद्धेहिं ॥ ५७ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव गंधमाह्यना भोगवडे तृप्त थतो नथी ॥ ५७ ॥

तए कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

ન ઇમો જીવો સક્કો ॥ તિપ્પેનું જોઅણ વિહીએ ॥ ૫૫ ॥

તુણ અને કાષ્ટવેડે જેમ અગ્નિ, અથવા હજારો નદીઓવેડે જેમ લવણસમુદ્ર તૃપ્ત થતો નથી, તેમ આર્જી-
વ ભોજનવિધિવેડે તૃપ્ત થતો નથી ॥ ૫૮ ॥

વલયાસુહ સામાણો ॥ ડુપ્પારોવણ રત્ન અપરિમિચ્છો ॥

ન ઇમો જીવો સક્કો ॥ તિપ્પેનું ગંધ મદ્દેહિં ॥ ૫૯ ॥

વડવાનલ જેવો અને દુઃખે પાર પામીએ એવો અપરિમિત ગંધમાલ્યવેડે આ જીવ તૃપ્ત થઈ શકતો નથી.

અવિઅહો અ જીવો ॥ અદ્વિત કાર્લેમિ આગમિસ્સાએ ॥

સદ્ધાણ ય સ્વાણ ય ॥ મંધાણ રસાણ ફાસાણં ॥ ૬૦ ॥

અવિદગ્ધ=મૂર્ખ એવો આ જીવ અતિત કાલને વિષે અને અનાગત કાલને વિષે શબ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ અને
સ્પર્શ એ પાંચ વિષયે કરી તૃપ્ત ન થયો ને યશો નહીં ॥ ૬૦ ॥

કપ્પતરૂ સંન્નેવેસૂ ॥ દેવુત્તરકુરવસં પસૂએસુ ॥

ઝવવાણ ય તિત્તો ॥ ન ય નર વિજ્ઞાહર સુરેસુ ॥ ૬૧ ॥

દેવકુરૂ, ઉત્તરકુરૂમાં ઉત્પન્ન થાણા એવા કલ્પવૃક્ષોથી મેળેલા સુસ્રથી તેમજ મનુષ્ય વિદ્યાધર અને દેવોને
વિષે ઉત્પન્ન થાણા એવા સુખવેડે આ જીવ તૃપ્ત થયો નહિ ॥ ૬૧ ॥

खइएण व पीएस्य व ॥ न य एसो ताइउ हवइ अप्पा ॥

जइ दुगइं न वच्चइ ॥ तो नूणं ताइउ होइ ॥ ६२ ॥

खावावेडे तेमज पीवावेडे आ आत्मा बचावातो नथी; जो दुर्गीति न जाय तो निश्च बचावाएलो कहेवाय.

देविंद चक्रवट्टिन्नाइं ॥ रज्जाइं उत्तमा जोगा ॥

पत्ता अशंतखुत्तो ॥ नयइं तिन्तिं गनु तेहिं ॥ ६३ ॥

देवेंद्र चक्रवर्तिपणाना राज्या तथा उत्तम भोगो अनंतीवार पाम्या पण तेओ वडे हुं वृत्ति वाम्यो नहि.

खीर दगितु रसेसुं ॥ साऊसु महोदहीसु बहुसोवि ॥

नुववसो न य तएहा ॥ विन्ना स्रे सीयल जलेण ॥ ६४ ॥

दूध, दहिं, शेरडीना रसवाळा स्वादिष्ट मोटा समुद्राने विषे वणीवार हुं उत्पन्न थयो तोपण शक्तिळ ज-

लवडे मारी तृष्णा न छीपी ॥ ६४ ॥

तिविहेण य सुह मनलं ॥ तम्हा काम रइ विसय सुस्काणं ॥

बहुसो सुह मणु जूअं ॥ नय सुह तएहा परिणिहा ॥ ६५ ॥

मन, वचन ने काय ए ज्ञण प्रकारे काम भोगना विषय सुखोना अतुल सुखने बहुबहुवार अनुभवंतुं तो

पण सुखनी तृष्णा भागी नहि ॥ ६५ ॥

जा काइ पढेणउ ॥ कया मए राग दोस दसएण ॥

पमिबंघेण बहुविहं ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ ६६ ॥

जे कोइ प्रार्थना में राग द्वेषने वश थइ प्रतिबंधे करी घणी प्रकारे करी होय ते हुं निर्दुछं अने गुरुनी साखे गरहुंछु ॥ ६६ ॥

हंतूण मोहजालं ॥ बितूण य अठकंम संकलिअं ॥

जंमए मरण रहटं ॥ त्रितूण ज्वाउ मुञ्चिहिसि ॥ ६७ ॥

मोहजालने हणीने, अने आठ कर्मनी सांकलने छेदीने जन्म मरणरूपी अहंटेने भारी नांखीने संसारथकी ठुं मुकाइश ॥ ६७ ॥

पंचइ महद्वयाइं ॥ तिविहं तिविहेण चारु हेउणं ॥

मण वयण काय गुत्तो ॥ सद्यो मरणं परिनिश्चा ॥ ६८ ॥

पांच महाव्रतने त्रिविधे त्रिविधे आरोपीने मन वचन अने काय गुप्तिथी सुप्त एवो सावधान थइ मरणे आदरे ॥ ६८ ॥

कोहं माणं माया ॥ लोहं पिऊं तहेव दोसं च ॥

चइऊण अप्पमत्तो ॥ रक्कामि महद्वए पंच ॥ ६९ ॥

ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, પ્રેમ તેમજ દ્વેષને અપ્રમત્ત થકો ત્યાગ કરીને પંચ મહાવ્રતને રક્ષણ કરું ॥

કલહં અપ્રકાશં ॥ પેસુસં પિત્ર પરસ્ત પરિવાયં ॥

પરિવ્રજંતો ગુત્તો ॥ રક્ષામિ મહદ્વણ પંચ ॥ ૭૦ ॥

કલહ, અભ્યાસ્યાન, ચાઢી, વહી પરતી નિંદા દટલાં વાનાં સાગ કરતો એને ત્રણ ગુણિય ગુત્ત એવો પંચ મહાવ્રતને રક્ષણ કરું ॥ ૭૦ ॥

પંચિંદિય સંવરણં ॥ પંચેવ નિરંજિત્તણ કામ ગુણે ॥

અન્નાસાયણ મીનુ ॥ રક્ષામિ મહદ્વણ પંચ ॥ ૭૧ ॥

પાંચ ઇંદ્રિયોને સંવરીને એને પાંચે કામતા (શબ્દાદિ) ગુણને રંધીને દેવ ગુરુની અતી આજ્ઞાતનાથી બીતો પંચ મહાવ્રતને રક્ષણ કરું ॥ ૭૧ ॥

કિણ્દા મીલા કાનુ ॥ લેસા ઝાણાં અદ્દરુદ્દાં ॥

પરિવ્રજંતો ગુત્તો ॥ રક્ષામિ મહદ્વણ પંચ ॥ ૭૨ ॥

કુળ્ણ લેશ્યા, નીલ લેશ્યા, કાપોત લેશ્યા, અને આર્તધ્યાન અને રૌદ્ર ધ્યાનને વ્રજંતો થકો પંચ મહાવ્રતને રક્ષણ કરું ॥ ૭૨ ॥

તેનુ પમ્હા સુક્કા ॥ લેસા ઝાણાં ધમ્મ સુક્કાં ॥

नवसंपन्नो जुत्तो ॥ रक्कामि महव्वए पंच ॥ ७३ ॥

तेजो लेख्या, पद्म लेख्या अने शुक्ल लेख्या ने धर्म ध्यान ने शुक्ल ध्यान ए वे ध्यानने आदरतो अने ते सहित पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७३ ॥

मणसा मणसच्चविन ॥ वाया सच्चेश करण सच्चेश ॥

तिविहेण वि सच्च विन ॥ रक्कामि महव्वए पंच ॥ ७४ ॥

मनवहे मनने सत्यपणे, वचन सत्यपणे ने कर्तव्य सत्यपणे ए त्रण प्रकारे सत्यपणे प्रवर्ततो तथा जाणतो पंचमहाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७४ ॥

सत्त जय विप्पमुक्को ॥ चत्तारि निरुंनिजण य कसाए ॥

अठ मय ढाण जेहो रक्कामि महव्वए पंच ॥ ७५ ॥

सात भयथी रहित एवो, चार कपायने रोकीने, आठ मदना स्थानक रहित थको पंचमहाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७५ ॥

गुत्तीन सभिई ज्ञावणान ॥ नाणं च दंसणं चेव ॥

नवसंपन्नो जुत्तो ॥ रक्कामि महव्वए पंच ॥ ७६ ॥

त्रण गुप्ति, पांच समिती अने पच्चीस भावनाओंने ज्ञान अने दर्शन एटलाने आदरतो अने ते सहित
पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७६ ॥

एवं तिदं विरुते ॥ तिकरण सुखे तिसस्र निस्सह्यो ॥

तिविहेण अप्रमत्तो ॥ रक्कामि महद्वए पंच ॥ ७७ ॥

ए प्रकारे त्रण दंडथकी विरक्त एवो, त्रिकरण शुद्ध एवो अने त्रण शल्यथा रहित एवो अने त्रिविधे
अप्रमत्त एवो पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७७ ॥

संगं परिजाणामि ॥ सद्धं तिविहेण अदरेऊण ॥

गुत्तीनु समिदनु ॥ मज्झताणं च सरणं च ॥ ७८ ॥

सर्व संगने सम्यक प्रकारे जाणुं अने माया शल्य, नियाण शल्य अने मिथ्यात्व शल्यत्रण श-
ल्यने त्रिविधे टाळीने त्रण गुप्ति अने पांच समिती ए मने रक्षण अने शरण हो ॥ ७८ ॥

जहकुहिअ चक्कवाले ॥ पोयं रयण त्रियं समुदंमि ॥

निज्जामगा धरिंती ॥ कय करणा बुद्धि संपन्ना ॥ ७९ ॥

जेम समुद्रनुं चक्रवाल क्षोभे सारे समुद्रेने विषे रत्नथी भरेलुं एतुं पण ज्ञाप्त वहाणवटीओकृत करण

बुद्धि युक्त एवो थइने वहाणने रक्षण करेछे ॥ ७९ ॥

तव पोअं गुण जरीअं ॥ परीसुहुम्मीहिं खुहिअ मारुं ॥

तह आराहिति विऊ ॥ नवएसवलंगगा धीरा ॥ ८० ॥

तेम गुणरूपी रत्नवडे भरेलुं तपरूपी बहाण परिसहंरूपी कछोलावडे क्षोभायमान थवा शरु थएलुं उ-
पदेश रूप आलंबनवाला धीर पुरुषो आराधे ॥ ८० ॥

जइ ताव ते सुपुरिसा ॥ आया रोविअ जरा निरवयस्का ॥

पन्नार कंदर गया ॥ साहंती अप्पणो अठं ॥ ८१ ॥

जो आ प्रमाणे ते सत्पुरुषो आत्माने विषे व्रतनो भार मूक्त्यो छे जेणे एवा अने शरीरने विषे निरपेक्ष
एवा पर्वतनी गुफामां रहेला एवा पोताना अर्थने साधेछे ॥ ८१ ॥

जइ ताव ते सुपुरिसा ॥ गिरिकंदर कनग विसम डुगेसु ॥

घिइ धणिअ बरु कच्चा ॥ साहंती अप्पणो अठं ॥ ८२ ॥

ते सुपुरुषो पर्वतनी गुफा, पर्वतनी कराड, अने विषम स्थानके रहेला एवा धीरजवडे अत्यंत तैयार र-
हे तो ते पोतानो अर्थ साधे ॥ ८२ ॥

किं पुण अणगार सहायोगेण ॥ अणुस वूसंगह बलेणं ॥

परलोएणं सक्का ॥ साहेनं अप्पणो अठं ॥ ८३ ॥

॥ ४७ ॥

तो केम साधुओने सदाय आपनार एवा अन्योअन्य संग्रहना बलवडे एटले वैयावच करवावडे परलो-
कना अर्थे पोतानो अर्थ साधी शके ? (न साधी शके.) ॥ ८३ ॥

जिए वयण सप्प मेअं ॥ महुरं कस्साहुइ सुणं तेण ॥

सक्का हु साहु मध्ये ॥ साहेनु अप्पणो अंठं ॥ ८४ ॥

) अल्प एवुं पण मधुर एवुं, अत्रे कानने गमतुं, आ वितरागतुं वचन, सांभळता जीवे साधुओनी मध्ये पो-
तानो अर्थ साधवाने खरेखर समर्थ थइ शकाय ॥ ८४ ॥

धीर पुरिस पन्ननं ॥ सप्पुरिस निसेवियं परमघोरं ॥

घन्ना सिलायल गया ॥ साहिंती अप्पणो अंठं ॥ ८५ ॥

) सत्पुरुषोए प्ररुपलो अने उत्तम पुरुषोए सेवेलो अने परम मुश्केल एवो अर्थ जे पुरुषो शिलातलने विषे
रहेला थका पोताना अर्थने साधेछे तेओने धन्य छे ॥ ८५ ॥

वाहिंति इंदियाइं ॥ पुच्च मकारिअ पइस चारीणं ॥

अकय परिकंम कीवा ॥ मरणे सुह संग वायंमि ॥ ८६ ॥

) पूर्वे जेणे पोताना आत्माने बाधामों न राख्यो होय तेने इंद्रियो पीडा आपेछे अने परिसह सहन नहि
करवाथी मरणने वखते सुख छांढतां वीएछे ॥ ८६ ॥

॥ ४७ ॥

પુત્ર મકારિઅ જોગો ॥ સમાહિ કામો અ મરણ કાલેમિ ॥

ન જવડ પરિસહ સહો ॥ વિસય સુહ સમુહન અપ્પા ॥ ૫૭ ॥

પૂર્વે જેણે સંજમજોગ પાઢ્યો ન હોય, અને મરણકાળને વિષે સમાધિ ઇચ્છતો હોય તે વિષયસુખમાં લી-
ન આત્મા પરિસહ સહન કરવાને સમર્થ ન થાય ॥ ૮૭ ॥

પુઠિં કારિઅ જોગો ॥ સમાહિ કામો અ મરણ કાલેમિ ॥

સંજવડ પરિસહ સહો ॥ વિસય સુહ નિવારિન અપ્પા ॥ ૫૮ ॥

પૂર્વે જેણે સંજમજોગ પાઢ્યો હોય અને મરણના કાલે સમાધિને ઇચ્છતો હોય એવો પુરુષ વિષયસુખથી
આત્માને નીવારી શકે અને પરિસહને સહન કરવાને સમર્થ થઈ શકે ॥ ૮૮ ॥

પુઠિં કારિઅ જોગો ॥ અનિઆણો ઈહિક્કણ મહુ પુઠ્ઠં ॥

તોહે મલિઅ કસાનુ ॥ સહ્જો સરણં પમિહ્હિજ્ઞા ॥ ૫૯ ॥

પૂર્વે સંજમજોગ આરાધ્યો અને નિયાણા રહિત બુદ્ધપૂર્વક વિચારીને અને તે વસ્તે કષાયને ટાલીને સ-
જ્ઞ થઈને મરણને અંગીકાર કરે ॥ ૮૯ ॥

પાવાણંપાવાણં ॥ કમ્માણં અપ્પણો સકંમાણં ॥

સક્કા પલાહનં જે ॥ તવેણ સમ્મં પનુત્તેણં ॥ ૬૦ ॥

જે જીવોએ સમ્યક્ પ્રકારે તપ કર્યો હોય તે જીવ પોતાના આકરાં પાપ કર્મ વાલ્લવાને સમર્થ થઈ

શકે ॥ ૯૦ ॥

इहं पंभिय मरणं ॥ पन्निवज्झिअ सुपुत्तिसो असंभ्रंतो ॥

खिपं सो मरणाणं ॥ काही अंतं अणंताणं ॥ ए१ ॥

एक पीडित मरणने आदरीने सुपुरुष असंभ्रांत थको जलदीथी ते अनंत मरणानो अंत करशे ॥ ९१ ॥

किं तं पंभिय मरणं ॥ काणिव आलंबणाणि नप्पिआणि ॥

एयाइं नाऊणं ॥ किं आयरिआ पसंसंति ॥ ए२ ॥

ते કેવું પંડિત મરણ અને તેનાં કેવાં આલંબન કહ્યાં છે એ ક્યાં જાણીને આચાર્યો શું પ્રશંસે ॥ ૯૨ ॥

अणसण पानुवगमं ॥ आलंबणं ऊण न्नावणानुअ ॥

एआइं नाऊणं ॥ पंभिय मरणं पसंसंति ॥ ए३ ॥

પાદોપગમ અણસણ, ધ્યાન અને ભાવનાઓ તે આલંબન છે, એટલાં વાનાં જાણીને (આચાર્યો) પં-
ડિત મરણને પ્રશંસે છે ॥ ૯૩ ॥

इंदिय सुह सानुलनु ॥ घोर परीसह पराइ अपरज्जो ॥

अकय पस्किम्म कीवो ॥ मुज्झइ आराहणा काले ॥ ए४ ॥

અકય પસ્કિમ્મ-કીવો ॥ મુજ્જઈ આરાહણા કાલે ॥ ૯૪ ॥

इंद्रियनी मुख शातामां आकुल एवो अने विषम परिमह ते सहेवाने परवश थइ गएला अने संजम जेने नथी पाळ्युं एवो किलव (कायर) माणस आराधनाना वखते मुझाय छे ॥ ९४ ॥

लज्जा य गारवेण य ॥ बहुस्सुअ मएण वा वि डुच्चरिअं ॥

जे न कहंति गुरूणं ॥ न हु ते आराहं गंहति ॥ एए ॥

लज्जावेडे अने गारववेडे करीने अने बहु श्रुतना मदवेडे करीने जे पोतानुं पाप गुरूओने न कहे ते आराधक नथी थता ॥ ९५ ॥

सुज्झइ डुक्करकारी ॥ जाणइ मगंति पावए किंचि ॥

विणिगुहंतो निंदइ ॥ तम्हा आराहणा सेआ ॥ एइ ॥

दुष्कर क्रिया करनार सुद्धे, मार्गने जाणे, कीर्त्तिने पामे अने पोतानां पाप नहि ओलवतां निंदे मोटे आराधना श्रेय कहेतां भली कही छे ॥ ९६ ॥

न विकारणं तणमनु ॥ संथारो न विअ फासुआ जूमी ॥

अप्पा खलु संथारो ॥ होइ विसुद्धो मणुजस्स ॥ एउ ॥

तरणांनो संथारो अथवा प्राशुक भूमि ते (विसुद्धिनुं) कारण नथी, पण खरेखर जेनो आत्मा विशुद्ध होय तेज खरो संथारो कहेवाय ॥ ९७ ॥

જિણ વયણ અણુગયા મે ॥ હોન મહ જાણ જોગ મહ્નોણો ॥

જહ તંમિ દેસ કાલે ॥ અમૂઠ સત્તો ચયહ દેહં ॥ ૯૮ ॥

જિન વચને અનુસરતી શુભ ધ્યાન અને શુભ યોગમાં લીન એવી મારી મતી થાઓ; જેમ તે દેશ કાલને વિષે પીડિત થકો આત્મા દેહ સાગ કરે ॥ ૯૮ ॥

જાહે હોહ પમત્તો ॥ જિણવર વયણા રહિનુ અણાહત્તો ॥

તોહે હંદિય ચોરા ॥ કરંતિ તવ સંજમ વિલોમં ॥ ૯૯ ॥

જિનવર વચનથી રહિત એવો અને ક્રિયાને વિષે આલ્સુ એવો કોઈ મુનિ જ્યારે પ્રમાદી થાય સારે (તેના) હંદ્રિયો રૂપી ચોરો તપ અને સંયમનો નાશ કરે છે ॥ ૯૯ ॥

જિણ વયણ મણુગય મહ ॥ જં વેલં હોહ સંવર પવિદ્ધો ॥

અગીવ વાનું સહીન ॥ સમૂલ માલં મહ્હ કંમં ॥ ૧૦૦ ॥

જિન વચને વિષે અનુસરતી મતિ છે જેની એવો પુરુષ, જે વેલા સંવરમાં પેટેલો હોય તે વેલા વાયરા સહિત અગિનની પેટે મુલ અને હાલાં સહિત કર્મને વાલી મૂકે ॥ ૧૦૦ ॥

જહ મંહ્હ વાન સહિન ॥ અગી રુક્કે વિ હરિઅ વણ સંને ॥

તહ પુરિસકાર સહિન ॥ નાણં કમ્મં સ્વયં નેહ ॥ ૧૦૧ ॥

જેમ મંહં વાન સહિત ॥ અગી રુક્કે વિ હરિઅ વણ સંને ॥ તહ પુરિસકાર સહિત ॥ નાણં કમ્મં સ્વયં નેહ ॥ ૧૦૧ ॥

जेम वायु सहिते अग्नि लीला वनखंडनां वृक्षोने पण वाळे, तेम पुरुषाकार (उद्यम) सहित माणस ज्ञाने करीने कर्मनो क्षय करे ॥ १०१ ॥

जं अन्नाणी कंमं ॥ खवेइ बहुआइं वास कोमोहिं ॥

तं नाणी तिहिं गुत्तो ॥ खवेइ नसास मित्तेणं ॥ १०२ ॥

अज्ञानी घणा क्रोडोद्भुवर्ष करीने जे कर्म खपावे ते कर्म ज्ञानी पुरुष त्रण गुप्तिए गुप्त छतो एक श्वासो-
श्वास मात्रमां खपावी नांखे ॥ १०२ ॥

न हुं मरणंमि नवगे ॥ सक्का वारस विहो सुअ खंधो ॥

सबो अणुचित्तं ॥ धंतं पि समढ चित्तेण ॥ १०३ ॥

खरेखर मरण पासे आव्ये छते वार प्रकारुं श्रुतस्कंध (द्वादशांगी) सर्व मज्जुत पण समर्थ चित्तवाला
माणसथी चित्तवी शकाय नहि ॥ १०३ ॥

इक्कंमि विजंमि पए ॥ संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥

तं तस्स होइ नाणं ॥ जेण विरागत्तण मुवेइ ॥ १०४ ॥

एक बीजवाला पदने विषे वीतरामना ज्ञानने विषे जे संवेग करेछे तेज तेनुं ज्ञान छे जेवडे वैराग्य-
पणुं पमाय छे. ॥ १०४ ॥

इक्ष्मि बिजंमि पए ॥ संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥

સો તેણ મોહજાલં ॥ બિંદુઃ અક્લપ્ત નુગેણ ॥ ૧૦૫ ॥

एक बीजवाला पदने बिषे बीतरागना शासनने बिषे जे संवेग कराय छे ते वडे ते माणस मोहजालने,
अभिप्राय विशेषवडे छेदे छे ॥ १०५ ॥

इक्ष्मि बिजंमि पए संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥

વચ્ચઃ નરો અગ્નિચ્ચં ॥ તે મરણં તેણ મરિઅવં ॥ ૧૦૬ ॥

एक बीजवाला पदने बिषे बीतरागना शासनने बिषे जे संवेग करेछे ते पुरुष निरंतर वैराग्य पाये; ते
कारण माटे एवा समाधि मरणे तेणे मरुं ॥ १०६ ॥

जेण विरागो जायइ ॥ ते तं सद्वायरेण कायवं ॥

મુચ્ચઃ ઇહ સંવેગી ॥ અણંતનુ હોઈ અસંવેગી ॥ ૧૦૭ ॥

जैवहे करीने वैराग्य थाय ते ते कार्य सर्व आदरवडे करुं जोइए, अहिआं संवेगी जीव संसार थकी
मुक्त थाय अने असंवेगी जीवने अनंतो संसार थाय ॥ १०७ ॥

धम्मं जिण पन्नतं सम्म मिणं सद्वहामि तिविद्दणं ॥
તસ થાવર ઝૂઝ હિચ્ચં ॥ પંથં નિઘ્વાણ નગરસ્સ ॥ ૧૦૮ ॥

जीनेश्वर भगवाने प्रकाशेलो आ धर्म हुं सम्यक् प्रकारे त्रिविधे सद्वहुंछुं; ते त्रस अने स्थावर प्राणीने
द्वितकारक छे अने मोक्ष नगरनो रस्तो छे ॥ १०८ ॥

सज्जसो मिति अ पढमं ॥ वीयं सब्ब संजजु मिति ॥

सबं च वोसिरामि अ ॥ जिएहिं जं जं च पम्पिकुटं ॥ १०९ ॥

हुं श्रमण छुं ए पहेछुं, सर्व अर्थनो संयमी छुं ए वीजुं अने जिनेश्वर भगवाने जे जे निवेधेछुं छे ते ते
सर्व हुं वोसिराबुंछुं ॥ १०९ ॥

उवही सरीरगं चेव ॥ आहारं च चज्जद्विहं ॥

मणसा वय काएणं ॥ वोसिरामि ति ज्ञावनु ॥ ११० ॥

उपीध, शरीर, चतुर्विध आहार ते मन वचन अने कायावडे भावथी वोसिराबुंछुं ॥ ११० ॥

मणसा अचित्तणिज्जं ॥ सबं ज्ञासाइ अज्ञासणिज्जं च ॥

काएण अकरणिज्जं ॥ सबं त्रिविहेण वोसिरे ॥ १११ ॥

मनवेडे करीने जे चित्तववा योग्य नथी अने भाषाए करीने जे सर्व कहेवा योग्य नथी अने कायावडे
करवा योग्य नथी ते सर्व हुं त्रिविधे वोसिराबुंछुं ॥ १११ ॥

અસંજમે વૈરમણં ॥ નવહિ વિવેગ કરણં નવસમો ॥

અપમિરુઅ જોગ વિરઝ ॥ સંતી મુત્તી વિવેગો અ ॥ ૧૧૨ ॥

અસંયમને વિષે વિરોધપણું, ઉપધિનું વિવેકકરણ (ત્યાગ કરવું), ઉપશ્વમ અને અયોગ્ય વ્યાપારથી વિર-
ક્ત થવું, ક્ષમા, નિર્લોભતા અને વિવેક ॥ ૧૧૨ ॥

એઝં પચ્ચક્ષાણં ॥ આનર જણ આવડસુ જાવેણ ॥

અસ્યયરં પમિવન્નો ॥ જંપતો પાવડ સમાહિં ॥ ૧૧૩ ॥

આ પચ્ચક્ષાણ રોગથી પીડાણ્ણો માણસ આપદાને વિષે ભાવવેહે અંગીકાર કરતો અને બોલતો સમા-
ધિ પામે ॥ ૧૧૩ ॥

એઝંસિ નિમિત્તમી ॥ પચ્ચક્ષાણ જડ કરે કાલં ॥

તો પચ્ચક્ષાઙઅઘં ॥ ઇમેણ ઇક્કેણ વિ પણં ॥ ૧૧૪ ॥

એ નિમિત્તને વિષે જો કોઈ માણસ પચ્ચક્ષાણ કરીને કાલ કરે તો આ એક પળ પદવેહે પચ્ચક્ષાણ
કરાવવું ॥ ૧૧૪ ॥

મમ મંગલ મરિહંતા ॥ સિદ્ધા સાહૂ સુઝં ચ ધમ્મો અ ॥

તેસિં સરણોવગઠે ॥ સાવજ્ઞં વોસિરામિત્તિ ॥ ૧૧૫ ॥

મને અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ, શ્રુત અને ધર્મ એ મંગલ છે, તેમનું શરણ પામેલો એવો હું સાવધ (પાપકર્મ)
વોમિરાવુંછું ॥ ૧૩૬ ॥

અરહંતા મંગલં મજ્ઞ ॥ અરહંતા મજ્ઞા દેવયા ॥

અરહંતે કિત્તહત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૩૬ ॥

અરિહંત તે મને મંગલ છે અને અરિહંત તેજ મારા દેવ છે અરિહંતોની સ્તુતિ કરીને હું પાપ વોસિરાવુંછું.
સિદ્ધાદ મંગલં મજ્ઞ ॥ સિદ્ધાય મજ્ઞા દેવયા ॥

સિદ્ધે અ કિત્તહત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૩૭ ॥

સિદ્ધ મને મંગલ છે અને સિદ્ધ એજ મારા દેવ છે; સિદ્ધની સ્તુતિ કરીને હું પાપ વોસિરાવુંછું ॥ ૧૩૭ ॥

આયરિયા મંગલં મજ્ઞ ॥ આયરિઆ મજ્ઞા દેવયા ॥

આયરિએ કિત્તહત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૩૮ ॥

આચાર્ય મારું મંગલ છે, આચાર્ય એજ મારા દેવ છે, આચાર્યની સ્તુતિ કરીને હું પાપ વોસિરાવુંછું.

નવજ્ઞાયા મંગલં મજ્ઞ ॥ નવજ્ઞાયા મજ્ઞા દેવયા ॥

નવજ્ઞાએ કિત્તિહત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૩૯ ॥

ઉપાધ્યાય મારું મંગલ છે અને ઉપાધ્યાય મારા દેવ છે; ઉપાધ્યાયની સ્તુતિ કરીને હું પાપ વોસિરાબુંછું.

સાહુ મારું મંગલ છે અને ઉપાધ્યાય મારા દેવ છે; ઉપાધ્યાયની સ્તુતિ કરીને હું પાપને વોસિરાબુંછું.

સાહુ મારે મંગલીક છે, સાહુ મારા દેવ છે, સાહુ મહારાજની સ્તુતિ કરીને હું પાપને વોસિરાબુંછું.

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને આરિહંત અને કેવલીનો ભાવવેડે આશરો લઈને અથવા એ મંદિરા ગમે તે

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને આરિહંત અને કેવલીનો ભાવવેડે આશરો લઈને અથવા એ મંદિરા ગમે તે

એને વેદના ઉત્પન્ન થઈ છે એવો વળી સાહુ હૃદયવેડે કાંઈક ચિંતવે, કાંઈક આલંબન કરીને તે મુનિ

वेदनाओ उत्पन्न थये छते आ तो शी वेदना ! एम जाणी खेम अथवा काइक आलंवन करीने ते दुःखनी
विचारणा करे ॥ १२३ ॥

अणुत्तरेसु नरएसु ॥ वेअणानु अणुत्तरा ॥

पमाय वहमाणेण ॥ मए पत्ता अणंतसो ॥ १२४ ॥

उत्कृष्ट नरकोने विपे उत्कृष्टी वेदनाओ प्रमादे वर्तता एवा में अंतीवार पायी ॥ १२४ ॥

मए केयं इमं कम्मं ॥ समासज्ज अबोहिअं ॥

पोराणगं इमं कम्मं ॥ मए पत्तं अणंतसो ॥ १२५ ॥

अबोधिपणुं पायीने मे आ कर्म कर्तुं; आ जूनुं कर्म हुं अंतीवार पाय्यो ॥ १२५ ॥

ताहिं दुःख विवागाहिं ॥ उवविणा हि ताहिं तहिं ॥

न य जीवो अजीवो न ॥ कय पुब्बो अचिंतनु ॥ १२६ ॥

ते ते दुःखना विपाकोवडे त्यां त्यां वेदना पाये छते जीव पूर्वे अजीव करायो नहि ॥ १२६ ॥

अप्पज्जुअं विहारं ॥ इहं जिण देसिअं विन पसहं ॥

नानु महापुरिस ॥ सेविअं अप्पज्जुअं मरणं ॥ १२७ ॥

અપ્રતિવદ્ધ વિહાર, એ રીતનું જિનભાષિત અને વિદ્વાન માણસોએ પ્રશંસેલું અને મહા પુરુષોએ મેંવેલું
જાણીને અપ્રતિવદ્ધ મરણ અંગીકાર કરે ॥ ૧૨૭ ॥

મ૦૫૦

॥ ૫૩ ॥

જહ પઢિમંમિ કાલે ॥ પઢિમ તિહયર દિસિઅ મુઆરં ॥

પઢા નિહય પઠં ॥ નવેમિ અપુઙ્ગુઅં મરણં ॥ ૧૨૮ ॥

જેમ છેલ્લે કાલે છેલ્લા તિર્થંકર ભગવાને ઉદાર ઉપદેશ આપ્યો એમ નિશ્ચય માર્ગવાલું અપ્રતિવદ્ધ મરણ
અંગીકાર કરે ॥ ૧૨૮ ॥

વત્તીસ મંનિયાહિં ॥ કમ્મ જોગી જોગ સંગહ વલેણં ॥

નુઙ્ગમિનુણય વારસ ॥ વિહેણ તિવણેહ પાણેણં ॥ ૧૨૯ ॥
વત્તીસ ભેદે યોગ સંગ્રહૃદે સંજમ વ્યાપાર સ્થિર કરી, વાર ભેદે તપરૂપ સ્નેહપાને કરી ॥ ૧૨૯ ॥

સંસાર રંગ મઙ્ગે ॥ ધિદ્ વલ વવસાય વદ્ધ કઢાનં ॥

હંતૂણ મોહ મદ્ધં ॥ હરાહિ આરાદ્ધણ પમાગં ॥ ૧૩૦ ॥

સંસારરૂપી રંગ ભૂમિકામાં ધીરજરૂપી વલ અને ઉદ્યમરૂપી સન્નાહ (વસ્ત્રતર) પહેરી સજ્જ થણો એવો
મોહરૂપી મદ્ધને હળીને આરાધનારૂપી જય પતાકા લેઈ લે ॥ ૧૩૦ ॥

॥ ૫૩ ॥

पोराणंगं च कर्म ॥ खवेइ अन्नं नवं तु न चिणाइ ॥

कंम कलंकलिवद्धिं ॥ ठिंदइ संधार मारुढो ॥ १३१ ॥

वली जूनां कर्म खपावीने नवां कर्म न बांधे; कर्म व्याकुलता रुपी वेलडीने संधारामां रहेलो साधु छेदे.

आराहणो वनत्तो ॥ सम्मं काऊण सुविहिनु कालं ॥

उक्कोसं तिन्नि जेवे ॥ गंतण लज्जिऊ निवाणं ॥ १३२ ॥

आराधनाने विषे सावधान एवो सुविहित साधु सम्यक्प्रकारे काल करीने उत्कृष्टा त्रण भव ओतक्रमीने निर्वाण एटले मोक्ष प्रत्ये पाમે ॥ १३२ ॥

धीर पुरिस पन्नत्तं ॥ सत्पुसि निसेविअं परम धोरं ॥

उइस्सो हुसिरंगं ॥ हरसु पमागं अविग्घेणं ॥ १३३ ॥

उत्तम पुरुषोए कहेलुं अने सत्पुरुषोए सेवेलुं एबुं घणुंज आकरुं अणसण करीने निर्विघ्नपणे जयपताका मेळवे ॥ १३३ ॥

धीर पमागा हरणं ॥ करेइ जह तंमि देस कालंमि ॥

सुत्तह मणुगुणंतो ॥ धिइ निच्चल वढ कब्बानु ॥ १३४ ॥

જેમ તે દેશકાલને વિષે સુખદ જયપતાકાનું હરણ કરે તેમ સુત્રાર્થને અનુસરતો અને સંતોષ રૂપી નિશ્ચલ

સન્નાહ પહેરીને સજ્જ થયેલો ॥ ૧૩૪ ॥

ચત્તારિ કસાએતિ ॥ તિન્નિ ગારવે પંચદંદિઅ ગામે ॥

દંતા પરીસહ ચમૂ ॥ હરાહિ આરાહણ પમાગં ॥ ૧૩૫ ॥

ચાર કપાય, ત્રણ ગારવ, પાંચ દંદિય ગ્રામ (સમૂહ) રૂપી વૈરી અને પરિસહ રૂપી ફોજ તેને હર્ષીને આ-

રાધનારૂપ જયપતાકાને તું અંગીકાર કર ॥ ૧૩૬ ॥

માયા હુવ ચિંતિજ્ઞા જીવામિ ચિરં મરામિ વ લહંતિ ॥

જડ ઇઝસિ તરિનં જે ॥ સંસાર મહોઅહિ મપારં ॥ ૧૩૬ ॥

જો અપાર સંસાર રૂપી મહોદીધ તરવાને તું ઇચ્છા રાખતો હોય તો હું ઘણું જીંધું અથવા શીઘ્ર મરણ

પામું છું નિશ્ચે વિચારું નહિ ॥ ૧૩૬ ॥

જડ ઇઝસિ નિહરિનં ॥ સર્વેસિં ચેવ પાવ કમ્માણં ॥

જાણ વચણ નાણ દંસણ ॥ ચરિત્ત ત્રાવુજ્જુન જગં ॥ ૧૩૭ ॥

જો સર્વ પાપકર્મને સ્વેચ્છા નિસ્તરવાને ઇચ્છેછે, તો જિન વચન, જ્ઞાન, દર્શન ચારિત્ર અને ભાવને વિષે

ઉદ્યમવંત થા ॥ ૧૩૭ ॥

दंसण नाण चरिं ॥ तवे अ आराहणा चउ खंधा ॥
सा चेव होइ तिविहा ॥ उक्कोसा मझिम जहन्ना ॥ १३८ ॥

दर्शन, ज्ञान, चारित्र, तप ए आराधना चार भेदे थाय, ते आराधना वळी त्रण भेदे थाय. २ उत्कृष्ट,
२ मध्यम, ३ जघन्य ॥ १३८ ॥

आराहेऊण विऊ ॥ उक्कोसाराहणा चउ खंधा ॥
कम्मरय विपमुक्को ॥ तेयेव जेवेण सिज्जिजा ॥ १३९ ॥
पंडित पुरुष ते उत्कृष्ट आराधना चार भेदे आराधीने कर्म रज रहित थइने तेज भेजे सिद्धि पांमे ॥ १३९ ॥

आराहेऊण विऊ ॥ जहन्न माराहणं चउ खंधा ॥
सत्तठ जव गहणे ॥ परिणामेऊण सिज्जिआ ॥ १४० ॥

पंडित पुरुष चार भेदे जघन्य आराधना आराधीने सात अथवा आठ भव संसारमां करीने पछी मु-
क्ति पांमे ॥ १४० ॥

सम्मं मे सब जुएसु ॥ वेरं मझ न केणइ ॥
खामेमि सब जीवे ॥ खमामि अहं सब जीवाणं ॥ १४१ ॥

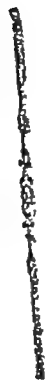
सर्व जीवने विषे मने समता छे, मारे कोइनी साथे वरे नथी, हुं सर्व जीवने खमावुंछुं, अने सर्व जीवने
हुं खुमुंछुं ॥ १४१ ॥

म०प०

॥ ५५ ॥

एअं पञ्चखाणं ॥ अणुपालेकण सुविद्धिनु सम्मं ॥
वेमाणिअव देवो ॥ हविज्ज अहवावि सिज्जिजा ॥ १४२ ॥
ए पञ्चखाण सुविहित साधु सम्यक् प्रकारे पाळीने, वैमानिक देव थाय अथवा सिद्धि पामे ॥ १४२ ॥

॥ इति महापञ्चखाणं सम्मत्तं ॥

આર પચ્ચરવાગ પયના.

દેસિક્ક દેસ વિરત્ત સમ્મદિઠી મરિક્કા જો જીવો ॥

તં હોઈ વાલ પંનિય ॥ મરણં જિણ સાસસે જ્ઞણિયં ॥ ૧ ॥

હકાયની હિસામાંથી દેશ જે ત્રસ. હિંસા તેનો એક દેશ જે મારવાની બુદ્ધિએ નિરઅપરાધી જીવની નિરપેક્ષપણે હિંસા તેથી તથા જૂઠું વોલવાદિકથી નિર્દોષ પામ્યો હતો જે સમકિત દષ્ટિ જીવ મરે તે જિન-શાસનને વિષે પાંચ મરણમાંનું વાલ પંડિત મરણ કહેલું છે ॥ ૧ ॥

પંચય અણુઘયાઈ ॥ સત્તત્ત સિસ્કાન્ન દેસ જઈ ધમ્મો ॥

સંઘેણ વ દેસેણ વ ॥ તેણ ઝુન્ન હોઈ દેસ જઈ ॥ ૨ ॥

જિનશાસનમાં સર્વ વિરતી અને દેશવિરતી એ વે પ્રકારનો યતિધર્મ છે, તેમાં દેશવિરતી ને પાંચ અનુવ્રતો અને સાત શિક્ષાવ્રતો મળી શ્રાવકનાં વાર વ્રત કહ્યાં છે, તે સર્વ વ્રતોએ અથવા એક વે આદિ વ્રતરૂપ તેના દેશે કરીને જીવ દેશવિરતી હોય ॥ ૨ ॥

पाणवह सुसावाए ॥ अदत्त परदार नियमणेशि च ॥
अपरिमि इच्छानु विय ॥ अणुव्याइं विरमणाइं ॥ ३ ॥

प्राणीनो वध, जुहुं बोलुं, अदत्तादान, अने परस्त्रीनो नियम करवावडे करीने तेमज वळी परिमाणर-
हित इच्छाथकी नियम करवावडे पांच अनुव्रतो एटले नियमो थायछे ॥ ३ ॥
जं च दिसावेरमणं ॥ अणुव्याइं जं च वेरमणं ॥
देसावगासियं पिय ॥ गुणव्याइं जेवे ताइं ॥ ४ ॥

जे दिग्विरमण व्रत, अने वळी अनर्थदंड थकी जे निवर्तुं ते अनर्थदंड विरमण, वळी देसावगासिक
पण (मळी) ते व्रण गुणव्रतो कहेवायछे ॥ ४ ॥
जोगाणं परिसंखा ॥ सामाइय अतिहि संविज्ञाभोय ॥
पोसहं विही न संधो ॥ चउरो सिक्कानु वुत्तानु ॥ ५ ॥

भोग उपभोगनुं परिमाण, सामायिक, वळी अतिथिसंविभाग, पोपथविधि पण ए सर्वे (मळी) चार
भोग उपभोगनुं परिमाण, सामायिक, वळी अतिथिसंविभाग, पोपथविधि पण ए सर्वे (मळी) चार
भोग उपभोगनुं परिमाण, सामायिक, वळी अतिथिसंविभाग, पोपथविधि पण ए सर्वे (मळी) चार
भोग उपभोगनुं परिमाण, सामायिक, वळी अतिथिसंविभाग, पोपथविधि पण ए सर्वे (मळी) चार

शिक्षाव्रत कहेलां छे ॥ ५ ॥
आसुकारे मरणे ॥ अहिनाए अ जीविआसाए ॥
नाएहिं व अमुको ॥ पढिम संलेहण मकिच्चा ॥ ६ ॥

ઉતાવળું મરણ થયે છે, અને જીવિતવ્યની આશા નહિ પુટે છે, અથવા સ્વજનોએ (સંલેખના કરવા-
ની) રજા નહિ આપે છે તે છેવટની સંલેખના કર્યા વિના ॥ ૬ ॥

આલોડય નિસ્સહ્યો ॥ સઘરે ચેવારુહિતુ સંથારં ॥

જડ મરડૂ દેસવિરહ ॥ તં વુત્તં બાલ પંન્નિઅયં ॥ ૭ ॥

શલ્યરોહિત છતો પાપ આલોચીને અને પોતાના ઘરને વિષે નિશ્ચે સંથારા ઉપર ચઢીને જો દેશવિરતિ છતો
મરે તો તે વાલપંડિત મરણ કહેવાય ॥ ૭ ॥

જો ત્રત્તપરિન્નાએ ॥ ડવક્કમો વિહરેણ નિદિઠો ॥

સો ચેવ બાલ પંન્નિય ॥ મરણે નેત્ત જહાજુગં ॥ ૮ ॥

જે વિધિ ભક્તપરિજ્ઞાને વિષે ત્રિસ્તારથી વતાવેલો છે તે નક્કી વાલપંડિત મરણને વિષે યથાયોગ્ય
જાણવો ॥ ૮ ॥

વેમાણિણુ કપ્પો ॥ વગેસુ નિઅમેણ તસ્સ ડવવાન્ ॥

નિયમા સિજ્ઞાન્ ડક્કો ॥ સણ સો સત્તમંમિ ત્રેવે ॥ ૯ ॥

ધૈર્માનિક દેવલોકના વાર દેવલોકને વિષે નિશ્ચયે કરીને તેની ઉત્પત્તિ થાયછે, અને તે ઉત્કૃષ્ટથી નિશ્ચ-
યે કરી સાતમા ભવને વિષે સિદ્ધ થાયછે ॥ ૯ ॥

ઇય વાલપંમિયં હોઇ ॥ મરણ મરિહંત સાસણે દિઠં ॥

દત્તો પંમિય પંમિય ॥ મરણં વુઢં સમાસેણં ॥ ૧૦ ॥

જિનશાસને વિષે આ વાલ પંડિત મરણ કહેલું છે, હવે પંડિત મરણ કોને કહેવું તે સંક્ષેપે કરીને કહુંછું ॥ ૧૦ ॥

દશ્વામિ જંતે નત્તમઠં પન્નિક્કમામિ ॥ અઇયં પન્નિક્કમામિ ॥ અણાગયં પન્નિક્કમામિ પચ્ચુપન્નં પન્નિક્કમામિ. કયં પન્નિક્કમામિ કારિયં પન્નિક્કમામિ અણુમોઇયં પન્નિક્કમામિ મિ-
હ્થને પન્નિક્કમામિ અસંજમં પન્નિક્કમામિ કસાયં પન્નિક્કમામિ પાવપનુંગં પન્નિક્કમામિ મિ-
હ્થાદંસણ પરિણામેસુ વા ૬હલોગેસુ વા પરલોગેસુ વા સચ્ચિત્તેસુ વા અચ્ચિત્તેસુ વા પંચસુ ૬ંદિય
હેસુ વા અન્નાણં જાણે ? અણાયારં જાણે ૧ કુદંસણં જાણે ૩ કોહં જાણે ૪ માણં જાણે
૫ માયં જાણે ૬ લોહં જાણે ૭ રાગં જાણે ૮ દોસં જાણે ૯ મોહં જાણે ૧૦ ૬હં જાણે
૧૧ મિહં જાણે ૧૨ સુહં જાણે ૧૩ સંકં જાણે ૧૪ કંચં જાણે ૧૫ ગેહિં જાણે ૧૬ આસં
જાણે ૧૭ તન્હં જાણે ૧૮ તુહં જાણે ૧૯ પંથં જાણે ૨૦ પંહાણં જાણે ૨૧ નિહં જાણે
૨૨ નિયાણં જાણે ૨૩ નેહં જાણે ૨૪ કામં જાણે ૨૫ કલુસં જાણે ૨૬ કલહં જાણે

૨૭ જુહાં જાણે ૨૮ નિજુહાં જાણે ૨૯ સંગં જાણે ૩૦ સંગહં જાણે ૩૧ વવહારં જાણે
 ૩૨ કય વિક્રયં જાણે ૩૩ અણથ્ય દંનં જાણે ૩૪ આત્રોગં જાણે ૩૫ અણાત્રોગં જાણે
 ૩૬ અણાદહ્નં જાણે ૩૭ વેરં જાણે ૩૮ ત્રિયક્કં જાણે ૩૯ દ્વિસં જાણે ૪૦ હાસં જાણે
 ૪૧ પહાસં જાણે ૪૨ પનસં જાણે ૪૩ ફરુસં જાણે ૪૪ ત્રયં જાણે ૪૫ રૂવં જાણે ૪૬
 અપ્પપસંસં જાણે ૪૭ પરનિંદં જાણે ૪૮ પરગરિહં જાણે ૪૯ પરિગહં જાણે ૫૦ પર પ-
 રિવાયં જાણે ૫૧ પરદૂસણં ^{જાણે} ૫૨ આરંત્રં જાણે ૫૩ સંરંત્રં જાણે ૫૪ પાવાણુમોયણં જાણે
 ૫૫ અહિગરણં જાણે ૫૬ અસમાહિ મરણં જાણે ૫૭ કમ્મોદય પચ્ચયં જાણે ૫૮ ઇટ્ઠી
 ગારવં જાણે ૫૯ રસગારવં જાણે ૬૦ સાયાગારવં જાણે ૬૧ અવેરમણં જાણે ૬૨ અમુન્તિ
 મરણં જાણે ૬૩ પસુત્તસ્સ વા પમ્મિબુદ્ધસ્સ વા જો મે કોઈ દેવસિન્ન રાહન્નુ ઉત્તમઠે અફ્ફ-
 મો વહ્કમ્મો અદ્યારો અણાયારો તસ્સ મિઞ્ઞામિડુક્કનં ॥

હે ભગવંત ! અનગત માટે સામાન્યપણે પાપ વ્યાપાર પડિક્કમુંહું, ગઈ વત્તવનો હું પડિક્કમુંહું, ભવિષ્યમાં
 થવાનાને હું પડિક્કમુંહું, વર્તમાનકાળના પાપને હું પડિક્કમુંહું, કરેલા પાપને પડિક્કમુંહું, કરાવેલા પાપને પ-
 ડિક્કમુંહું, અનુમોદેલા પાપને પડિક્કમુંહું, મિથ્યાત્વને પડિક્કમુંહું, અવિરતિને પડિક્કમુંહું, કપાયને પડિક્કમુંહું,

पप व्यापारने पडिक्कुंछं, मिथ्यादर्शन परिणामने विषे, आ लोकने विषे, परलोकने विषे, सचितने विषे, अचितने विषे, पांच इंद्रियना विषयने विषे, अज्ञान सारु एम चितवे छते १, खोशे आचार चितवे छते २, बौद्धादिक दर्शन सारुं एम चितवे छते ३, क्रोधवशे चितवे छते ४, मान वश थइ चितवे छते ५, माया वश थइ चितवे छते ६, लोभ वश थइ चितवे छते ७, रागने वश थइ चितवे छते ८, द्वेषने वश थइ चितवे छते ९, अज्ञान वश थइ चितवे छते १०, पुद्गल पदार्थ अने यश आदिकनी इच्छा वशे चितवे छते ११, मिथ्या दृष्टिपणे चितवे छते १२, मुच्छा वश थइ चितवे छते १३, संजय थकी चितवे छते १४, अन्यमतनी वांछाए करी चितवे छते १५, घर विषे चितवे छते १६, बीजानी वस्तु पामवानी वांछा थकी चितवे छते १७, तरस लागवाथी चितवे छते १८, मुखथी चितवे छते १९, सामान्य मार्गमां चालवा छतां चितवे छते २०, विषममार्गमां चालतां छता चितवे छते २१, निद्रामां चितवे छते २२, नियाणुं चितवे छते २३, स्नेहवशे चितवे छते २४, विकारना वशे चितवे छते २५, चितना डोहोलाण थकी चितवे छते २६, बलेश कराववा चितवे छते २७, सामान्य युद्धने विषे चितवे छते २८, महा युद्धने विषे चितवे छते २९, संग चितवे छते ३०, संग्रह चितवे छते ३१, राजसभामां न्याय करवा माटे चितवे छते ३२, खरिद करवा वेचवा माटे चितवे छते ३३, अनर्थ दड चितवे छते ३४, ऊपयोग माहित चितवे छते ३५, अनुपयोगे चितवे छते ३६, माथे देबुं होय तेना वशे चितवे छते ३७, बेर चितवे छते ३८, तर्क वितर्क चितवे छते ३९, हिंसा चितवे छते ४०, हास्यना वश थइ चितवे छते ४१, अतिहास्यना वश थइ चितवे छते ४२, अति रोषे करी चितवे छते ४३,

कठोर पाप कर्म चित्तवे छते ४४, भय चित्तवे छते ४६, रूप चित्तवे छते ४६, पोतानी प्रशंसा चित्तवे छते ४७, बीजानी निंदा करतां चित्तवे छते ४८, बीजानी गर्हा करतां चित्तवे छते ४९, धनादिक परिग्रह मेळववाने चित्तवे छते ५०, बीजाने क्लेश आपवानुं चित्तवे छते ५१, बीजाने माथे पोतानुं दुषण चढाववा चित्तवे छते ५२, आरंभ चित्तवे छते ५३, विषयना तिव्र अभिलाषथी चित्तवे छते ५४, पाप कार्य अनुमोदवारूप चित्तवे छते ५५, जीवहिंसाना साधनाने मेळववानुं चित्तवे छते ५६, अममाधिर् ए मरुं एम चित्तवे छते ५७, गाढ कर्मना उदय थकी चित्तवे छते ५८, क्रुद्धना अभिमाने करी चित्तवे छते ५९, सारा भोजनना अभिमाने करी चित्तवे छते ६०, सुखना अभिमाने करी चित्तवे छते ६१, अधिरति सारी एम चित्तवे छते ६२, संसार सुखना अभिलाष सहित मरण करतां चित्तवे छते ६३, दिवम संबंधी अथवा रात्री संबंधी सुतां छतां अथवा जागतां छतां, कोइ पण अतिक्रम, व्यतिक्रम, अतिचार, अनाचार लाग्यो होय तेनो मने मिच्छामिदुक्कडं हो.

एस करेमि पणामं, जिएवर वसहस्स वद्धमाणस्स ॥

सेसाणं च जिएाणं, सगणहराणं च सद्धेसिं ॥ ११ ॥

जिनने विषे वृद्ध समान वर्द्धवान स्वामीने वळी गणधर सहित बाकीना सर्व तिर्थकरोने हुं आ नमस्कार करंछुं ॥ ११ ॥

सद्धं पाणारंजं ॥ पच्चक्खामिति अलिय वयणं च ॥

सद्ध मदिन्ना दाणं ॥ मेहुन्न परिगहं चैव ॥ १२ ॥

આપ૦) આ પ્રકારે સર્વ પ્રાણીઓના આરંભને, અલિક (અસલ) વચનને, સર્વ અદત્તાદાન (ચોરીને), મૈથુન
 ॥ ૫૯ ॥ અને પરિગ્રહને પચ્છલુંછું ॥ ૧૨ ॥

સમ્મં મે સઘ ઝૂણુ ॥ વેરં મઙ્ગ ન કેણહ ॥
 આસાનુ કોસિરિત્તાણં ॥ સમાહિમણુપાલણં ॥ ૧૩ ॥

મારે સર્વ પ્રાણી વિષે મિત્રપણું છે, કોઈની સાથે મારે વેર નથી, સર્વ વાંચ્છાઓને ત્યાગ કરીને હું સમા-
 થિ રાહુંછું ॥ ૧૩ ॥

સઘં ચાહાર વિહિં ॥ સન્નાનુ ગારેવે કસાણ અ ॥

સઘં ચેવ મમતં ॥ ચણ્મિ સઘં ચમાવેમિ ॥ ૧૪ ॥

સર્વ પ્રકારનો આહારને, સંજ્ઞાઓને, ગાર્વોને, અને કષાયોને ત્યાગ કરુંછું; સર્વને
 સમાવુંછું ॥ ૧૪ ॥

હુક્કાં ઇમંમિ સમયે ॥ નવક્કમો જીવિઅસ્સ જહ મહ્ગ ॥

અઞ્ચં પચ્છલુંછાણં ॥ વિનલા આરાહણા હોન ॥ ૧૫ ॥

જો મારા જીવિતનો ઉપક્રમ (આડવાનો નાશ) આ અવસરમાં હોય તો આ પચ્છલુંછાણ અને વિસ્તા-
 રવાલી આરાધના થાઓ ॥ ૧૫ ॥

સવ ઉરુક પહીણાણં ॥ સિદ્ધાણં અરહતે નમો ॥
સદેહે જિણ પન્નત્તં ॥ પચ્ચક્કામિ અ પાવગં ॥ ૧૬ ॥

સર્વ દુઃખ ક્ષય થયાં છે જેમનાં એવા સિદ્ધોને, અરિહંતને નમસ્કાર હો, જિનેશ્વરોણુ કહેલું તત્ત્વ હું સદેહું-
છું, પાપકર્મને પચ્ચલ્લુછું ॥ ૧૬ ॥

નમુણ્ણુ ધુઅ પાવાણં ॥ સિદ્ધાણં ચ મહેસિણં ॥
સંથારં પમ્મિવજ્ઞામિ ॥ જહ્ઠા કેવલિ દેસિઅં ॥ ૧૭ ॥

જેમનાં પાપ ક્ષય થયાંછે એવા સિદ્ધોને તથા મહા ઋષીઓને નમસ્કાર હો, જેઓ કેવલીણુ વ્રતાવ્યો છે
તેઓ સંથારો હું અંગીકાર કરુંછું ॥ ૧૭ ॥

જં કિંચિવિ ઉચ્ચરિઅં ॥ તં સઘં વોસિરામિ તિવિહેણં ॥
સામાદયં ચ તિવિહં ॥ કરેમિ સઘં નિરાગારં ॥ ૧૮ ॥

જે કાંઈ પણ લોટું આર્ચ્યું હોય તે સર્વને મન, વચન, કાયાણુ કરી વોસિરાવું છું, વલી સર્વ આગારરોહિત
(જ્ઞાન, શ્રદ્ધા અને ક્રિયારૂપ) ત્રણ પ્રકારનું સામાયક કરુંછું ॥ ૧૮ ॥

વણ્ણં અપ્પિંતરં ડવહિં ॥ સરીરાદ સમ્મોયણં ॥
મણસા વય કાયેહિં ॥ સઘં ઝાવેણ વોસિરે ॥ ૧૯ ॥

बाह्य, अभ्यन्तर,
वोत्सिरावृष्टं ॥ १९ ॥

२॥ निनि वयणं च ॥

सर्वं पाणारज ॥ पञ्चस्कान्ध ॥ ५४ ॥

सर्व्व परिगृहं चैव ॥ मेहुन्न मदिन्नादाणं ॥ मेहुन्न परिगृहं चैव ॥ ५७ ॥
सर्व्व (असल) वचनेने सर्व्व अदस्सादान (चोरीने) मैयुन

आ प्रकारे सर्व प्राणींना अने परिग्रहने पक्षरुखुं ॥ २० ॥

पञ्चलपुंछुं ॥ २० ॥

सम्भं मे सर्वं भूषु ॥ ५१ ॥

આસાન વોસિસ્તાણં સમાહિ મણુપાલય ॥ ૨૧ ॥

॥ २१ ॥

१ ॥ -भिं दीणं सावयं ॥

रागं बंध पन्नेस च ॥ ५२ ॥

नस्सुगतं जयं संगं ॥ रइं अरइं च वासर ॥ ३२ ॥ अरतिने

बंधना कारणभूत
वोसिराबुद्धं ॥ २२ ॥

મમત્તં પરિવચ્ચામિ ॥ નિમ્મમત્તં ઉવઠિત્તુ ॥

આલંબણં ચ મે આયા ॥ અવસેસં ચ વોસિરે ॥ ૨૩ ॥

મમત્તારહિતપણામાં તત્પર થયો છતો મમતાનો ત્યાગ કરું છું વળી મને આત્મા આલંબન ભૂત છે વોંજા સર્વ પદાર્થને વોંસિરાવું ॥ ૨૩ ॥

આયા હુ મહં નાણે ॥ આયા મે દંસણે ચરિત્તે અ ॥

આયા પચ્ચક્કાણે ॥ આયા મે સંજમે જોગે ॥ ૨૪ ॥

નિશ્ચે મને જ્ઞાનમાં આત્મા, દર્શનમાં અને ચારિત્રમાં મને આત્મા, પચ્ચલ્લાણમાં મને આત્મા, સંજમજોગમાં મને આત્મા (આલંબન) થાઓ ॥ ૨૪ ॥

એગો વચ્ચઠ્ઠ જીવો ॥ એગો ચેવુવવચ્ચઠ્ઠ ॥

એગસ્સ ચેવ મરણં ॥ એગો સિપ્પઠ્ઠ નીરત્તુ ॥ ૨૫ ॥

જીવ એકલો જાય છે, નક્કી એકલો ઉપજે છે, એકલોને જ મરણ પણ થાય છે, અને કર્મરહિત થયો છતો એકલો જ સિદ્ધ થાય છે ॥ ૨૫ ॥

એગો મે સાસત્તુ અપ્પા ॥ નાણ દંસણ સંજુત્તુ ॥

સેસા મે બાહિરા ખાવા ॥ સન્ને સંજોગ લક્કણા ॥ ૨૬ ॥

જ્ઞાન, દર્શન સહિત મારો આત્મા, એક શાશ્વતો છે, યાત્રીના મારે જાણ્ય પદાર્થો સર્વે સંવંધમાત્ર સ્વ-
રૂપવાળા છે ॥ ૨૬ ॥

સંજોગ મૂલ્યા જીવેણ ॥ પત્તા હુસ્ક પરંપરા ॥
તમ્હા સંજોગ સંવંધ ॥ સંવં તિવિદ્દેણ વોસિરે ॥ ૨૭ ॥
સંવંધ છે મૂલ તે જેનું એવી દુઃખની પરંપરા આ જીવે મેલ્લી તે માટે સર્વે સંજોગ સંવંધને મત, વચન ને
કાપ્યાણ કરી વોસિરાંબુંછું ॥ ૨૭ ॥

મૂલ ગુણ ઉત્તર ગુણે ॥ જે મે નારાહિયા પયત્રેણ ॥
તમહં સંવં નિંદે ॥ પન્નિકમે આગમિસ્સાણં ॥ ૨૮ ॥
પ્રયત્નવદે જે મૂલગુણો અને ઉચ્ચગુણો મેં ન આરાધ્યા તે સર્વને હું નિંદુંછું આવતાં કાલની વિરાધનાને
ધોડકમુંછું ॥ ૨૮ ॥

સત્ત ડ્રણ અદ્ધ મણ ॥ સન્ના ચત્તારિ ગારવે તિન્નિ ॥
આસાયણ તિત્તીસં ॥ રાગં દોસં ચ મરિદ્ધામિ ॥ ૨૯ ॥
સાત ભય, આટ મદ, ચાર મંજા, ત્રણ ગારવ, તેવીજ આશાતના, રાગ અને દ્રેપને મરંદુંછું ॥ ૨૯ ॥
અસંજમ મન્નાણં ॥ મિહંતં સવ્વમેવ ય મમત્તં ॥

જીવેસુ અજીવેસુ અ ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૩૦ ॥

જીવમાં અને અજીવમાં અવિરતિને, અજ્ઞાનને, મિથ્યાત્વને વળી સર્વ મમતાને નિંદુંછું અને ગરહુંછું ॥ ૩૦ ॥

નિંદામિ નિંદણિજ્ઞં ॥ ગરિહામિ અ જં ચ મે ગરહણિજ્ઞં ॥

આલોપમિ અ સર્વં ॥ અગ્નિતરં વાહિરં નવહિં ॥ ૩૧ ॥

નિંદના યોગ્યને હું નિંદુંછું અને જે મને ગરહવા યોગ્ય છે તે ગરહુંછું સર્વ અભ્યંતર અને વાહ્ય ઉપધિ (મા-
યા) ને હું આલોપુંછું ॥ ૩૧ ॥

જહ વાલો જંપંતો ॥ કક્કમકક્કં ચ નજ્જુઞં નણદ ॥

તં તહ આલોપજ્ઞા ॥ માયામોસં પમુત્તણં ॥ ૩૨ ॥

જેમ વાલક બોલતો છતો કાર્ય, અકાર્યને સરલપણે કહેછે તેમ તે પાપને માયા મૂષાવાદ મૂકીને તેવી રીતે
આલોવે ॥ ૩૨ ॥

નાણંમિ દંસણંમિ અ ॥ સવે ચરિત્તે અ ચનુસુ વિ અકંપો ॥ .

ધીરો આગમ કુસલો ॥ અપરિસ્સાવિ રહસ્સાણં ॥ ૩૩ ॥

જ્ઞાનમાં, દર્શનમાં તપમાં અને ચારિત્રમાં એ ચારેમાં અચલાયમાન, ધીર, આગમમાં કુશલ, કહેલા
ગુણ પાપો નીહ કહેનાર (તેવા ગુરુ પાસે આલેયણ લેવી જોઈએ) ॥ ૩૩ ॥

રાગેણ દોસેણવ ॥ જં, જે અકયન્નઆ પમાણં ॥

જો મે કિંચિવિ ત્રણિન ॥ તમહં તિવિહ્ણ સ્વામેમ્મિ ॥ ૩૪ ॥

રાગે કરી, દ્રેષે કરી, અથવા જે તમારું અહિત અકૃતજ્ઞપણા કરી અને પ્રમાદે કરી બીજાને મેં કંઈક કહ્યું હોય તે હું મન, વચન, કાયાએ કરી સમાવુંછું. ॥ ૩૪ ॥

તિવિહં ત્રણંતિ મરણં ॥ બાલાણં બાલપંનિયાણં ચ ॥

તદ્વયં પંનિય મરણં ॥ જં કેવલિણો અણુમરંતિ ॥ ૩૫ ॥

મરણ ત્રણ પ્રકારનું કહેછે (૧) બાલકોનું (૨) બાલ પંડિતોનું (૩) પંડિત મરણ જેણે કરી કેવલીઓ મરણ પામેછે ॥ ૩૫ ॥

જે પુણ અઠ-મશ્યા ॥ પયલ્લિય સન્નાય વક્કન્નાવાય ॥

અસમાહિણા મરંતિ ॥ ન હુ તે આરાદ્ધગા ત્રણિઆ ॥ ૩૬ ॥

વક્લી જે આઠ મદવાલા છે તે, નાશ પામી છે બુદ્ધિ જેમની ઇવા, વક્કપણને ધારણ કરનારા અસમાધિણ મરેછે, નિશ્ચે તે આરાધક કહેલા નથી ॥ ૩૬ ॥

મરણે વિરાહિણ ॥ દેવ હુગઈ હુદ્ધહા ય કિર વોદ્ધી ॥

સંસારો ય અણંતો ॥ હવઈ પુણો આગમિસ્સણં ॥ ૩૭ ॥

મરણ વિરાધે છતે દેવતામાં દુર્ગતિ થાય તેમ સમ્યક્ત્વ પામું દુર્લભ થઈ પડે અને વહી આવતા કાળમાં અનંત સંસાર થાય ॥ ૩૭ ॥

કા દેવ હુગઈ કા ॥ અવોદિ કેણેવ વુઘઈ મરણં ॥

કેણ અણંતં પારં ॥ સંસારં હિંમઈ જીવો ॥ ૩૮ ॥

દેવની દુર્ગતિ કયી? અવોધિ શું? શા હેતુએ (ચારંવાર) મરણ થાય? કયા કારણે સંસારમાં જીવ અનંતકાળ સુધી ભમે ॥ ૩૮ ॥

કંદપ્પ દેવ કિવિસ ॥ અન્નિન્નગા આસુરીઅ સંમોહા ॥

તા દેવ હુગઈન્ન ॥ મરણંમિ વિરાદિએ હંતિ ॥ ૩૯ ॥

મરણ વિરાધે છતે કંદર્પ દેવ, કિલિવિષ્યા દેવ (હેડ દેવ), ચાક્ર દેવ, દાસ દેવ, અને સંમોહા દેવ એ પાંચ દુર્ગતિઓ થાયછે ॥ ૩૯ ॥

મિહ્વાંદંસણ રત્તા ॥ સનિયાણા કિન્હ લેસમો ગાઢા ॥

ફહ જે મરંતિ જીવા ॥ તેસિં ડુવહા ખવે બોદી ॥ ૪૦ ॥

આ સંસારમાં વિષ્યાદર્શનમાં રક્ત, નિયાણા સંહિત, કૃષ્ણ લેશ્યાશાલા જે જીવો મરણ પામે તેઓને બોધિ વીજ દુર્લભ થાયછે ॥ ૪૦ ॥

આપ૦

સમ્મદંસણ રત્તા ॥ અનિયાણા સુક્કલેસમો ગાઢા ॥
 ૬૪ ॥

જે મરંતિ જીવા ॥ તેસિં સુલદા જવે લોદી ॥ ૬૪ ॥
 ૬૫ ॥

આ સંસારમાં સમ્યક્ દર્શનમાં રક્ત, નિયાણા રહિત, થુલ લેણાવાળા જે જીવો મરણ પામેછે તે જી-
 વોને લોધી વીજ (સમકિત) સુલભ થાયછે ॥ ૬૪ ॥
 ૬૫ ॥

જેઓ વળી ગુરુના શત્રુભૂત, ઘણા મોહવાળા, દુષણ સહિત, કુશીલ, અને અસમાધિય મરણ પામેછે તેઓ
 અનંત સંસારી થાયછે ॥ ૬૨ ॥

જિણવયણે અગુરુત્તા ॥ ગુરુવયણં જે કરંતિ જાવેણં ॥ ૬૩ ॥
 ૬૪ ॥

જિન વચનમાં રાગવાળા, ગુરુનુ વચન ખોલે કરીને જેઓ કરેછે, દુષણ રહિત, સંકલેષ રહિત લોચે, તેઓ
 યોદા સંસારવાળા થાયછે ॥ ૬૩ ॥

લાલ મરણાણિ લહુસો ॥ લહુઆણિ અકામગાણિ મરણાણિ ॥
 મરિહંતિ તે લરાયા ॥ જે જિણવયણં ન યાણંતિ ॥ ૬૪ ॥

જે જિન વચનને નથી જાણતા તે વીંચારા બાલમરણો અને ઘણી વાર ઇચ્છા રહિતપણે મરણ પામશે ॥

સહુગહણં વિસ ત્રક્ષણં ચ ॥ જલણં ચ જલપ્પવેસો અ ॥

અણાયાર ત્રંમસેવી ॥ જંમણ મરણાણુ બંધીણિ ॥ ૪૫ ॥

શસ્ત્ર ગ્રહણ, વિષ ભક્ષણ, વળી મરણું, પાળીમાં બુડી મરણું, અનાચાર તથા અધિક ઉપગરણ સેવનાર, અજન્મ મરણની પરંપરા વચારનારો ॥ ૪૫ ॥

નહુમહે તિરિયંમિ વિ ॥ મયાણિ જીવેણ બાલમરણાણિ ॥

દંસણ નાણ સહગત્ત ॥ પંનિય મરણં અણુમરિસ્સં ॥ ૪૬ ॥

ઉંચા, નીચા અને તિચ્છી (લોક) માં જીવે બાલમરણો કર્યા, હું દર્શન, જ્ઞાને સહિત થકો પંહિત મરણે મરીશ ॥ ૪૬ ॥

નંવેયણયં જાઈ ॥ મરણં નરણુસુ વેઅણાન્ન અ ॥

અઆણિ સંત્રરંતો ॥ પંનિય મરણં મરણુ ઇન્હિ ॥ ૪૭ ॥

ઉદ્દેગ કરનારાં જન્મ મરણ અને નરકને વિષે જે થણી વેદનાઓ, આંત્રે સંમારતો છતો હમણાં પંહિત મરણે મર ॥ ૪૭ ॥

જર નપચ્છહુ ડુક્કં ॥ તો દુઠ્ઠો સહાવત્ત નવરં ॥

किं किं मए न पत्तं ॥ संसारं संसरतेणं ॥ ४८ ॥

ओ दुःख उत्पन्न थाय तो स्वभाव थकी तेवी विक्षेय उत्पत्ति जावी; संसारमां भमतं छतां हुं थुं थुं दुः-

ख नथी पाम्यो ॥ ४८ ॥

संसार चक्कवाले ॥ सबैविय पुगला मए बहुसो ॥

आहारिआय परिणा ॥ मिआय न यहं गनु ततिं ॥ ४९ ॥

वळी में बगी वखत संसारचक्रमां सर्वे पण पुद्गलो खाधा, तेमज परिणमाव्या, (तोपणं) ॐ हुं हुं-

सि पाम्यो नहिं ॥ ४९ ॥

तए कछेहि व अग्गी ॥ लवण जलोवा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तप्पेनुं कामजोगेहिं ॥ ५० ॥

तरणां लाकडाए करी जेम अथि अने हजारो नदीआए करीने जेम लवण समुद्र (वृत्ति पाम्यो नथी) तेम कामभोगोए करीने आ जीव वृत्ति पाम्यो नथी ॥ ५० ॥

आहार निमित्तेणं ॥ मग्गा गहंति सत्तमीं पुहवीं ॥

सच्चित्तो आहारो ॥ न खमो मणसावि पण्येडं ॥ ५१ ॥

આહારના કારણે કરી (તંદુલીઆ) મચ્છો સાતમી નરક મૃતિએ જાયછે. માટે સાચિત આહાર મને કરીને પણ પ્રાર્થના કરવા યોગ્ય નથી ॥ ૫૧ ॥

પુધિં કય પરિકમ્મો ॥ અનિઆણો ઝહિઝળ મઢ્-બુદ્ધિં ॥

પઢ્ઢા મલિઅ કમાન ॥ સઘો મરણં પમ્મિઢ્ઢામિ ॥ ૫૨ ॥

મથમ અભ્યાસ કર્યો છે જેણે, અને નિયાણા રહિત થયો હતો, મૃતિ અને બુદ્ધિથીજ વિચારીને પછી નાશ કર્યો છે કષાય જેણે, એવો હતો જલદી મરણ અંગીકાર કરુંછું ॥ ૫૨ ॥

અક્કંને ચિરન્નાવિય ॥ તે પુરિસા મરણ દેસ કાલંમિ ॥

પુઘ કય કમ્મ પરિન્ના ॥ વણાઈ પઢ્ઢા પરિવંનંતિ ॥ ૫૩ ॥

હાંવા વસ્તના અભ્યાસ વિના અકાલે (અણસણ કરનારા) તે પુરુષો પૂર્વે કરેલા કર્મોના પ્રભાવે કરી શાછા પડેછે (દુર્ગતિએ જાયછે) ॥ ૫૩ ॥

તમ્હા ચંદગ વિઘ્નં ॥ સકારણં ઝઙ્ઙુણ પુરિસેણ ॥

જીવો અવિરહિઅ ગુણો ॥ કાયઘો મુક્ક મગ્ગંમિ ॥ ૫૪ ॥

તે માટે રાધાવેધની પેઠે હેતુ, ^{સાદિત} દુઃશ્રમવાલા પુરુષોએ મોક્ષ માર્ગ સાધવા માટે પોતાનો આત્મા જ્ઞાનાદિ ગુણ સાદિત કરવો ॥ ૫૪ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥

મદ્ધીણો ॥ ૫૫ ॥

બાહિર જોગ વિરહિત ॥ આપ્રિંતર પ્રાણ જોગ મદ્ધીણો ॥ ૫૫ ॥

તે અવસરને વિષે સાવધાન મનવાલો, પુદ્ગલિકા વ્યાપારે રહિત અને આત્માના સ્વરૂપ ચિંતનના વ્યા-

હંતૂણ રાગ દોસં ॥ ત્રિતૂણ ય અઠ કમ્મ સંઘાયં ॥

તે અવસરને વિષે શરીરને છાંડી દે ॥ ૫૬ ॥

હંતૂણ રાગ દોસં ॥ ત્રિતૂણ ત્રવા વિમુચ્છિદ્ધિસિ ॥ ૫૬ ॥

જમ્મણ મરણ રહંદે ॥ ત્રિતૂણ જન્મ અને મરણરૂપ અર્હદને ભેદીને સંસારથી

રાગ દ્વેષને છૂટીને, આઠ કર્મોના સમુદ્ધનો નાશ કરીને,

મુક્તિ ॥ ૫૬ ॥

આ પ્રકારે ત્રસ અને સ્થાવરને કલ્યાણ કરનાર, મોક્ષ માર્ગનો પાર પમાડનાર જિનેશ્વરે વતોનેલો સર્વ

તસ થાવર ચેમંકરં ॥ પારં નિદ્વાણ મગસ્સ ॥ ૫૭ ॥

આ પ્રકારે ત્રસ અને સ્થાવરને કલ્યાણ કરનાર, મોક્ષ માર્ગનો પાર પમાડનાર જિનેશ્વરે વતોનેલો સર્વ

નહિ તંમિ દેસકાલે ॥ સક્કો બારસવિહો સુઅરકંધો ॥

આપ્રિંતર પ્રાણ જોગ મદ્ધીણો ॥ ૫૫ ॥

તે અવસરને વિષે સાવધાન મનવાલો, પુદ્ગલિકા વ્યાપારે રહિત અને આત્માના સ્વરૂપ ચિંતનના વ્યા-

હંતૂણ રાગ દોસં ॥ ત્રિતૂણ ય અઠ કમ્મ સંઘાયં ॥

તે અવસરને વિષે શરીરને છાંડી દે ॥ ૫૬ ॥

હંતૂણ રાગ દોસં ॥ ત્રિતૂણ ત્રવા વિમુચ્છિદ્ધિસિ ॥ ૫૬ ॥

જમ્મણ મરણ રહંદે ॥ ત્રિતૂણ જન્મ અને મરણરૂપ અર્હદને ભેદીને સંસારથી

રાગ દ્વેષને છૂટીને, આઠ કર્મોના સમુદ્ધનો નાશ કરીને,

મુક્તિ ॥ ૫૬ ॥

આ પ્રકારે ત્રસ અને સ્થાવરને કલ્યાણ કરનાર, મોક્ષ માર્ગનો પાર પમાડનાર જિનેશ્વરે વતોનેલો સર્વ

સર્વો અણુચિંતેનું ॥ ઘણિયંપિ સમસ્થચિત્તેણં ॥ ૫૮ ॥

તે અવસરને વિષે અતિશય સમર્થ ચિત્તવાળાં પણ બાર અંગરૂપ સર્વ શ્રુત સ્કંધ ચિંતયવાં શક્ય નથી ॥

एगंसिवि जंमि पए ॥ संवेगं वीअराय मग्गंसि ॥

ગછડ નરો અન્નિશ્કં ॥ તં મરણં તેણમરિઅવં ॥ ૫૯ ॥

વિતરાગના મારગમાં જે એક પણ પડેને વિષે મનુષ્ય બારંબાર વૈરાગ્ય પામે તેણે કરી સહિત જે મરણું તે મરણ મરવા યોગ્ય છે ॥ ૫૯ ॥

તા एगंपि सिलोमं ॥ जो पुरिसो मरण देस कालंसि ॥

આરાહણો વડત્તો ॥ ચિંતંતો આરાહગો હોડ ॥ ૬૦ ॥

તે મોટે જે પુરુષ મરણના અવસરમાં આરાધનાના ઉપયોગવાળો એક પણ શ્લોક ચિંતવતો રહે તો તે આરાધક થાયછે ॥ ૬૦ ॥

आराहणो वडत्तो ॥ कालं काज्जण सुविहितु सम्मं ॥

નક્કોસં તિન્નિ નેવે ॥ ગંતૂણ લહડ નિઘાણં ॥ ૬૧ ॥

આરાધના કરવાના ઉપયોગવાળો, રહ્યા આચારવાળો, રહી રીતે કાઢ કરીને ઉત્કૃષ્ઠથી ત્રણ ભવ કરી-ને મોક્ષ પામેછે ॥ ૬૧ ॥

સમણુ તિઅહં પઠમં ॥ બીઅં સઘઠ સંજનુ મિત્તિ ॥
સઘં ચ વોસિરામિ ॥ એઅં નણિયં સમાસેણં ॥ ૬૨ ॥
પ્રથમ તો હું સાણું છે, બીજું સર્વ પદાર્થોમાં સંયમવાળો છું (તેથી) હું વઠી સર્વને વોસિરાણું છે, આ સંસે-

પે કરી કહું ॥ ૬૨ ॥
લહં અલહપુઘં ॥ જિણવયણ સુન્નાસિઅં અમયજૂઅં ॥
ગહિત્ત સુગહમગ્ગો ॥ નાહં મરણસ્સ વોહેમિ ॥ ૬૩ ॥
જિનેશ્વર ભગવાનના આગમમાં કહેલું, અમૃત સારણું અને પૂર્વે નોંહ પામેલું એવું (આત્મતત્ત્વ) હું પામ્યો

અને સિદ્ધિ ગતિનો માર્ગ ગ્રહણ કર્યો તો હું મરણથી બીતો નથી ॥ ૬૩ ॥
ધીરેણ વિ મરિયં ॥ કાનરિસેણ વિ અવસ્સ મરિયં ॥

ડુન્દં હુ મરિયં ॥ વરં હુ ધીરત્તણે મરિનં ॥ ૬૪ ॥
ધીર પુરુષે પણ મરણું પડે છે, અને કાયર પુરુષે પણ અવશ્ય મરણું પડે છે, વંતેને પણ નિશ્ચયે કરી મરવા-
નુ છે, તો ધીરપણે મરણું એ નિશ્ચય સુદર છે ॥ ૬૪ ॥

સિલેણ વિ મરિયં ॥ નિસ્સીલેણ વિ અવસ્સ મરિયં ॥
ડુન્દંપિ હુ મરિયં ॥ વરં હુ સીલત્તણે મરિનં ॥ ૬૫ ॥

શીલત્રાલાં પળ મરતું પડેછે, શીલરહિત માણસે પળ અવશ્ય મરતું પડેછે, વંતેને પણ નિશ્ચય કરી મર-
ત્રાતું છે, તો શીલ સહિત મરતું એ નિશ્ચે સુંદર છે ॥ ૬૫ ॥

નાથસ્સ દંસણસ્સ ય ॥ સમ્મત્તસ્સ ય ચરિત્ત જુત્તસ્સ ॥

જો કાહિ જીવજનું ॥ સંસારા સો વિમુચ્છિહિસિ ॥ ૬૬ ॥

જે કોઈ તારિત્ર સહિત જ્ઞાનમાં દર્શનમાં અને સમ્યક્ત્વમાં સાધ્યાનવળું કરશે તે વિશેષે કરી સંસાર-
થકી મૂકાશે ॥ ૬૬ ॥

ચિરન્નસિન્ન વંન્નયારી ॥ પપ્પોમેક્કણ સેસયં કમ્મં ॥

અણુપુઘીદ વિમુક્કો ॥ ગઙ્ગહ સિદ્ધિં ધુઅકિલેસો ॥ ૬૭ ॥

વળા કાલ સેવ્યું છે વ્રત્તચર્ય જેને ॥ તે વાકીના કર્મનો નાશ કરીને તથા સર્વ વેલેશનો નાશ કરીને
અનુક્રમે થુદ થયો છતો સિદ્ધિમાં જાય ॥ ૬૭ ॥

નિક્કસાયસ્સ દંતસ્સ ॥ સૂરસ્સ વવસાદણો ॥

સંસાર પરિન્નોઅસ્સ ॥ પચ્ચક્કાણં સુહં જંવે ॥ ૬૮ ॥

કપાય રહિત, દાન્ત, (પાંચ ઈન્દ્રિયો અને છઠ્ઠા મનને દમન કરનાર,) શુરવીર અને ઉદ્યમન્ત તથા સંસાર-
રથી ભય ભ્રાંત થણો એવાનું પચ્ચલ્લાણ રૂઢું હોય ॥ ૬૮ ॥

આપં ॥ ૬૭ ॥

આપં ॥ ૬૭ ॥

ધીરો અમદુસન્નો ॥ સો ગઢદ નત્તમં ઠાણં ॥ ૬૯ ॥
ધીર અને સુશ્રવણ રહિત જ્ઞાનવાલો મરણના અવસરે જે આ પચ્ચસ્થાણ કરશે તે ઉત્તમ સ્થાનકને પામશે ॥ ૬૯ ॥

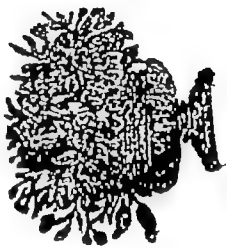
ધીરો જરમરણ વિઠ્ઠ ॥ ધીરો (વીરો પાઠાંતરં) વિન્નાણ નાણ સંપન્નો ॥
ધીરો જરમરણ વિઠ્ઠ ॥ ૭૦ ॥

લોગસ્સુધોઅગરો ॥ દિસચ્ચ સ્વયં સદ્ધડ્ઢ્ઠાણં ॥ ૭૦ ॥
લોગસ્સુધોઅગરો ॥ ૭૦ ॥

ધીર, જરા અને મરણને જાણનાર, જ્ઞાન દર્શને કરીને સહિત, લોકમાં ઉદ્યોતના કરનાર એવા ધીર (વીર બીનેશ્વર) સર્વ દુઃખોનો ક્ષય ॥ ૭૦ ॥

॥ શ્રી આનર પચ્ચસ્થાણ સંમાસ ॥

આપો

आराधना पयन्ना.

नमिऊण जणइ एवं ॥ जयवं समजच्चियं समाइससु ॥

तत्तो वागरइ गुरु ॥ पच्चंताराइणं एयं ॥ १ ॥

श्री गुरु महाराजने नमस्कार करीने आ प्रमाणे विषय कहे के हे भगवन् ! मने समयने उचित आदेश करो (आराधना करावो) तयारे गुरु महाराज छेवटनी आराधना आ प्रमाणे भणे ॥ १ ॥

आलोइसु अइयारे ॥ वयाइ उच्चरसु खमिसु जीविसु ॥

वोसिरिसु जाविअप्पा ॥ अठारस पावठाणाइं ॥ २ ॥

१ अतिचार आलोवो. २ व्रत उच्चरो. ३ जीवाजोनी खमावो. ४ आत्माने भावीने अठार पाप स्थानक वोसिरावो ॥ २ ॥

चनुसरण डुक्कन गरिहणं च ॥ सुकन्ताणुमोयणं कुणसु ॥

सुहज्जावणं अणसणं ॥ पंच नमुक्कार सरणं च ॥ ३ ॥

આરા૦ ૬ ચાર શરણ આદરો. ૬ પાપની નિંદા કરો. ૭ સુકૃતની અનુમોદના કરો. ૮ શુભ ભાવના ભાવો. ૯ અ-
પશ્ચાત્તપ કરો અને. ૧૦ પંચ પરમેષ્ઠિનું ધ્યાન કરો. ॥ ૩ ॥

નાણંમિ દંસણંમિ ય ॥ ચરણંમિ તવંમિ તહ્ય વિરયંમિ ॥

પંચવિદ્ધે આયોરે ॥ અદ્વિત્યારાલોચણં કુણસુ ॥ ૪ ॥

જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપ અને વૈરિય એ પાંચ પ્રકારના આચારને ત્રિપે અતિચારની આલોચના કરો ॥

કાલ વિણયાઈ અદ્વ ॥ વ્યયાર આયાર વિરહિયં નાણં ॥

જં કિંચિ મએ પહિયં ॥ મિહામિ હુક્કનં તસ્સ ॥ ૫ ॥

૧ કાલ. ૨ વિનય. ૩ વહુ માન. ૪ ઉપધાન ૫ ગુરુને ઓલવવા. ૬ શુદ્ધ સુત્ર. ૭ અર્થ. ૮ સુત્ર તથા અર્થ
બંને. એ આઠ પ્રકારમાંથી આચાર રહિત હું જે કાઈ મળ્યો હોઉં તેનો મારે મિહામિ હુક્કનં હો (તે પાપ મારે
મિથ્યા થાઓ) ॥ ૫ ॥

નાણીણ જં ન દિન્નં ॥ સદ્દ સામહંમિ વહ્ અસણાદ ॥

જા વિહિયા ય અવત્તા ॥ મિહામિ હુક્કનં તસ્સ ॥ ૬ ॥

છતી શક્તિએ વસ્ત્ર અન્નાદિક જે જ્ઞાનીઓને મેં ન આપ્યું હોય અને જે મેં તેમનો અવજ્ઞા કરી હોય તેનો
મારે મિહામિ હુક્કનં હો ॥ ૬ ॥

જે પંચ પ્રેમ નાણસ્સ ॥ નિંદણં લો ઇમસ્સ ઉવહાસો ॥
જો ન કલુ ઉવધાનુ ॥ મિહ્ધામિ દુક્કનં તસ્સ ॥ ૭ ॥

માનના પાંચ પ્રકાર, મતિ, શ્રુત, અવધિ, મનઃપર્યવ અને કેવલ તેની જે નિંદા કરી હોય, અને વલી તેમનો જે હાંસી કરી હોય તે, તથા વલી જે મેં તેમનો ઉપદાત કર્યો હોય તેનો મિચ્છામિ દુક્કંદં હો ॥ ૭ ॥
નાણોવગરણ જૂયાણં ॥ કવલિયા ફાલિહ પુહિયાઈણં ॥
આસાયણા કયા જં ॥ મિહ્ધામિ દુક્કનં તસ્સ ॥ ૮ ॥

જ્ઞાનોપગરણમૂત જે કવલી, પાટી પોથી વિગેરેની જે કાંઈ આશાતના કીધી હોય તેનો મારે મિચ્છામિ દુક્કંદં હો ॥ ૮ ॥

જં સમતં નિસં ॥ કિયાઃ અઠવિહ ગુણ સમાનતં ॥
ધરિયં મએ ન સમ્મં ॥ મિહ્ધામિ દુક્કનં તસ્સ ॥ ૯ ॥

નિઃશંકિત, નિર્કલિત નિવિતિગિચ્છા, અમુઠ દિહિ, ઉપવંદ્ધેણ, સ્થિરિકરણ, શાત્સલ્ય, પ્રભાવના એ આઠ પ્રકારના ગુણે સહિત એવું જે સમકિત મેં ન ધારણ કર્યું હોય તેનો મારે મિચ્છામિ દુક્કંદં હો ॥ ૯ ॥
જં ન જણિયા જિણાણં ॥ જિણ પપ્પિમાણં ચ ખાવનુ પૂયા ॥
જં ચ અપ્પત્તિ વિહિયા ॥ મિહ્ધામિ દુક્કનં તસ્સ ॥ ૧૦ ॥

જે અરિહંતની જિન પ્રતિમાની ભાવથી પૂજા ન કરી હોય અને મેં અભક્તિ કરી હોય, તેનો મારે મિ-

આરાં.

નચ્છામિ દુક્કહં હો ॥ ૧૦ ॥

જં વિરઈલે વિણાસો ॥ ચેઈય દવ્વસ્સ જં વિણાસંતો ॥

॥ ૬૯ ॥

અન્નોઝવિશ્કલે મે ॥ મિચ્છામિ દુક્કમં તસ્સ ॥ ૧૧ ॥

ચૈત્ય દ્રવ્યનો જે મેં વિનાશ કર્યો હોય અને જે વિનાશ કરતા વીજા માળસને હેવેલ્યો હોય તેનો મારે મિ-

મિચ્છામિ દુક્કહં હો ॥ ૧૧ ॥

આસાયણં કુણંતો ॥ જં કહવિ જિણંદ મંદિરાહસુ ॥

સત્તીએ ન નિસિહો ॥ મિચ્છામિ દુક્કમં તસ્સ ॥ ૧૨ ॥

કોઈ પ્રકારે ^{આદિની} જિન મંદિરની આશાતના કરતા ઘૂવા કોઈ માળસને છતી ચક્તિએ ન નિષેધ્યો હોય તેનો મારે મિચ્છા-

મિ દુક્કહં હો ॥ ૧૨ ॥

જં પંચહિં સમિહિં ॥ તીહિં ગુત્તીહિં સંગયં સયયં ॥

પરિપાલિયં ન ચરણં ॥ મિચ્છામિ દુક્કમં તસ્સ ॥ ૧૩ ॥

જે પાંચ સમિતિવહે અને ત્રણ ગુપ્તિવહે સહિત ઘણું ચારિત્ર નિરંતર મેં ન પાલ્યું હોય તેનો મારે મિચ્છામિ

દુક્કહં હો ॥ ૧૩ ॥

एगिंदियाण जं कहवि ॥ पुढवि जल जलण मारुय तरूणं ॥

जीवाण वहो विहिनु ॥ मिळामि डुक्कं तस्स ॥ १४ ॥

पृथ्वी, अप, तेउ, वाउ, वनस्पति ए जे एकेंद्रि जीवोनो में कोइ पण रीते वध कर्यो होय, तेनो मारे मि-
च्छामि दुक्कंडं हो ॥ १४ ॥

किमि संख सुत्ति पुयर ॥ जलोय गंमोल अलसप्पमुहा ॥

वेइंदिया हया जं ॥ मिळामि डुक्कं तस्स ॥ १५ ॥

करमीया, शंख, छीप, पोरा, जलो, गंडोला, अलसीयां, प्रमुख वेइंद्रि जीवोने जे में हण्या होय तेनो
मारे मिच्छामि दुक्कंडं हो ॥ १५ ॥

गदह कुंशु जूआ ॥ मंक्रुण मंकोम कीमियाईया ॥

तेइंदिया हया जं ॥ मिळामि डुक्कं तस्स ॥ १६ ॥

गद्धरीयां, कुंथुआ, जु, मांक्रण, मंकोडी, कीही, विंगरे तेइंद्रि जीवोने जे में हण्या होय तेनो मारे
मिच्छामि दुक्कंडं हो ॥ १६ ॥

करोलिय कुत्तिय विहू ॥ मच्चिया सलहच्चप्पय पमुहा ॥

चन्नरिंदिया हया जं ॥ मिळामि डुक्कं तस्स ॥ १७ ॥

કરોલીયા, કુંતી, વિંછી, માંલ, પતંગિયા, તીંડ, ભમરા વિગેરે જે મેં ચૌરિંદ્રિ જીવ રૂળ્યા હોય તેનો મારે મિચ્છામિ દુકડં હો ॥ ૧૭ ॥

જલચર શ્વેતચર રાજચર ॥ આનંદિ વ્યમાય દપ્પ કપ્પેસું ॥

પાંચિંદિયા હયા જં ॥ મિહામિ દુક્કમં તસ્સ ॥ ૧૮ ॥

જલચર, થલચર, સ્વેતચર વિગેરેને ૧ નિઃશુકતા, ૨ હવયોગ શૂન્યતા, ૩ દર્પ વિગેરેથી જે મેં પાંચિંદ્રિ જીવ રૂળ્યા હોય તેનો મારે મિચ્છામિ દુકડં હો ॥ ૧૮ ॥

જં કોહ લોહ ભય હાસ ॥ પરવસેણં મણ વિમૂઢેણં ॥

જ્ઞાસિય મસચ્ચ વયણં ॥ તં નિંદે તંચ ગરિહામિ ॥ ૧૯ ॥

જે ક્રોધ, લોભ, ભય અને હાસ્યના પરવશ પળાથકી મેં મૂર્ખે અસત્ય વચન ભાણું હોય તેને હું નિંદું છું અને ગરહું છું ॥ ૧૯ ॥

જં કવમ વાવમેણ ॥ મણ પરં વંચિનણ શોવંપિ ॥

ગહિયં ધણં આદિત્તં ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૦ ॥

જે કપટ વ્યાપારવેડે મેં પરને ડગીને થોડું પણ ધન અળ દીધું લીધું હોય તેને હું નિંદું છું અને ગરહું છું ॥

દિવં વ મણુસ્સં વા ॥ તેરિહં વા સરાગ હિયણં ॥

જં મેહુણ માયરિયં ॥ તં નિંદે તંચ ગરિહામિ ॥ ૨૧ ॥

દેવ સંવંધી અથવા મનુષ્ય સંવંધી અથવા તિર્યંચ સંવંધી સરાગ હૃદયવડે કરીને જે મૈયુન સેવ્યું હોય તે હું નિંદુંછું અને ગરહુંછું ॥ ૨૧ ॥

જં ઘણ ધન્ન સુવન્ન ॥ પમુહંમિ પરિગેહ નવ વિહેવિ ॥

વિહિન્ન મમન્ત ખાવો ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૨ ॥

જે ધન ધાન્ય સુવર્ણ પ્રમુલ્લ નવ વિધ પરિગ્રહ (ધન, ધાન્ય સ્ત્રેત્ર વાસ્તુક સોતું રૂપું કુપ્ય દ્રિપદ ચતુષ્પદ) ને વિષે જે મમતા ભાવ કીધો હોય તે હું નિંદુંછું અને ગરહુંછું ॥ ૨૨ ॥

જં રાઈ ખોયણ વિરમણાઈ ॥ નિયમેસુ વિવિહ રૂવેસુ ॥

સ્વલિયં મદ્દ સંજાયં ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૩ ॥

રાત્રિ ખોજેન વિરમણાદિ વિવિધ પ્રકારના નિયમોને વિષે મને જે દોષ લાગ્યો હોય તે હું નિંદુંછું અને ગરહુંછું ॥ ૨૩ ॥

વાહિર મણિતરયં ॥ તવં હુવાલસ વિહં જિણુદ્ધિઠં ॥

જં સત્તીએ ન કયં ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૪ ॥

આરા૦

૫૭૧ ॥ ૨૧

જિનેશ્વર ભગવંતે ખાંચેલા પવા માલ અને અમ્યંતર મલી વાર પ્રકારના તપને જે યથાશક્તિ ન કર્યા હોય તેને હું નિંદું અને ગરદું ॥ ૨૪ ॥

જોગસુ મુસ્ક પદ સાહગેસુ ॥ જં વીરિયં ન ય પતન્તં ॥

મણ વય કાઠિણિ ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિદ્દામિ ॥ ૨૫ ॥

મોક્ષ માર્ગના સાધક યોગને વિષે મન વચન કાયાણ કરી જે વીર્ય ન ફોરવું તે હું નિંદું અને ગરદું ॥

પાણાદવાય વિરમણ ॥ પમુહાઈ તુમં હુવાલસ વયાઈ ॥

સમ્મં પરિજ્ઞાવંતો ॥ જણસુ જહા ગદ્ધિઅ ઝંગાઈ ॥ ૨૬ ॥

પ્રાણાતિપાત વિરમણ પ્રમુલ્લ તમે વાર વ્રતોને સમ્યક્ પ્રકારે રહી રીતે શાવતા જે માંગાવદે લીધા હોય તે માંગાવ કહો ॥ ૨૬ ॥

લામેસુ સલ્લ સન્ને ॥ લમેસુ તેસિં તુમં વિગયકોવો ॥

પરિદ્ધરિઅ પુદ્ધવેરો ॥ સલ્લે મિત્તિત્તિ ચિંતેસુ ॥ ૨૭ ॥

તમે કોષ રહિતપણે સર્વ પ્રાણીમાત્રને સમાવો અને તેમનું તમે સ્વર્ગ પૂર્વ (આગલું) વૈર ત્યાગ કરીને સર્વ મિત્ર છે એમ ચિંતવો ॥ ૨૭ ॥

પાણાદવાય મલિયં ॥ વોરિકં મેહુણં દ્રવિણ મુહં ॥

कोहं माषां मायं ॥ लोत्रं पिद्यं तद्वा दोसं ॥ १७ ॥

१ प्राणातिपात, २ मृषावाद, ३ चोरी, ४ मैथुन, ५ द्रव्यनी मूर्च्छा (परिग्रहनी लालच), ६ क्रोध, ७ मान, ८ माया, ९ लाभ, १० प्रेम, तथा ११ द्वेष ॥ २८ ॥

कलहं अप्रस्कारं ॥ पेषुन्नं रइअरइ समाजत्तं ॥

परपरिवायं माया ॥ मोसं मिहत्त सद्धं च ॥ १९ ॥

१२ कलह, १३ अम्याख्यान (आलटेंबुं), १४ चाही, १५ रतिअरति सहित, १६ परपरिवाद (पारका दोष), १७ मायावृषा, अने १८ मिहमात्त शल्य ॥ २९ ॥

वोसरिसु इमां ॥ मुक्क मग्ग संसग्ग विग्घ नूयां ॥

डुग्गइ निवंधणां ॥ अठारस पावणाणां ॥ ३० ॥

आ मोक्ष मार्गना संसर्गने विघ्न भूत अने दुर्गतिना कारण एवां अठार पाप स्थानकोने बोसरावो. ॥

चउत्तीस अइसय जुआ ॥ अठ महा पाप्मिहेर पप्पिपुत्ता ॥

सुरविहिय समवसरणा ॥ अरिहंता मज्जे ते सरणं ॥ ३१ ॥

चोत्तीस अतिशय युक्त, आठ महा पाप्मिहार्य सहित अने देवताए रचेलुं छे समवसरण जेमनुं एवा ते अरिहंत भगवानो मने शरण हो. ॥ ३१ ॥

ચનુવિહ કસાય ચત્તા ॥ ચનુ વયણા ચનુ પયાર ધસ્મ કહા ॥

ચનુ ગફ હુહ નિદલણા ॥ અરિહંતા મસ્ર તે સરણં ॥ ૩૨ ॥

ચાર પ્રકારના (ક્રોધ, માન, માયા, લોભ રૂપ) કષાય જેમણે ત્યાગ કર્યો છે, ચાર મુખવાલા, ચાર પ્રકારની ધર્મ કથા કહેનારા ચાર ગતિના હુલને નાશ કરનારા અરિહંતો તે મને શરણ હો ॥ ૩૨ ॥

જે અઠ કસ્મ મુકા ॥ વર કેવલ નાણ મુણિય પરમહા ॥

અઠમય ઠાણ રહિયા ॥ અરિહંતા મસ્ર તે સરણં ॥ ૩૩ ॥

જે આઠ કર્મથી મુક્ત છે અને પ્રધાન કેવલ જ્ઞાને કરી જાણ્યાછે પરમાર્થ જેમણે, આઠ મદના સ્થાન-ક રહિત એવા અરિહંતો તે મને શરણ હો ॥ ૩૩ ॥

ઋવ ચિત્તે અરુહંતા ॥ ઋવારિપ્પરણેણ અરિહંતા ॥

જે તિજગ પૂઅણિજ્ઞા ॥ અરિહંતા મસ્ર તે સરણં ॥ ૩૪ ॥

જે અરિહંતો સંતારરૂપ ક્ષેત્રમાં સ્વપ્રજતા નથી અને ભાવ અરિ (રાગ અને દ્વેષ) ને હણવે કરીને અરિહંત થયા છે, જે ત્રણ જગતમાં પૂજનીય છે, એવા અરિહંતા તે મને શરણ હો ॥ ૩૪ ॥

તરિનણ ઋવ સમુદં ॥ રનદં હુહલહરિ લલક હુહંધં ॥

જે સિદ્ધિ મુદં પત્તા ॥ તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૩૫ ॥

રોદ્ર અને દુઃખની લલલોગમે લહેરોથી નહિ ઓલંગાય પણ સંપાર સમુદ્રને તરીને મિદિ ગતિનું સુખ તેને જે પામ્યા છે તે સિદ્ધો મારે શરણ હો ॥ ૩૫ ॥

જે પ્રંજિકણ તવ નુગરેણં ॥ નિવિમાદં કમ્મ નિયમાદ ॥
સંપન્ના મુલ્ક સુહં ॥ તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૩૬ ॥

તપરૂપી મોગરવંડે નિચિડ (આકરી) કર્મરૂપ વેડીને ભાગીને મોક્ષરૂપ મુલ્કને પામ્યા તે નિદ્ધોનું મારે શરણ હો
જાણાનલ જોગેણં ॥ જાણ નિદ્ધ સયલ કમ્મમલો ॥

કણગં વ જાણ અપ્પા ॥ તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૩૭ ॥
ધ્યાનરૂપી અગ્નિના યોગવંડે જેમનો તરુલ કર્મ રૂપ મેલ વલી ગયો છે અને સોનાની પેઠે જેમનો આત્મા નિર્મલ થયો છે તે સિદ્ધોનું મારે શરણ હો ॥ ૩૭ ॥

જાણ ન જમ્મો ન જરા ॥ ન વાહિણો ન મરણં ન વાવાહા ॥

ન ચ કોહાદ કસાયા ॥ તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૩૮ ॥
જેમને જન્મ, જરા (વડપણ) રોગ, મરણ અને અવાધા (પીડા) અને ક્રોધાદિક કષાયો નથી તે સિદ્ધોનું મારે શરણ હો ॥ ૩૮ ॥

કાનં મહુઅર વિત્તિં ॥ જે વાયાલીસ દોસ પરિસુદં ॥

મુંજંતિ પ્રત્ત પાણં ॥ તે સુલિણો હંતુ મે સરણં ॥ ૩૯ ॥

એવું ખોજને

કરીને છુદ્ધ

મધુકરી (ધમરો ફુલની વાસ લે તેની પેઠે) દૃષ્ટિ કરીને જે વેતાલીશ દોષે કરીને છુદ્ધ
અને પાણી જમે છે તે મુનીઓનું મારે શરણ હો ॥ ૩૯ ॥
પંચિન્દ્રિય દમણ પરા ॥ નિઙ્ગિય કંદણ દણ્ણ સરપસરા ॥
ધારંતિ બંનેચરં ॥ તે મુણીણો હુંતુ મે સરણં ॥ ૪૦ ॥

અને તેના વાણનો પ્રમાર જેમણે

પાંચ ઇન્દ્રિયોને દમવામાં તત્પર કંદર્પનો દર્પ (કામદેવનો અહંકાર) અને તેના વાણનો પ્રમાર જેમણે
જીત્યો છે એવા અને બ્રહ્મચર્ય વ્રતને ધારણ કરે છે તે મુનિઓ મારે શરણ હો ॥ ૪૦ ॥

જે પંચ સમિદ સમિયા ॥ પંચ મદ્ધવ્ય પ્રરુદ્ધવ્ય વસદ્ધા ॥

પંચમ ગદ અણુરત્તા ॥ તે મુણીણો હુંતુ મે સરણં ॥ ૪૧ ॥

પંચમ ગદ અણુરત્તા ॥ તે મુણીણો હુંતુ મે સરણં ॥ ૪૧ ॥

જે પાંચ સમિતિએ સમિતા, પાંચ મદ્ધવ્યવ્રતના ભારને ઉપાડવાને દૃષ્ય સરસા, અને પંચમી ગતિ (મોક્ષ)

માં અનુરક્ત એવા તે મુનિઓ મારે શરણ હો ॥ ૪૧ ॥

જે ચત્ત સયલ સંગા ॥ સમ મણિ તિણ મિત્ત સત્તુણો ધીરા ॥

સાદંતિ મુક્ક મર્ગં ॥ તે મુણીણો હુંતુ મે સરણં ॥ ૪૨ ॥

જેમણે સકલ સંગ ત્યાગ કર્યો છે, મણિ અને તરણું, મિત્ર અને શત્રુ એ જેમને સરસા છે એવા જેઓ ધીર

છે અને જે મોક્ષ માર્ગને સાધે છે તે મુનિઓ મારે શરણ હો ॥ ૪૨ ॥

જો કેવલનાણ દિવાયેરેદિં ॥ તિહંકેરેદિં પન્નત્તો ॥

આરા

॥ ૭૩ ॥

સઘ જગ જીવ દિયંતુ ॥ સો ધમ્મો હોતુ મે સરણં ॥ ૪૩ ॥

જે કેવલજ્ઞાને કરીને સૂર્યરૂપ એવા તિર્થંકરોણ કહેલો અને સર્વ જગતના જીવને હિતકારી એવો ધર્મ તે મારે શરણ હો ॥ ૪૩ ॥

કલ્પાણ કોનિ જણણી ॥ જઠ અનઠ પ્પવંચાઈ નિદ્દલણી ॥

વનિજ્ઞાં જીવદયા ॥ સો ધમ્મો હોતુ મે સરણં ॥ ૪૪ ॥

ક્રોડ કલ્યાણને ઉત્પન્ન કરનારી અને અનર્થના સમૂહને નાશ કરનારી જીવદયા જ્યાં વર્ણન કરાય છે તે ધર્મ મારે શરણ હો ॥ ૪૪ ॥

જો પાવ પ્રરુક્કંતં ॥ જીવં પ્રીમંમિ કુગડ કુવંમિ ॥

ધારિજ્ઞાં નિવરુમાણં ॥ સો ધમ્મો હોતુ મે સરણં ॥ ૪૫ ॥

પાપના માર્થો આક્રાંત થણા જીવને મયંકર કુગતિરૂપ કુવાને વિંપે પહતાં ધારણ કરી રાખે છે તે ધર્મ મારે શરણ હો ॥ ૪૫ ॥

સમ્મા પવ્વગ્ગ પુરમગ્ગ ॥ લગ્ગા લોઆણં સહ્સવાહો જો ॥

પ્રવ અન્નવિલંઘણા સ્વમ્મો ॥ સો ધમ્મો હોતુ મે સરણં ॥ ૪૬ ॥

દેવલોક અને મોક્ષરૂપ નગરના માર્ગમાં જનારા લોકોને સાર્થવાહ મમાન જે ધર્મ છે અને મન્વરૂપી અટવી ઓલંઘવાને સમર્થ છે તે ધર્મ મારે શરણ હો ॥ ૪૬ ॥

एवं चनएहं सरणं पवनो ॥ निविन्न चित्तो जव चारगान् ॥

जं छुक्कं किंपि समक्कमोसं ॥ निंदामि सद्धंपि अहं तमिन्हि ॥ ४७ ॥

ए प्रकारे चार शरणने अंगिकार करनासे भवरूपी वेदखानाथी उदासीन छे चित्त जेनुं एवो, जे कांइ दुष्कृत कर्युं होय ते सर्व अहिं हुं एमना समक्ष निंदुंछुं ॥ ४७ ॥

जं इत्थं मिन्नत विमोहिणं ॥ मए जमंतेण कयं कुतिहं ॥

मणेण वायाइ कल्लेवरेणं ॥ निंदामि सद्धंपि अहं तमिन्हि ॥ ४८ ॥

जे मिथ्यात्वना विशेष. मोहवडे करीनि मैं अहिंआं भमतां मुनं, वचन अने कायावहे कुतीर्यं सेव्युं ते सर्वे पण हुं अहिं निंदुंछुं ॥ ४८ ॥

पह्माइत्ते जं जिण धम्म मग्गो ॥ मए कुमग्गा पयमी कउं ऊं ॥

जानु अहं जं परपावहेक्क ॥ निंदामि सद्धंपि अहं तमिन्हि ॥ ४९ ॥

जे जिन धर्मना मार्गने ढांकी दीया अने मै जे कुमार्ग प्रगट कर्यो, वली पारकाने पापनुं कारण हुं थयो ते सर्वे नुं अहिंआं निंदुंछुं ॥ ४९ ॥

जंताणि जं जंतुं उहावहाइ ॥ हलुक्कलाइणि मए कयाइं ॥

जं पोसियं पाव कुंमंबयं तं ॥ निंदामि सद्धंपि अहं तमिन्हि ॥ ५० ॥

જે જીવોને દુઃખ કરનારા હલ અને હલ્લ (લાંચળીઓ) વિગેરે યંત્રો મે કરાવ્યાં વલી પાપે કરીને કુટુંબને પોષ્યું તે સર્વેનું અહિંઆં હું નિદુંછું ॥ ૫૦ ॥

જિણ મવણ વિંવ પુહય ॥ સંઘ સરુવાઈ સત્ત ચિત્તાઈ ॥

જં વવિયં ધણ વીયં ॥ તમહં અણુમોઅણુ સુકયં ॥ ૫૧ ॥

૧. જિન ભવન (દેરાસર). ૨. જિન પ્રતિમા. ૩. પુસ્તક ૪. ચતુર્વિધ સંઘ. ૫. એસાત ક્ષેત્રોને વિષે જે ધનરૂપી ત્રીજ વાવ્યું હોય તે સુકૃતને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૧ ॥

જં સુહ નાણ દંસણ ॥ ચરણાં મવન્નવ પ્પવહણાં ॥

સમ્મ મણુપાલિયાં ॥ તમહં અણુમોયણુ સુકયં ॥ ૫૨ ॥

જે ભવરૂપી અર્પણ પટલે સમુદ્રમાં વહાણ સમાન શુદ્ધ જ્ઞાન, દર્શન, અને ચારિત્રને સમ્યક્ પ્રકારે મેં પાલ્યાં હોય તે સુકૃતને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૨ ॥

જિણ સિદ્ધ સુરિ નવજ્ઞાય ॥ સાહુ સાહમ્મિય પ્પવયણેસુ ॥

જં ત્રિહિત્ત વહુમાણો ॥ તમહં અણુમોઅણુ સુકયં ॥ ૫૩ ॥

જિન અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ, સાધર્મિક અને પ્રવચનને વિષે જે વહુમાન મેં કર્યું હોય તે સુકૃતને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૩ ॥

सामाईय चनवीसहयाइ ॥ आवस्सयंमि ह्य ज्ञेए ॥

जं उल्लमियं सम्मं ॥ तमहं अणुमोअए सुकयं ॥ ५४ ॥

सामायक, चउविस्तथो विगिरे छ प्रकारना आवइयकने विषे जे सम्यक् प्रकारे उद्यम कर्यो होय ते सुकु-
तने हुं अनुमोदुंछु ॥ ५४ ॥

पुव्व कय पुन्न पावाण ॥ सुक्क उस्काण कारणं लोए ॥

न य अन्नो कोवि जणो ॥ इय मुणिय कुणसु सुहज्जावं ॥ ५५ ॥

पूर्वकृत पुन्य अने पाप ते लोकने विषे सुख अने दुःखनां कारण छे पण कोइ बीजो माणस कारण
नथी एम जाणीने शुभ भाव कर ॥ ५५ ॥

पुविं उचिन्नाणं ॥ कम्माणं वेइआण जं मुस्को ॥

न पुणो अवेइआणं ॥ इय मुणिय कुणसु सुहज्जावं ॥ ५६ ॥

पूर्वे दृष्ट कर्म करेलां तैनुं वेदबुं तेज मोक्ष कहवाय पण तैयने नीह भोगववां ते मोक्ष नहि एम जाणी शुभ
भाव कर ॥ ५६ ॥

जं तु मए नरए नारएणं ॥ उस्कं तित्तिस्वियं तिरुक्कं ॥

तन्नो कित्तिय मित्तं ॥ इय मुणिय कुणसु सुहज्जावं ॥ ५७ ॥

જે તમે નરકને વિષે નારકીપણે અત્યંત તીર્થાં દુઃખ સઘાં તેથી આ દુઃખ કેટલામે હિસ્સે છે એમ જા-
ણીને શુભ ભાવ કર ॥ ૫૭ ॥

જેણ વિણા ચારિત્રં ॥ સુયં તવં દાણ સીલમવિ સઘં ॥

કાસ કુસમં વ વિહ્વલં ॥ इय मुणिय कुणसु सुहभावं ॥ ૫૮ ॥

જે ભાવ વિના, ચારિત્ર, શ્રુત, તપ, દાન, શીલ વિગેરે સર્વે પળ કાસના ફુલની પેઠે નિષ્ફલ છે એમ
જાણીને શુભ ભાવ કર ॥ ૫૮ ॥

જં મુંજિઝ્ઞણ बहुहा ॥ सुरसेल समुह पवणहिंतो ॥

तिन्नी तए न पत्ता ॥ तं चयसु चनव्विहाहारं ॥ ૫૯ ॥

મેરુ પર્વતના જેટલા ઢગલાથી પળ વધારે આહાર ઘણી રીતે ભોગવ્યા તો પળ તેવડે તૃપ્તિ થઈ નહિ માટે
તે વાર પ્રકારના આહારને ત્યાગ કરો ॥ ૫૯ ॥

જો સુલહો જીવાણં ॥ સુર નર તિરિ નરય ગઢ ચનકેસુ ॥

मुणिय उद्धहं विरयं ॥ तं चयसु चनव्विहाहारं ॥ ૬૦ ॥

જે આહાર જીવોને દેવતા, મનુષ્ય, તિર્યંચ અને નરક એ ચાર ગતિઓને વિષે સુલભ છે ને વિરતિ
પણું દુર્લભ છે તે માટે તે ચાર પ્રકારના આહારને ત્યાગ કરો ॥ ૬૦ ॥

ઠજીવ નિકાય વેહે ॥ અકયંમિ કહંપિ જો ન સંપ્રવદ્ ॥

નવ નમણ હુદાહારં ॥ તં ચયસુ ચનવિહાહારં ॥ ૬૧ ॥

હ જીવની નિકાયનો વધ કર્યા વિના જે આહાર કોઈ પળ રીતે થતો વધી અને તે ભવ ભ્રમણરૂપ દુઃખનો આધારરૂપ છે તે મોટેચાર પ્રકારના આહારનો ત્યાગ કરો ॥ ૬૧ ॥

ચત્તંમિ જંમિ જીવાણં ॥ હોદ્દ કરયલગયં સુરિંદન્તં ॥

સિદ્ધિ સુહં પિહુ સુલહં ॥ તં ચય સુ ચનવિહાહારં ॥ ૬૨ ॥

જે આહારને ત્યાગ કર્યે છે તે જીવોને હાથેલીમાં દંડપણું આવે છે અને સિદ્ધિનું સુલ પળ નક્કી મુલમ થાય છે તે ચાર પ્રકારના આહારને ત્યાગ કરો ॥ ૬૨ ॥

નાણાવિહ પાવ પરાયણોવિ ॥ જં પાવિનણ અવસાણે ॥

જીવો લહદ સુરત્તં ॥ તં સરસુ ભણે નમુક્કારં ॥ ૬૩ ॥

નાના પ્રકારના પાપમાં તત્પર થણો છો પળ જીવ અંતના વલતે જે નવકાર પામીને જીવ દેવતાપણું પામે છે તે નવકારને મનને વિષે સ્મરણ કરો ॥ ૬૩ ॥

સુલહાન રમણીન ॥ સુલહં રજ્જં સુરત્તણં સુલહં ॥

ફકુચ્ચિય જો હુદ્ધહો ॥ તં સરસુ મણે નમુક્કારં ॥ ૬૪ ॥

સ્ત્રીઓ સુલભ છે, રાજ અને દેવપણું એ પણ સુલભ છે તે નવકાર છે તે માટે મને વિષે નવકારનું સ્મરણ કરો ॥ ૬૪ ॥

જેએ સહાણ ગયાણ ॥ પરજ્ઞેવ સંન્નવંતિ જ્ઞવિયાણં ॥

મણ વંઞિય સુક્કારં તં સરસુ મણે નમુક્કારં ॥ ૬૫ ॥

જેની સહાય પામેલા મંવ્ય જીવોને પરમવંતે વિષે મનોવાંછિત સુખો મળે છે તે નવકાર મંત્રનું મનને વિષે સ્મરણ કરો ॥ ૬૬ ॥

લલંમિ જંમિ જીવાણં ॥ જાયહ ગોપયં વ મ્મવજ્જલહી ॥

સિવ સુદ્ધ સંચંકારં ॥ તં સરસુ મણે નમુક્કારં ॥ ૬૬ ॥

જે નવકાર પામે છે તે જીવોને સંસાર સમુદ્ર ગોપદ (ગાવડા) જેવો થાય છે અને જે મોક્ષ સુખનો સત્યકાર છે તે નવકાર મંત્રનું મનને વિષે સ્મરણ કરો ॥ ૬૬ ॥

એવં ગુરુ વહ્ઠં ॥ પઞ્ચંતારાહણં નિસુણિઝણં ॥

વોસિઠ સઘપાવો ॥ તદ્દેવ આસેવએ એસો ॥ ૬૭ ॥

એ અણસણ કરનાર

એ પ્રકારે ગુરુએ ઉપદેશેલી છેલ્લી આરાધના સાંખલીને સર્વ પાપ જાળે વોસરાવળું છે એવો પુરુષ તથા પ્રકારે સેવે ॥ ૬૭ ॥

પંચ પરમિહિ સમરણ ॥ પરાયણો પાવિક્કણ પંચત્તં ॥

પત્તો પંચમ કપ્પમિ ॥ રાયસીદ્ધો સુરિદત્તં ॥ ૬૮ ॥

પંચ પરમેષ્ઠી સ્મરણમાં તત્પર થણો એવો રાજસિંહ કુમાર મરણ પામીને પાંચમા દેવલોકને વિષે હંદ્રપ-
જાને પામતો હશે ॥ ૬૮ ॥

તપત્તી રયણવહ ॥ તદેવ આરાહિનણ તક્કપ્પે ॥

સામાણિયત્તં પત્તા ॥ તત્તુ ચુઆ નિવહસ્સંતિ ॥ ૬૯ ॥

તેની સ્ત્રી રત્નવતી તેનીજ પેઠે નવકારને આરાધીનેતેદેવલોકને વિષે હંદ્રના સામાનિક દેવપુણાને પામતી
હવી અને ત્યાંથી વીવીને વંને મોક્ષે જશે ॥ ૬૯ ॥

સિરિ સોમસૂરિ રડયં ॥ પહ્જંતાશહણં પસમ્મજણણં ॥

જે અણુસરંતિ સમ્મં ॥ લહંતિ તે સાસયં ઘણં ॥ ૭૦ ॥

શ્રી સોમશૂરિએ રવેલી છેવટની આરાધના તે ઉપશમને ઉત્પન્ન કરનાર છે માટે જેઓ સમર્થક પ્રકારે
આદરશે તેઓ શાશ્વતા સ્થાનકને (મોક્ષને) પામશે ॥ ૭૦ ॥

॥ इति श्री आराधना प्रकरणं संपूर्णं ॥

